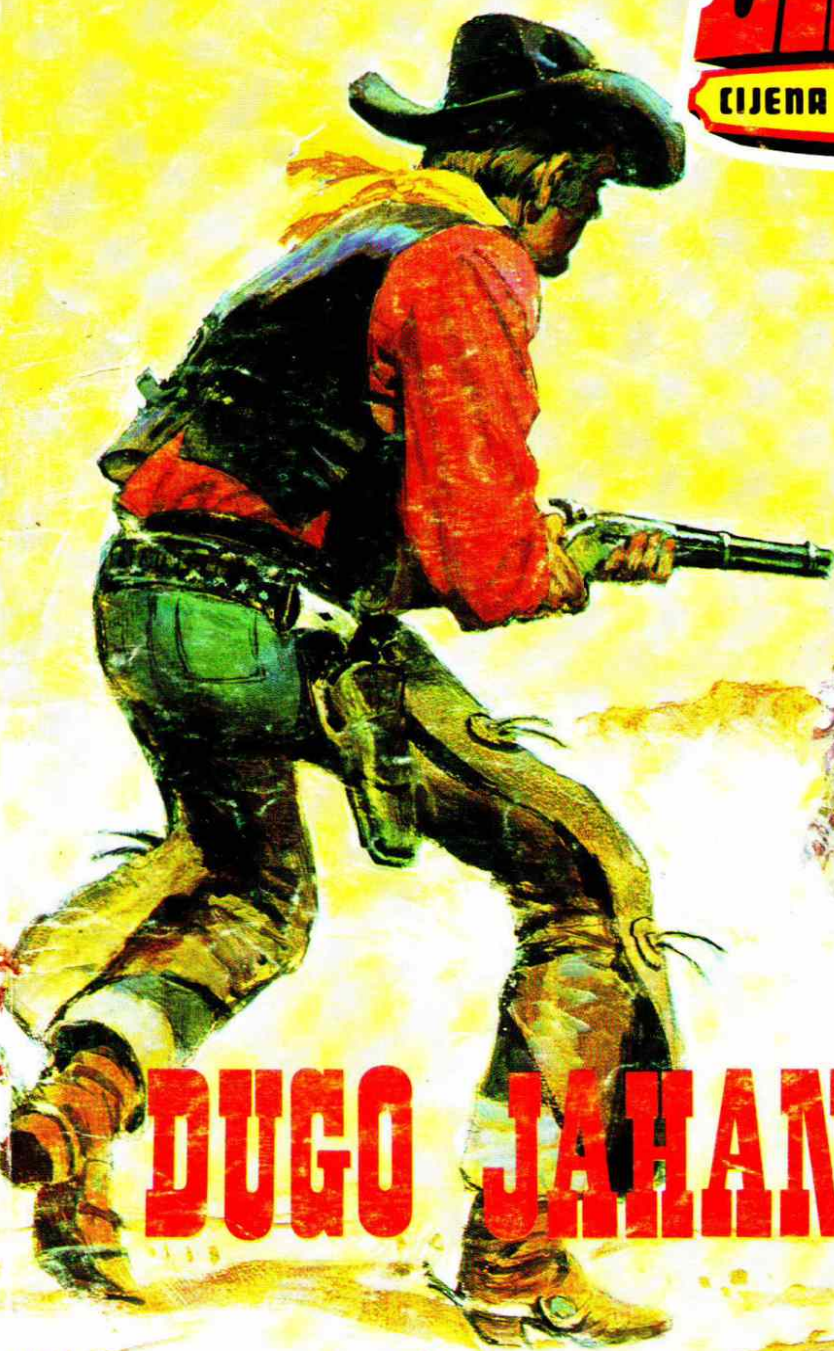

WESTERN ROMAN
LASO
(CIJENA 10d BROJ 300)

DUGO JAHANJE

G. F. Unger:

DUGO JAHANJE

G. F. Unger: **DUGO JAHANJE**
Naslov originala: **LANGES REITEN**
Copyright: Bastei – Verlag, Gustav H. Lübbe,
Bergisch Gladbach
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Nada Iveljić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdavanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1979.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

Noel Keaney stoji, u noći, na mračnoj verandi kuće na ranču i osluškuje.

Kad će doći da ga ubiju?

Čini mu se da još osjeća miris baruta što se prije nekoliko sati dimio iz revolvera napadača. Zatvara oči i još jednom proživljava prizor krvavog obračuna.

Vidi kako farmer Peak Gore pada i prisjeća se kako je Ben Riley posegnuo za sjekirom prije nego što je pao licem u prašinu. Ogorčen je. Morao bi se boriti i morao bi ubijati da sâm preživi, ali zna da za Jacka Rileya i njegove revolveraše borba još nije gotova.

Mrtav je Peak Gore, moćni razbojnik-rančer, za koga jaši čitava četa plaćenika. Ali njegov predradnik Jack Riley još živi i preuzet će ranč. Zatim će poželjeti Noelov skalp, a Jack je jedan od ljudi koji nikada ne gube...

Noel Keaney se pita kad će doći Jack Riley i njegovi revolveraši. Prilazi mu Connie McGinnis.

— Zašto još stojiš ovdje, Noele? Hoćeš li već jednom osedlati konja i odjahati da te ne ubiju? — Pristupa bliže, stavlja mu ruku na rame. — Bježi, Noele, meni za ljubav...

I

— Izgubili smo bitku. Naša se mala družina razbježala, Bill je teško ranjen i život mu visi o niti. Jack Riley, Gash Rand i Burt Price ostali su živi. A budući da si sada sâm, oni će te ubiti. Noele, više nema smisla boriti se. Moraš odjahati.

— Da — reče on i krene. No tek što je stigao do vrata, opet ga zadrža njezin glas.

— Kamo si naumio, Noele?

— Možda i ne predaleko — odvrati on nevoljko. — Možda

uspут sretnem ta tri momka.

Na to Connie pritrči k njemu i zagrli ga. Podigla je lice prema njemu i on je u njezinim očima vidio suze.

— Noele — progovori ona ozbiljno. — Noele, ja te volim. To ne smiješ zaboraviti. Ali ja moram spasiti svoga brata. Nema nikakvog smisla da se upuštaš u borbu s Jackom Rileyjem i njegovim ljudima. To nema smisla. Svisnust ću, ako te ubiju. Moraš mi obećati da ćeš se

skloniti negdje na sigurno mjesto. Odjaši! Odjaši daleko, što možeš dalje! Pronađi dobro mjesto, gdje bismo jednog dana mogli iznova započeti život. A kad nađeš takvo mjesto, piši mi. Doći ću. Noele, ja ću jednoga dana postati tvojom ženom!

Njene čvrstoće i hinjene hladnokrvnosti potpuno je nestalo. Odjednom je opet uplašena djevojka. Podigla se na vrhove nožnih prstiju i poljubila ga.

Ali kad ju je on htio zagrliti i priviti uza se, istrгла mu se. Opet je postala ljutita i energična. Udarila je nogom o pod.

— Ta hajde, Noele, odjaši napokon!

Na to je izašao. U staji je osedlao konja. Iz spavaonice je donio svoj zavežljaj i privezao ga iza sedla, pa uzjahao.

Kad je još jednom pogledao prema verandi kuće na ranču, vidio je kako Connie stoji pod sjajem svjetiljke dovikujući mu.

— Mnogo sreće, Noele! Potraži za nas dvoje dobro mjesto. Kad me Bill više ne bude trebao, doći ću k tebi! Nemoj to zaboraviti!

Odjahao je u noć.

II

Noel Keaney polagano jaše nizbrdo. Večer se već nadvila nad zemlju kad je stigao do poštanske ceste što se ovdje pojavljivala iz duboke uleknine.

Kad se približio cesti, začuo je kotrljanje kotača i pucketanje biča. Onda se iz doline pojavila poštanska kočija, približavajući se velikom brzinom. Noel zaustavi konja uz rub ceste i pusti kočiju da prođe. Pri posljednjem tračku danjeg svjetla razabrao je iza zatvorenog prozora kočije — djevojačko lice.

Činilo se nekako zabrinuto i uzbuđeno.

Djevojka ga je pogledala, a i oba vozača na kočijaškom sjedalu nepovjerljivo su odmjerila stranog jahača.

Noel Keaney im nehalno mahne rukom. Kočija prođe kraj njega i uskoro nestane među blagim brežuljcima što zatvaraju pogled u grad.

Kad je povjetarac raznio prašinu prema sjeveru, on je lagano kaskajući niz poštansku cestu odjahao za kočijom.

Odjednom je začuo pucanj. Zaustavio je konja i stao oslušivati. Utihnulo je i udaljeno kotrljanje kotača kočije. Ali onda se opet začulo, udaljavajući se sve više dok se nije potpuno izgubilo.

Noel Keaney potjera konja brže. Premda se nije rado mijesao u tuđe stvari, zanimalo ga što se dogodilo. Htio je znati tko je pucao i zašto se kočija zaustavila na nekoliko minuta. Kad je stigao između dva brda, začuo je i drugi hitac. Udaljenost više nije bila tako velika. Onda odjekne topot kopita. Odzvanjalo je tako kao da su jahači s mjesta potjerali svoje konje u galop.

Začuvši drugi pucanj, Noel Keaney je ponovno zaustavio konja, jer se u nepoznatoj zemlji morao ponašati posebno oprezno. Ove pašnjake ovdje nije poznavao, ali je iz iskustva znao da u svakoj zemlji stočara postoje određena strujanja i neprijateljski raspoložene skupine. Na takvim slobodnim pašnjacima gotovo posvuda se događaju kojekakve nevolje.

Već se bilo gotovo potpuno smračilo kad je Noel ispred sebe ugledao neku spodobu kako

kleči i kako se polako diže iz prašine te mu domahuje čuvši topot kopita njegova konja. Kad se približio još nekoliko metara, vidio je na tlu ispruženo još jedno tijelo.

Zaustavio je konja i mirno upitao:

– Što se ovdje dogodilo?

Lecnuo se iznenadeno, začuvši djevojački glas. Djevojka mu odgovorila glasom punim bola i gorčine:

– Ubili su ga. Ubili su mog brata Jima.

– Tko? – upita Noel Keaney, dojaše bliže i skoči iz sedla. Kleknuo je kraj mrtvog čovjeka. Već je noć. Izvadio je šibicu i pripalio je o svoje kožnate hlače. Pod slabim svjetlom malog plamena ugledao je još približno mladoha, ali po izgledu vrlo čvrstog i odvažnog čovjeka u gradskoj odjeći. Čovjek je bio mrtav.

Noel ustane. Čuo je kako djevojka kraj njega tiho plače, pa će blago:

– Grad nije daleko.

Onda se opet prignuo, podigao mrtvaca i položio ga preko svoga konja. Kad je uzeo uzde, djevojka mu je prišla. Oboje su krenuli. On je za sobom vodio konja na dugoj uzdi. Oko dvjesto metara stupali su šutke jedno kraj drugoga. Zatim će Noel Keaney:

– Zašto?

Djevojka nije odmah odgovorila. Ali kad je napokon progovorila, osjetilo joj se u glasu da u sebi savladava gorčinu i bol.

Zacijelo je u sebi čvrsta i jaka, mislio je Noel Keaney pažljivo osluškujući njezine riječi.

Djevojka reče gorko:

– Ovo je razbojnička zemlja, gospodine. I mnogi su rančeri

ovdje banditi ili s njima u vezi, jer tako bolje prolaze. Ovdje još nema zakona, a granice prema Koloradu i Wyomingu nisu daleko.

Djevojka opet zašuti.

– Ja sam Noel Keaney – blago će on – stranac sam. Vi ste tu živjeli sa svojim bratom?

– Živjeli smo u ovom kraju prije, dok je u njemu bilo mnogo Indijanaca. Onda se naša mati odvojila od oca. Mi smo s njome pošli na istok. Moj brat je studirao. Prošle godine otvorio je odvjetnički ured. Malo nakon toga umrla nam je majka. Prije nekoliko tjedana primili smo vijest da je umro i otac. Navodno ga je usmrtio konj. To nam je pisao neki prijatelj. Zatim nam je pisao i predradnik našeg oca da nam se ne isplati dolaziti na ranč jer je bezvrijedan. Nekoliko dana poslije dobili smo drugo pismo. Netko nepoznati opominjao nas je da ne dolazimo. Pisao je da će moj brat smrtno stradati ako mu padne na um da traži svoje nasljedstvo. Ja sam Ellen Starr, gospodine. Moj je brat bio prilično odvažan i ponosan. Odlučio je da potraži svoja prava, to više što je ranč našeg oca vrlo velik i na povoljnom mjestu. Javili smo pismom predradniku kad ćemo doći. Prije nekoliko minuta našu su poštansku kočiju napali zamaskirani ljudi. Izvukli su moga brata iz kočije. Izašla sam za njim. Kočiju su potjerali dalje. Jedan od ljudi rekao je mome bratu:

– Ludače, mi smo te opomenuli da ćeš poginuti ako se pojaviš ovdje.

Onda je taj neznanac pucao. Prije nego je banda odjahala, isti mi je čovjek rekao:

– Neka ti to bude pouka, djevojko. Radije se vrati natrag na istok prije nego što ti se dogodi nesreća.

Nakon tog objašnjenja djevojka opet ušuti. Bez riječi su išli dalje prašnom cestom. Zašli su iza brda i ugledali svjetla gradića u noći.

Prije nego su ušli u grad zapita Noel Keaney:

– Što ćete uraditi, gospodice Starr?

Ona gorko zajeca.

– Moj otac nije vrijedio mnogo – promrmlja. – Zato se majka i rastala od njega. Ali ranč sada pripada smo meni. Tražit ću svoja prava. Neću odustati. Ubili su mi brata. Moram pronaći njegovog ubojicu.

Ona odjednom zastane i pogleda Noela.

– Gospodine, vi ste Teksašanin, to osjećam po vašem izgovoru. Zašto ste napustili Teksas?

– Rado jašem – promrmlja on. – U potrazi sam za dobrim mjestom. Možda će dugo trajati dok ga pronađem. Bit će to dugo jahanje.

Djevojka nije odgovorila već je krenula dalje. Noelu je postalo jasno da je Ellen Starr prilično mlada i da je vrlo lijepa. Ellen je u sebi mislila, odmjerivši Noela: „Da, to je edan od onih ponosnih Teksašana, koji se bore poput tigrova i većinom su plemeniti. To je čovjek koji će možda morati daleko i dugo jahati da pobjegne od nečega teškog, što želi ostaviti iza sebe.“

Na nogostupu pod izbočenim katovima niza kuća stajali su ljudi. U tami se nazirao žar cigareta. Ispred hotelskog restorana i preko puta, ispred saluna, stajali su privezani osedlani

konji. Ispred poštanske stanice zaustavila se poštanska kočija i oko nje se sakupilo mnoštvo ljudi.

Čim su im se približili Ellen Starr i Noel Keaney, ljudi su se okrenuli prema njima. Jedan je istupio iz skupine. Šerifova zvizda blistala je na njegovom kaputu.

Čovjek reče smrknuo:

– Žao nam je, gospodo, ali mi ovdje, nemamo šerifa, a moja ovlaštenja vrijede samo unutar granica grada. Vozač poštanske kočije već nas je izvijestio o svemu. Je li vaš brat mrtav, gospodice Starr? A tko je ovaj čovjek?

– Jim je mrtav, a ovaj mi je stranac pomogao – reče djevojka hladno i savladavajući se.

Neki se drugi čovjek progura do šerifa.

– Ja sam vlasnik ovdašnjeg poduzeća za sahranu. Preuzet ću na sebe dio vaših briga, gospodice Starr. Imamo lijepo groblje izvan grada. Želite li za vašeg brata sprovod prvoga ili drugog razreda?

– Pokop treba obaviti kao što je red – odgovori Ellen Starr prigušeno, osjećajući na sebi znatiželjne poglede gomile ljudi. Neke od njih poznavala je otprije, dok je taj grad bio jedno naselje. Većina ljudi joj je strana, jer je grad porastao za protekle dvije godine.

– Treba ga obaviti kao što je red – ponovi ona i okrene se. Progura se i treći čovjek, namještenik poštanske linije.

– Da li da vašu prtljagu prenesem u hotel, gospodice Starr – upita djevojku.

– Dakako!

Prošla je pokraj Noela Keaneya, zastala malo i rekla:

– Hvala vam što ste mi pomogli.

Onda je prešla preko ulice i ponosno ušla u hotel. Dvojica podigoše mrtvaca s Noelova konja.

– Gdje je ovdje staja? – upita Noel.

– Dvije kuće dalje, na desnoj strani – odgovori jedan od njih.

– To je dobar konj – reče čovjek i nasloni se na gredu.

– Da – kimne Noel te pogleda čovjeka. Odmah je znao da ima posla s ostarjelim kaubojem, koji je cijelog života štedio da bi u starosti izgradio ovakvu staju. Bio je star, sijed, malo poguren i izborana lica. Oštre oči gotovo cijelu su minutu zadržale pogled na strančevu koštu prikopčanu duboko na bedru. Zatim skrene pogled i upita:

– Hoćete li se zadržati u ovom kraju, gospodine Teks?

– Zovem se Keaney – nasmiješi se Noel. – I ne vjerujem da ću dugo ostati.

– Ne želite upasti u nevolju, zar ne, gospodine Teks...

– Ne! – promrmlja Noel. – A zar vi svakog Teksašanina nazivate gospodin Teks?

– Noel Keaney je tamo na jugu prilično poznato ime – progunda stari. – Ja sam prije dvije godine bio u Dodge Cityju. Vidio sam, gospodine, kako dolazite na utovar u vlak sa svojim stadom. Kuhao sam tada za ljude što su radili na pretovaranju. A vidio sam i kako ste se dva dana poslije uhvatili ukoštac s Patom i Johnnyjem Walkerom, koji su u salunu operušali vaše jahače. Ja vas poznajem, gospodine. Čuo sam o vama još nekoliko priča. Prilično ste poznati u Teksasu, u Novom

Meksiku i u Arizoni. Neki divlji momci, koji žive u ovoj zemlji, sigurno će se sjetiti vašega imena.

– Vas je bilo svagdje, starke-ljo – nasmije se Noel gorko, jer se nije ponosio slavom revolveraša koja ga je pratila. Ujedno je shvatio da nikad neće moći odjahati dovoljno daleko. Njegova prošlost i priče o njegovim borbama pratit će ga svuda.

– Da, ja sam cijelog života jahao uokolo – promrmlja starac. – A sada bih ovdje htio provesti ostatak života. Odjašite dalje, Teks! Inače će neki ljudi shvatiti koga je gospodica Starr dovela sa sobom. A onda bi i za jednog Noela Keaneya moglo biti opasno.

– Što se ovdje zbiva, djede?

– Ja sam Buck Sage, moj mladiću. A što se ovdje zbiva? Pa evo, jednostavno rečeno, u ovoj zemlji ima momaka koji ne žele nikakvih promjena. Ranč Starr je u ovoj zemlji jedini veliki ranč. Zato je za cijeli kraj važno tko će njime upravljati. Dode li mu jednog dana na čelo energičan i pošten gazda, onda će devedeset posto našeg stanovništva morati sebi drugdje tražiti posao. Ali ja, stara budala, iz dana u dan postajem sve brbljaviji.

Buck Sage se prilično žustro okrene i nestane u pozadini staje, gdje je boravio i spavao.

Ovaj je grad hladan, grub i nemilosrdan prema svim strancima. Noela njegov instinkt još nikada nije prevario.

Kad je stigao do hotela, ušao i krenuo prema pultu za prijavu. Ondje se zabuljio u njega neki mali i debeli čelavac. Noel je odložio svoj zavežljaj, naslonio pušku na pult, prolistao

knjigu gostiju i upisao svoje ime: Noel Keaney iz Teksasa. Jasno i velikim slovima. A onda pogledao debeljka.

On mu je pružio ključ a da mu se nijedan mišić na licu nije pomaknuo. Na privjesku za ključeve bojom je označen broj tri. Kad je Noel zakoračio prema stubama, debeljko ga upita:

– Za koliko dana, gospodine Keaney?

Noel mu ne odgovori. Nije se ni osvrnuo. On je mogao biti još ukočeniji nego ovaj grad. Kad je gore tražio svoju sobu, jasno je i razgovjetno čuo iza nekih vrata kako Ellen Starr nekome govori:

– Napustite moju sobu!

Noel odmah prisloni uho uz vrata.

Začuo je ljutit muški glas:

– Zašto ste tako glupi, djevojko? Stigli ste ovamo unatoč mojem savjetu i sada je vaš brat mrtav. Zar vam još nije jasno da vas u ovoj zemlji nitko ne može zaštititi? Ja vas još jednom opominjem. Vaš otac Jeff Starr bio je kradljivac stoke i već dugo nije na ranču vodio glavnu riječ. Dobivao je svoj dio i opijao se. Rančem gospodare ljudi koje ja već dugo ne mogu obuzdati, a ako vi želite živjeti tamo vani, izgubljeni ste. Ondje nećete imati ni najmanje zaštite. A kako cijeli ovaj kraj i ovaj grad posluju s kradljivcima stoke i od njih žive, nitko vam neće pomoći. Jeste li me razumjeli? Odjašite li tamo, upast ćete ravno u čopor pokvarenjaka, koji su odavno zaboravili kako se treba ponašati prema dami.

– I vi, Dane Farell, nekadašnji predradniče moga oca, i vi pripadate tim ljudima – čuo je Ellenin glas. – Možda čak zna-

te tko je ubio moga brata! Ali to ću ja još saznati! Doći ću na ranč i preuzeti vodstvo. I ja ću...

– Djevojko, nakon bratova sprovoda ja ću te posjesti u poštansku kočiju i ti ćeš se vratiti kući. Mi ćemo ti slati dio zarade tvoga oca. Svaki mjesec trista dolara! Moraš time biti zadovoljna. Jesi li me shvatila?

Muškarčev glas sada je zvučao surovo i prijeteći.

Noel Keaney odloži zavežljaj, oprezno prisloni pušku uza zid i naglim pokretom otvori vrata.

Sudario se sa čovjekom bikovska izgleda, koji je upravo htio izaći iz sobe.

– Prijatelju – reče mu Noel – tako se ne razgovara s damom. Dami se ne smije prijetiti. Naime, ona baš i nije bez ikakve zaštite u ovoj zemlji! Vi, lopuže, nećete tako jednostavno moći učiniti s njome ono što želite. Jesi li me razumio, gospodine?

Čovjek se zabulji u njega.

Bikovska je rasta, težak. Njegovo okruglo, mesnato lice odjednom plane. On udahne kroz raširene nosnice i udari Noela nisko. Snažnim pokretom zahvati ga zatim ramenom u lice, jer se on i nehotice sagnuo. A onda ga čovjek novim udarcem odbaci pred sebe, tako da je odletio sve do suprotnog zida hodnika.

Ali Noel se brzo osovio, čučnjem izbjegao šaci, a dok se uspravljao, podigao je šaku u kuku. Pogodio je točno, a udarac je pojačao težinom svoga tijela.

Čovjek je odletio ledima do zida uz otvorena vrata hodnika. Noel je to iskoristio i udario ga lijevom rukom u želudac, a desnom pod bradu.

Čovjek je muklo zastenjao i

srušio se postrance uza zid. Prevrnuo se na leđa, a kad se ponovno digao, Noel ga je pogodio i slijeva i zdesna, tjerajući čovjeka koji je natraške glavinjao prema stubama. Momak je jak, težak i snažan. Možda je Noel Keaney imao sreću što ga je nekoliko puta tako čvrsto i točno dohvatio, no on se već i prije borio s boljim protivnicima pa je i njih pobjeđivao.

Dan Farell je još jednom pokušao, ali za Noela Keaneyja prepolako. Bez po muke Noel mu je blokirao obje ruke. A onda je dokrajčio borbu ponovljenim udarcem odozdo u bradu.

Čovjek je promuklo zaurao i odletio niz stube sve do pulta za prijavu, iza kojeg je stajao debeli hotelijer. Zatim je pao naslonjač. Noel Keaney se sagnuo preko ograde. Teško je disao i glas mu je zvučao prijeteći gorko kada je rekao:

– Bacite ga pred vrata!

Vlasnik hotela samo makne glavu i pogleda gore prema Noelu Keaneyu. Onda mahne glavom mrmljajući:

– Nisam ja budala. Ja sam samo Tob Sattermann, a ne Noel Keaney. Ja ovdje samo vodim hotel i miroljubiv sam.

– Da, vi ovdje vodite hotel, gospodine. I zato vam je dužnot da damu, koja je vaš gost, branite od ovakvih posjetilaca. Bacite tog dripca pred vrata, Sattermanne!

– A ako to ne želim?

– Onda ću doći dolje k vama i prebiti vam noge. Vi, morsko prase, točno ste znali kome se taj momak uputio! Znali ste da on želi na gospodicu izvršiti pritisak. Pustili ste ga k njoj i...

– Dobro, dobro, Keaney – progunda vlasnik hotela i priđe

Danu Farellu koji se tek sada pokrenuo.

Debeljko se sagne i stane podizati na noge Dana Farella. Farell je još bio ošamućen, ali pomogao je vlasniku hotela da ga digne. Noel Keaney ih je promatrao. Zatim se okrenuo i vratio u hodnik.

Ellen Starr stajala je iza otvorenih vrata svoje sobe. Gledala ga je ozbiljno i ispitujući.

– Dodite malo u moju sobu, Noel Keaney – reče blago.

III

On uđe, svjestan da je njezin glas, uz svu blagost, imao neki odlučan prizvuk. Zatvorio je vrata i naslonio se na njih. Djevojka pođe prema stolu, okrene se te se nasloni na rub stola. Svjetiljka joj je obasjavala lice žućkastim svjetlom.

I nehotice je Noel Keaney usporedio tu djevojku s Connie McGinnis. Ellen Starr je nešto manja i djeluje nježnije. Nije tako lijepa kao Connie McGinnis, ali iz nje izbija neka draž.

Dok ju je Noel Keaney ozbiljno i zamišljeno promatrao i pri tom je, nehotice, uspoređivao s Connie McGinnis, Ellen Starr se odjednom nasmije i nježno upita:

– Zadovoljan? Ili je uspoređivanje nepovoljno za mene?

Noel Keaney se lagano lecne. Ta je djevojka, dakle, čitala njegove misli. Možda to i nije bilo teško. On se ipak malo naljutio i promrmljao:

– Ne valja suditi na prvi pogled, sasvim sigurno ne kod žena. Ali vi ste vrlo lijepi. I čvrsti ste. Vi ste jači u sebi od mnogih muškaraca. Pitam se da li ste obdareni i ženskim osobinama:

toplinom, ljubavlju, ženstvenošću i...

— Gotovo svaka žena može biti čvršća i jača voljom od muškarca ako ima cilj koji želi doći — prekine ga ona. Jedino su različiti način i sredstva kojima se služi. Ne zavaravajte se, Noel Keaney. Vi dolazite iz Teksasa. Daleko ste i dugo jahali. Zašto? Što želite zaboraviti i ostaviti iza sebe? Što je to bilo?

On nevoljko odmahne glavom, dajući joj do znanja da ne bi htio govoriti o tome. Zatim upita gotovo nehajno:

— Što vi želite od mene, Ellen Starr?

— Vašu pomoć, Noele Keaney!

Pogledao ju je čvrsto u oči, očekujući da u tim očima ugleda neki žar. Ona je lijepa i vrijedna obožavanja. To su pomoćna sredstva, kojima se koristi gotovo svaka žena ako želi nešto postići od muškarca.

No djevojčin je pogled ostao ozbiljan i miran. U njezinim očima nije otkrio ni traga primamljivog obećanja, koje bi moglo u muškaraca razbuditi strasne želje. Ellen Starr je ostala sasvim hladna, ozbiljna i, moglo bi se reći, poslovna. To mu se svidjelo. Naslutio je da je ona čvrstoga karaktera i jake volje, ali i da je čista i da ne bi sebe samu ponizila radi ostvarenja svog životnog cilja.

Da, to mu se doista svidjelo.

— Samo mi sada nemojte reći, Ellen — primijeti on — da trebate novog predradnika kako biste napola izgubljeni ranč i sve ostale stvari mogli čvrsto uzeti u ruke. Ja vam takvu pomoć ne mogu pružiti. Nisam lud. Doista se ne namjeravam

sâm boriti protiv cijele ove zemlje.

— Vi tražite svoju veliku priliku, Noele Keaney — reče ona oporo. — Vi ste zacijelo već mnogo tjedana na putu. Neprestano ste bili u sedlu. Ta niste tako dugo jahali samo iz zabave. Vi tražite priliku.

Nakon tih riječi ona zašuti, čvrsto pogleda Noela Keaneyja te reče kratko:

— Ovdje je vaša prilika, Noele Keaney! Ovdje možete postati velik čovjek. A onda ćete jednog dana moći pozvati onu djevojku koja u Teksasu čeka na vas.

Čudio se njezinoj mudrosti kao i njezinoj nadarenosti da čita njegove misli. Nasmiješio se, a taj je osmijeh bio pomalo i od bijesa. Sada je točno znao kako je lukava ta djevojka, kako zna dobro računati i kombinirati.

— Imate li zbilja moći vidovnjaka? — upita je.

Ona odmahne glavom.

— To je sasvim jednostavno — reče. — Vi ste džentlmen i niste revolveraš u sedlu. Pobjegli ste iz Teksasa, ali sigurno ne zbog kukavičluka. Ili vas je djevojka ili majka molila za to. Inače ne biste odjahali tako daleko. U vašim očima mogu vidjeti da vi već volite jednu djevojku. I stoga je za mene sve to vrlo jednostavno. Vi ste odjahali daleko da potražite za sebe povoljnu priliku, a ostavili ste djevojku koja čeka i nada se. Ona je ljepša od mene, zar ne? Nakon tih riječi ona se nevoljko malo ispravi da je Noel Keaney može još jednom bolje promotriti.

— Ovdje je vaša prilika Noele Keaney — ponovi ona kratko.

On se odmakne od vrata, pristupi djevojci i stavi joj ruke na ramena. Osjetio je njihovu oblinu, a uzbudio ga je i njezin miris i njena ličnost koja je iz nje zračila. Ipak reče suho:

— A kako izgleda ta prilika?

— Partnerstvo, Noele Keaney! Budući da ste zaljubljeni u drugu djevojku, možemo biti ortaci, kao dva muškarca. Moj brat je mrtav. Ranč Starr pripada samo meni. Podijelit ću ga s vama i dati vam pravo kupnje na svoj dio ako mi pomognete. Moj otac potkraj nije vrijedio mnogo jer je sve više pio pa nije mogao biti pravi gospodar na svome ranču. Ranč su preuzeli razbojnici, a s njima svi u ovom kraju prave poslove. Ja želim da ranč i ova zemlja opet postanu čisti. Ovdje valja uvesti pravo i zakone. Htjela bih pronaći ubojicu svoga brata. Htjela bih da bude kažnjen. Kad postignem cilj, napustit ću ovu zemlju. Onda ćete sami gospodariti rančom Starr, Noele Keaney. Godinama ćete moći pomalo prekupiti i moj dio, sve dok vam ne pripadne cijeli ranč. A zar to nije prvorazredna prilika? Na taj način možete za kratko vrijeme postati vlasnik velikog ranča. To vam nudim.

Još je stajao blizu nje, držao je čvrsto za ramena i promatrao. Usta su joj punašna i crvena. Ima blistave zube. Lijepa je, rasna. Sagnuo se i poljubio je u usta. No ona mu nije uzvratila poljubac. Ostala je kruta i gotovo beživotna u njegovu zagrljaju. Nije mu dopustila da ista osjeti. Kad se povukao, ona će hladno.

— To ne pristaje našem partnerstvu, Noele Keaney. Na taj način ne plaćam.

— Htio sam to samo utvrditi — promrmlja on i oko stola krene prema prozoru. Odgrne malo zastor te pogleda na ulicu. Na ulici je tamno, ulica je prazna.

— Ja ću izdavati zapovijedi, partneru — reče tada. — A ne budeš li izvršavala točno ono što kažem, Ellen, prestat će naše partnerstvo.

— U redu, Noele — reče ona mirno i čvrsto.

Neko vrijeme šutke ju je gledao. U njemu se javila prikrivena nevoljkost što ta djevojka u njemu ne vidi muškarca nego ga prihvaća kao biće bez spola.

Polako krene prema vratima.

— Do sutra. Ja spavam u sobi broj tri — reče i otvori vrata.

Pred vratima je stajao neki čovjek.

Tog je čovjeka Noel Keaney već vidio. On je šerif ovoga grada, kojemu Noel nije znao ime jer je noću bilo pretamno da bi ga mogao pročitati s putokaza.

Gledao je šerifa zlovoljno.

— Momče — reče on bijesno — što tražite pred ovim vratima?

— Upravo sam htio pokucati. Vi ste pretukli Dana Farella. To je tjelesna ozljeda i povreda gradskog mira, gospodine Keaney. Kažnjavam vas kaznom od sto dolara i zabranjujem vam boravak u gradu. Jeste li me razumjeli?

— Jesam — kimne Noel Keaney gnjevno, pa pride bliže i stane šerifu na nožne prste.

On je uzmaknuo ali se nije odvažio posegnuti za koltom jer je već bio čuo tko je Noel Keaney.

Noel Keaney pođe za čovjekom, sve dok on nije naletio na suprotni zid hodnika. Šerif je

velik, mršav i ima svijetle brkove. Ali ničeg nema na njemu što bi djelovalo čvrsto i žilavo. Uznemireno je gledao Noela Keaneya i pri tom dahtao:

– To ćete skupo platiti, Keaney! Tako se ne možete ponašati ovdje kod nas, u Fairburrowu.

– Ah, Fairburrow se dakle zove ovaj grad – kimne Noel i upre šerifu u prsa svoj dugi kažiprst.

– A kako je vama ime, prijatelju?

– Curt Randall, i vi ćete me još upoznati...

– Samo smireno, prijatelju! Ja sam vam netom prilično bolno stao na nožne prste, zar ne? Evo, gospodine, to je samo bila opomena! A budete li još jednom krenuli protiv mene, onda će zbilja biti vatre! I recite cijelom gradu: onaj tko se približi gospodici Ellen Starr neka računa s time da ću ga ja naučiti pameti, kao što sam naučio Dana Farella. Gospodica Ellen Starr je dama i ja pazim da se s njome postupa kao s takvom. A sad se tornjaj do vraga, čovče!

On se odmakne od šerifa, a taj pobježe spretno i pognute glave.

Noel uze svoj zavežljaj i pušku kraj vrata sobe Ellen Starr. Okrene se djevojci i kimne da je umiri:

– Dakle, do sutra, partneru! Osiguraj vrata zasunom, Ellen!

Zatim krene prema svojoj sobi. Otvori vrata i prvo baci unutra zavežljaj. Pri tom vješto klizne u stranu.

Učinio je to u pravi trenutak, jer su u mraku prostorije bljesnula dva pucnja. Meci su prozviždali kroz otvorena vrata. Jedan je razderao Noelovu košu-

lju u visini boka. Zatim Noel sa strane gurne cijev puške u sobu i odapne. Ali nitko nije odgovorio na njegov hitac. Unutra je čuo žamor ljudi koji su psovali.

Ellen Starr izađe iz svoje sobe. Noel joj pode u susret.

– Vрати se u sobu i zatvori vrata zasunom, partneru!

Ona se lecne, nekako ga neobično pogleda, ali posluša. On side stubama. Tob Sattermann stoji kraj pulta za prijavljivanje i bulji u njega. U očima debeljka, koje između masnih jastučića više nalikuju na uske proreze, nešto sjaji.

On reče:

– Ja se vas ne bojim, Keaney! Ja nemam oružja! A mene ne možete pretući kao Dana Farella. Počnite samo pa ćete vidjeti što će vas stajati ta zabava.

Noel ne reče ništa. Ali on zna da mu je debeljko dao sobu broj tri zato što se u tu sobu može doći kroz prozor preko krova zgrade sa stražnje strane. Ona dvojica koja su na njega pucala mogla su tim putem opet pobjeći pošto su promašili.

Noel Keaney podigne lijevu ruku prema glavi debeljka. Ali to je samo bila varka. Kad se čovjek, urlajući, bacio na njega i htio ga šakama pogoditi ispod pojasa, on odskoči unatrag, izvuče svoj kolt i uperi ga u nagnutu glavu čovjeka. Debeljko je teturao i gotovo pao, ali Noel ga udari odozdo u bradu. Imao je osjećaj kao da je udario u kamen. Debeli je posrnuo i odletio do pulta za prijavu i svom težinom udario u nj. Još jednom se okrenuo i onda nekoliko sekundi ostao nepokretno ležati na podu.

Kad je došao k svijesti i malo se podigao, začuo je čvrsti Noellov glas:

– Tako je to! Svi vi ovdje u gradu i u ovoj zemlji morat ćete se naviknuti na to da ja odmah naplaćujem svaki napad. A ako vi, ludaci, ne prestanete s time, onda će uskoro biti i mrtvih. Zašto si mi ti, budalo, dao upravo ovu sobu? Znaš točno da...

– Nosi se! – stenjao je Tob Sattermann. – Takve ovdje ne trebamo. Nosi se!

– Ja sam sâm – reče mu Noel gorko. Ja sam posve sâm. Djevojka osim mene također nema ovdje nikoga. Netko je ubio njezina brata i ovom gradu je to pravo. E, pa ja ću vam pokazati kako okrutan može biti čovjek kad brani svoju kožu.

Okrenuo se i vratio gore.

Vlasnik hotela je ustao. Lice mu je krvarilo. Pogledao je gore. Noel Keaney naginje se preko ograde.

– Zadržat ću sobu – reče. – Ali ako me još netko želi posjetiti, onda... – nestao je ne dovršivši rečenicu.

Tob Sattermann je teško dišao i stenjao. Opipavao je svoje rane na glavi i okrvavljeni nos.

Neki čovjek uđe s ulice. Tob Sattermann ga pogleda i muklo zaurla:

– Vi idioti! Sada je on na djevojčinoj strani. Taj će vam utjerati u kosti sveti strah! Sklanjajte mi se s očiju s vašom mržnjom!

– Ti si uvijek dobro zaradivao, Tobe, kad su mladići dolazili u grad i razbacivali se novcem – promrmlja čovjek pa izađe.

IV

Drugog jutra tek što je sunce izašlo Noel Keaney je stajao s djevojkom uz grob njezina brata. Osim njih bio je prisutan samo ukopnik. Ellen Starr je izgovorila molitvu. Noel ju je promatrao. Potiskivala je bol. Nije poznavao njezina brata, ali ga je poštivao. Jim Starr je bez sumnje bio vrlo hrabar kad se, unatoč prijetnjama, usudio doći ovamo da preuzme ranč. Sada je mrtav. A Noel Keaney je zauzeo njegovo mjesto.

Djevojka je završila molitvu i pogledala Noela.

– Jim i ja – reče tiho – uvijek smo se dobro razumjeli.

– Da – odvrati on – vjerujem. On je zacijelo bio prkosan i hrabar. Vjerujem da bih se slagao s njime.

– Zacijelo – reče ona i žustro kimne. Vidio je kako joj suze teku preko obraza. Okrenula se i otišla. Gledao je za njom nekoliko sekundi. Radovalo ga je što napokon na njoj vidi nešto ženstveno – naime, suze. Dao je glavom znak ukopniku, koji je već s lopatom u ruci čekao da zatvori grob. Onda je krenuo dugim koracima za djevojkom stavivši na glavu svoj plitki stetson-šešir. Ispred staje za iznajmljivanje stigao ju je.

– Pokušat ću dobiti kola. Za nekoliko minuta doći ću po tebe pred hotel – reče.

Buck Sage, bivši kauboj, kojemu je sada pripadala ova staja, stajao je naslonjen na otvorena stajska vrata. Kimnuo je Noelu i promrmljao:

– Silno ste grubi, moj mladiću. Ali to je jedino sredstvo kad je čovjek sâm i kada se nade usred vučjeg čopora. Ja ću jamač-

no imati briga i nepritika ako vam priskrbim kola za djevojku i za prtljag. Ali reći su im da sam htio izbjeći takve batine kakve je dobio Tob Sattermann. Kola stoje tamo u sjeniku. Oba konja nalaze se straga u oboru. Mladiću, ja se s vama slažem jer mi se vaš stil sviđa. Ali kola morate sami upregnuti.

— Dobro — odvrati Noel i prihvati se posla. Za deset minuta kola su bila spremna.

Doveo je iz staje i svoga konja te ga vezao iza kola. Buck Sage mu je prišao.

— Mnogo sreće — reče. — Veći dio ljudi s ranča Starr je na putu. Otišli su prije nekoliko dana s jednim stadom. Vi ćete uspjeti, mladiću. Bit će gadno kad se veliko stado vrati i kad se pojavi Orson Morby.

— Orson Morby? — upita Noel.

— To je čovjek od kojeg živi ova zemlja — odgovori Buck Sage dvosmisleno, okrene se i ode.

Noel stigne kolima pred hotel. Ellen se u međuvremenu presvukla. Nosila je hlače kao muškarac, jahače čizme i bluzu-košulju, a za pojasom kolt. Već je pred hotel donijela dva svoja kovčega. Sada su oboje još jednom ušli da iznesu ostalu prtljagu, te zavežljaj njenog brata i Noelov zavežljaj. Vlasnik hotela Tob Sattermann nije se pojavljivao. Platili su noćenje nekoj starijoj ženi, koja je inače posluživala u restoranu pokraj hotela. Zatim su izašli i popeli se na kola. Dok su kolima izlazili iz grada, svi su ih promatrali.

Uskoro su iza sebe ostavili gradić Fairburrow. Napustili su poštansku cestu i skrenuli na

neki uski vozni i jahaći put, koji ih je vodio prema udaljenom ranču Starr.

Pred njima se pružio brežuljkast pašnjak. Daleko na zapadu dizalo se lančano gorje Kolorada i Wyominga. Još je daleko donde, otprilike tridesetak milja, ali Noel Keaney sluti već sada da je ona zemlja prijeko nepregledna, a u njoj život divlji i grub.

Ellen odjednom uzdahne:

— Noele, cijelu sam noć razmišljala. A sada se bojim. Meni je tek poslije postalo jasno da ćemo se morati boriti protiv cijele one zemlje. Možda nismo smjeli tu stvar već sada započeti. Jučer sam bila puna mržnje jer su ubili moga brata, a ta zemlja i grad ponašali su se saučesnički i neprijateljski. Ali sada više ne osjećam mržnju. U meni je samo dubok prezir. Gotovo bih se rado okrenula i otputovala prema istoku.

Noel Keaney malo pošuti. Onda kimne, pucne jezikom konjima i reče: — Svakako, Ellen, zbilja možeš napustiti ovu zemlju i vratiti se na istok. Samo mi daj punomoć. Ja ću već ovdje srediti stvari.

Ona se trgne i stane ga šutke promatrati. Onda uzdahne i promrmlja: — Ne, ja ću ostati. Imam pravo na taj ranč. A i ne mogu tebe, svoga partnera, ostaviti samoga. Ja sam djevojka. Meni se ne može mnogo toga dogoditi. Jedino sam osjetila silan strah da bi te netko mogao ubiti, Noele.

On se nasmiješi neobično, jer se pri tom u njegovim svijetlosivim očima pojavio hladan sjaj. Izraz njegova lica doduše nije zao, ali sve u svemu on djeluje

hladno i bezosjećajno. Zatim će polako:

– Ne brini za mene, partneru. Ja sam Noel Keaney, čuveni revolverski junak Noel Keaney. Znam se brinuti za sebe i održati se u životu. A ovdje zbilja prvi put u životu imam prvora-zrednu priliku. Ja sam se za plaću revolveraša već posvuda borio, a ponekad sam nosio šerifsku zvijezdu. Ali nigdje mi plaća za borbu nije bila posjed velikog ranča. Nisam budala i znam da čovjek ništa ne dobiva badava i da se za sve plaća određena cijena. Tu ću cijenu i platiti. Spreman sam.

Nakon tih riječi on brže potjera konje.

Djevojka se neprimjetno odmakne od njega kao da se užasnula. Ispod oka ga je promatrala. Počela je shvaćati da tog Teksašanina hladna lica i sivih očiju nije pravilno ocijenila. Shvatila je da je mnogo čvršći nego što je mislila. Na ovom svijetu, naime, nema mnogo ljudi koji bi u takvoj stvari ponudili sebe za cijenu.

Što nekom čovjeku koriste izgledi da stekne lijepi ranč ako pri tom mora računati s mogućnošću da uskoro bude mrtvac a ne posjednik. Ako Noel ide u taj posao, mislila je djevojka, onda on vjeruje u sebe.

V

Uski put siječe potok. Preko, na drugoj strani, nalazi se brvnara, kojoj pripadaju i neke jadne, trošne zgrade. Sve to čini mali ranč, jedva veći od privremenog boravišta doseljenika.

Kad je Noel potjerao kola preko potoka i stigao blizu kuće, otvore se vrata brvnare. Izađe muškarac i žena. Ona je

držala u naručju malo dijete. Iza kuće prostiru se polja. U oboru se kreću dva konja. U svinjcu rokće nekoliko svinja. Čovjek je plavokos i ima brkove. I žena je plavokosa. Ona je nekako ozbiljno lijepa, ali je težak zemljoradnički posao već ogrubio crte njezina lica. Dijete u njenom naručju spava. Oboje stoje pred vratima brvnare gledajući Noela i djevojku.

Noel zaustavi kola i kimne.

– Dobar dan – reče – Ovo je gospodica Starr, a ja sam Noel Keaney. Mi smo došli preuzeti ranč Starr. Drago mi je što se usput možemo upoznati s našim novim susjedima.

– Nemate mnogo susjeda, gospodine – reče plavokosi doseljenik, vrlo polako i tvrdo, kao da se muči govoreći.

Noel je shvatio odmah da su ti ljudi porijeklom iz Njemačke. Odande su emigrirali i ovdje započeli novi život.

– Ja sam William Baker – reče čovjek nakon kraćeg oklijevanja. – Želimo mnogo sreće gospodici Starr i vama, gospodine Keaney.

Žena ne reče ništa. Samo je kimnula glavom.

– Imate lijepo djetesce – reče Ellen.

– Dječak. Rodio se u ovoj zemlji – reče žena malo nespretno, jer se trudila da nađe prave riječi i da ih dobro izgovori.

– A kako se vama sviđa ova zemlja? – upita Noel blago.

Žena ga ispitujući pogleda. Imala je plave oči.

– Mi smo htjeli u slobodnu zemlju – reče ona s mukom. – Napustili smo Njemačku jer smo tamo bili kmetovi knezova. Htjeli smo biti slobodni.

– Zar ovdje niste slobodni?

Žena ne odgovori, ali muškarac reče: – Jednog dana ova će zemlja biti dobra. Prije nekoliko dana ljudi s ranča Starr potjerali su krdo goveda preko naših njiva. Idući put ću pucati.

– Zna li pucati, gospodine Baker?

– Ne revolverom. Ali puškom pogadam svaki cilj.

Čovjekove su oči sijevale. Noel je oborio glavu.

– Kakva je šteta? – upita.

– Njiva bi dala jamačno nekoliko kvintala pšenice.

– Nadoknadićemo vam štetu – kimne Noel i poveze kola dalje.

Bilo je gotovo podne kad su ugledali ranč Starr. Putem su vidjeli stada što su pasla. Malo je goveda imalo na sebi žig ranča Starr. Noel je prepoznao više od deset različitih žigova, ali vrlo rijetko je vidio ono »S« u krugu. Sve mu je to bilo poučno. Dok su se približavali ranču, i dok je proučavao zemlju na zapadu, mnogo toga mu je postalo jasno.

Točno, tamo na zapadu mogla se sakriti cijela vojska i s drugom se vojskom igrati mačke i miša. Tamo prijeko bezbroj je skrovitih putova, deseci kanjona i još više uskih klanaca. To je prava zemlja za kradljivce stoke. Noel Keaney je shvatio. Dakako, to je sasvim jednostavno. Daleko na zapadu, s one strane toga labirinta, u Koloradu i dalje sjeverno u Wyomingu, nalazi se velika zemlja stočara. Na ovdašnjim pašnjacima ima na stotine tisuća goveda. Zacijelo ima i kradljivaca stoke. Goveda ukradena ovdje pojavljuju se na pašnjacima ranča Starr. Ovdje se opo-

ravljaju od napornog puta kroz brda i labirinte stijena, kroz klance i pješčane doline, pune stijenja i hridi.

Da, na ovim se pašnjacima ukradena goveda mogu lijepo oporaviti. Vjerojatno im ovdje stavljaju nove žigove prije nego što ih potjeraju dalje na prodaju u Kansas City. Od toga živi ova zemlja. Od kradljivaca stoke i od njihovih pomoćnika. Zato je ranč Starr tako važan.

Zbog toga i gradu Fairburrowu ne odgovara promjena sadašnjeg stanja, jer kradljivci stoke zaraduju mnogo više novaca nego kauboiji te ga mnogo više i troše. Sve je to postalo jasno Noelu Keaneyju prije nego što je uvezao kola kroz otvorena vrata u veliko dvorište ranča.

Ranč Starr je velik. Otac Ellen Starr prije je zacijelo bio vrlo vrijedan čovjek. Možda mu je uspjeh zavrtio glavom, pa je postao pijanac i stao se oslanjati na svoga predradnika. A taj je predradnik bio nevaljao.

To je prekrasan ranč, premda mnoge stvari na njemu treba popraviti i poboljšati. Dugačka spavaonica djeluje pusto. Ali na verandi glavne kuće na ranču sjede neki ljudi, dok drugi hodaju uokolo. Gledaju ih pretjerano ravnodušno i ne miču se.

Noel Keaney je dovezao kola do stuba verande. Minutu je sjedio na kolima, pažljivo promatrajući. Četvorica ljudi, samih surovih momaka. Različitog su izgleda, ali svi su čvrsti.

Jedan je od njih vrlo mlad. Ali to ne znači ništa, jer i taj mladić izgleda kao da je prošao sito i rešet. Velik je i košcat. Ima ispupčena ušta, izbočene zube i tisuću pjega na licu. Oči mu si-

jevaju zlim sjajem. Noel pozna taj soj. Proklet za sve vijeke. Jedva se tu još ima što spasiti.

Mladić nosi dva kolta i poput iskusna revolveraša. Vjerojatno nema više od dvadeset godina.

Neugodan sjaj pojavio mu se u očima kad je pogledao Ellen Starr i onda rekao ostaloj trojici:

– Krasna je ta lutkica! Možda nam s njome i neće biti tako loše; što mislite? A tako velik baš ne izgleda njezin zaštitnik kojega je dovela sa sobom.

Ostala trojica su se smijuljila bez riječi buljeći u Noela. Peti čovjek izade iz kuće i ostane kraj otvorenih vrata. Bio je vrlo žilav čovjek srednje visok svijetle kose.

Noel Keaney ga je poznavao. Bio je to Alamo Brittleee iz Teksasa. Za vrijeme građanskog rata s tim je čovjekom Noel Keaney jahao zajedno četiri godine. Onda su obojica bili vrlo mladi momci pa su postali pravi prijatelji i drugovi u sedlu.

Potkraj rata Noel Keaney je bio teško ranjen. Kad su ga otpustili iz bolnice, rat je već odavno završio. Nigdje u Teksasu nije mogao pronaći Alama Brittleeeja. A sad ga je opet ugledao. Kratko su se pogledali. A kako se mršavo lice Alama Brittleeeja nije pokrenulo, ni Noel nije ništa rekao.

Okrene se k Ellen i rekao:

– Ostani ovdje. Ja ću najprije izvidjeti.

Skoči s kola i prijeđe tri stuba. Odjednom mu onaj mladić prepriječi put.

– Hej! – počne on. – Hej, tako...

Dalje nije stigao. Makar je bio velik kao i Noel Keaney i vjerojatno teži od sedamdeset kila,

Noel ga je udario jedanput, udarcem što se pokreće iz kuka, iz nogu.

Momak otetura u stranu, ali prije nego što je pao Noel ga još dohvati ljevicom. Onda se Noel prigne, dohvati ga, onako ošamućenog, za ovratnik i pojas te ga preko ograde verande baci u prašno dvorište. Tamo je momak ostao ležati na tlu, tik uz konje. Nije se više micao.

Ostali se ljudi nisu umiješali. Jedan reče:

– To je bilo dobro, gospodine. Ali ja si na tvom mjestu ne bih previše uobražavao. Snake Jimmy je veliki lajavac i među nama vrijedi za pola čovjeka.

– Ali zato si ti pravi, punovrijedni momak čvrstih nogu, zar ne, prijatelju?

Noel Keaney pitao je to blagim glasom. Pri tom se smijao. Jedino je u njegovim očima nešto ledeno svjetlucalo. Ruke preostale trojice posegoše za revolverima.

To je značilo da Noel Keaney, bude li krenuo na jednoga od njih, mora računati i s njima kao protivnicima.

Pustili su ga na miru dok se obračunavao s mladićem, da ga mogu proučiti i ocijeniti. Htjeli su ustanoviti je li doista tvrd momak. A mladić ni u kojem slučaju nije vrijedio za pola čovjeka. Bio je to samo blef.

Noel Keaney se povuče malo natrag tako da je držao na oku ne samo onu trojicu nego i Brittleeeja, koji je još mirno stajao kraj vrata.

– No dobro – reče – nastavimo odmah da privedemo stvar kraju!

– Tolika budala valjda nisi – reče jedan od njih. – Razniji ćemo te u komade. Računaj

i sa četvrtim čovjekom. Ne zaboravi Alama Brittleeeja. Zar ne, Alamo? Vrijeme je da tome gospodinu pokažeš da si bez naše pomoći bolji od njega. Što još čekaš, Alamo?

Noel Keaney i ne gleda bivšega prijatelja. Ali kad je nakon nekoliko sekundi začuo njegov glas, odmah mu je laknulo.

Teksašanin je naime rekao blago i opušteno:

– Pribojavao sam se toga, prijatelju. Da, pribojavao sam se toga kad sam prije nekoliko sati čuo da je neki Noel Keaney stigao u Fairburrow.

– Čega si se pribojavao, Alamo? – upita jedan od ljudi.

– Noel Keaney je moj stari, dobar i drag prijatelj – reče alamo Brittleee blago i gotovo žalosno. – Prisjetio sam se starih vremena. Uostalom, on bi bar dvojicu od četvorice nas krasnih momaka poveo sobom na dugi put. Prestanite se radije šaliti i primite do znanja da Dan Farell više nije gazda. Svaki je raj na zemlji ograničenog trajanja. Osim toga, vi ste zaboravili da je ovdje dama.

Okrenuo se prema Noelu i nacerio.

– Zdravo, ti još izgledaš kao neki mršavi Indijanac, brate. Svi putovi se jednog dana sastaju ili ukrštavaju. Ali tvoja zamisao da preuzmeš ovaj ranč zaista nije osobito dobra. Pa dobro, mi smo za vrijeme rata projahali dug put zajedno. Zašto ne bismo i sada?

– Zašto ne – potvrdi Noel – zašto ne bi i opet bilo kao nekad?

Ali pri tom je pogledao onu trojicu koji su još držali ruke na koltovima i napeto čekali, razmišljajući o promjeni stanja.

– Alamo – reče on polako – da li da te hodočasnike pošaljemo do vraga ili nam mogu biti korisni?

– Daj im priliku. Ovdje u ovoj zemlji svi su ljudi prilično loši. Ova trojica džentlmena bijesni su samo što su lijepa vremena prošla. Oni su se navikli na Dana Farella i ne žele novoga gospodara. Vjerojatno ćeš ih uskoro morati batinom natjerati da u tebi vide novoga gospodara. Oni će te zacijelo pokušati prevariti ili napasti, kao divlje zvijeri svoga lovca. Ali tebi su potrebni ljudi, Noele. I loši su ljudi bolji nego nikakvi. Ove momke možeš mirne duše čvrsto zgrabiti. Neće ti zacijelo pobjeći. Dugajlija je Tom Gore. Šerifi ga traže u Kansasu, Koloradu i Wyomingu. Sretan je ako ovdje može dobiti lonac s mesom. A panj u sredini to je Reece Chester. Prije godinu dana bio je poručnik u konjici. Onda je gotovo na smrt pretukao jednog oficira i dezertirao. Vjerujem da on neće imati mira dok mu ne postane jasno da ti uvijek iznova možeš udarati. A ona mala vjeverica tamo zove se Al Rourke. Što se s njime zbilo, to još ne znam, jer ja sam tek dva tjedna ovdje na ranču. Osim nas za ovaj ranč jašu još neki momci, ali oni su na putu s Orsonom Morbyjem, koji vodi stado u Kansas city. Ti si imao vrašku sreću, moj prijatelju, što si stigao dok njih nema.

Glas Alama Brittleeeja zvučao je gotovo podrugljivo. Činilo se da se vrlo obradovao. Okrenuo se od Noela, pristupio djevojci i skinuo šešir.

– Bilo bi dobro da prošetete jedan sat. U kući na ranču iz-

gleda kao u staji. Morat ćemo je počistiti, gospodice.

Ellen Starr ne odgovori. Uze dva kovčega i s njima side s kola. Polako je s prtljagom prošla kraj ljudi i nestala u kući.

Noel Keaney pogleda tri namrgodena muškarca.

— Hajde — reče — ako je unutra prljavo kao u staji, primite se posla i počistite. Ili, ako želite, pokupite svoje prnje i nestanite. Što vam više odgovara?

Ljudi su zurili u njega, pa onda u Alama Brittleeja.

Onda progunda dugi Tom Gore:

— No dobro! Možemo i otići ako nam ovdje postane nesnosno! Ali ja bih htio ostati i vidjeti kako ćete skakati kad se pojavi Orson Morby.

Rekavši to, čovjek se udalji prema kokošinju. U međuvremenu su ostala dvojica ušla u glavnu kuću.

— Odvest ću tvoja kola i konja — promrmlja Alamo Brittlee i požuri za poslom.

Noel je gledao za svojim nekadašnjim prijateljem, pitajući se je li Alamo doista još njegov prijatelj ili nije, makar je stao na njegovu stranu. Još ima vremena da stvori zaključak. Donese preostali prtljag iz kola i krene s njime u kuću. Zastao je u čudu čuvši kako Ellena zapovijeda:

— Izbacite sagove. Sve je prljavo i uništeno. Vjerujem da su ovdje stanovali svi kauboji.

— Točno, gospodice. Ovdje smo svi stanovali! Dan Farell i vaš otac uvijek su htjeli imati društvo. A krov na kući za kauboje je oštećen. Tamo prokišnjava. Ali mi ćemo se preseliti tamo i popraviti krov.

Kad je Noel stupio na veran-

du, Alamo je odveo konja i odvezao kola. Iz pojate se pojavio Tom Gore s dva vedra. U ruci mu dvije metle, dvije četke i još nekoliko krpa otrgnutih s nekog starog pokrivača. Pomalo smrknuto i sporo on nestane u kući.

Noel Keaney začuje opet zapovijedajući Ellenin glas, ali je držao na oku Snakea-Jimmyja, koji se uspravio usred one prašine i rukama brisao lice, ustao i čvrsto se prihvatio za ogradu verande. Buljio je u Noela i nakon nekog vremena zahripao:

— Ubit ću te za to! Aah, to ti nikad neću zaboraviti! Oderat ću ti kožu i dati od nje napraviti sebi par čizama.

Psovaio je i dalje proklinjao, a glas mu je postajao divlji i kreštaviji. Dva su čovjeka iza Noela izašla iz kuće. Iznosili su sagove i medvjede kože.

Snake-Jimmy zanijem zureći zapanjeno u čistače. Začuo je i glas djevojke, što je zapovijedala po kući.

— Zar ste odjednom poludjeli? — upita.

Ali Reece Chester i Al Rourke ne odgovore mu ništa.

Noel Keaney preskoči preko ograde na verandi i stane kraj momka.

— Pazi! — reče. — I napni uši. Nemam volje natezati se s tobom. Ne želim te svakog dana isprebijati. Možeš ostati ovdje na ranču ako se zaista primiš posla. Inače idi do vraga. A ako još jednom budeš drzak, jednostavno ću te slomiti u dva dijela.

Momak je piljio u njega užarenih očiju. Onda obori pogled i promrmlja:

— Ah, ostat ću ovdje. Vi ionako nećete dugo živjeti.

– Počisti kuću za kauboje. Tamo ćete prebivati.

Noel čvrsto pogleda mladića. Ovaj se okrene i ode. Noel Keaney krene oko kuće i ugleda Alama Brittleeeja kod obora.

VI

Kad je stigao do njega, Alamo se naslonio na prečku obora, izvadio pribor za pušenje i stao svijati cigaretu. Pri tom je promatrao Noela smijući se nekako čudno. I Noel je pažljivo promatrao nekadašnjeg suputnika. Otkrio je mnoge tamne i duboke crte na njegovu licu, kojih u onim godinama još nije bilo.

– Hvala ti što si mi pomogao – reče. – Bio sam obišao pola Teksasa tražeći te, ali ti kao da si bio propao u zemlju.

Alamo slegne šiljastim ramenima.

– Jahao sam s nekim momcima što su lovili maverike* – promrmlja. – A onda je počeo moj besciljni cik-cak put, koji nikamo nije vodio. Ti si sebi prištedio velik dio posla, mladiću. Već jučer su te htjeli ubiti, kao što su udesili i brata ove djevojke. Saznao sam to nekoliko sati prije. Tada sam prvi put opet čuo tvoje ime. Voliš li ti tu djevojku? Zašto pristaješ da ti zbog nje oderu kožu? Ovi momci na ranču su još vrlo pitomi u usporedbi sa čoporom Orsona Morbyja.

– A što ti radiš ovdje, Alamo?

– Ja? Oh, ja sam skitnica u sedlu, što se ovdje privremeno skrasila. Ali sad ću ti morati po-

moći, zar ne? Možda ću ti jednom ispričati zašto sam ovdje. Sad ću ti riješiti prvu zagonetku:

Orson Morby je najveći gazda u zemlji. On vodi konjokradice, što s druge strane brda krađu stoku. Partneri Orsona Morbyja su Dan Farell i Sid Denver. Dan Farell mu je važan, jer je od Jeffa Starra dobivao sve punomoći koja se odnose na ranč Starr. Dan Farell je mogao potpisivati čekove i kupovati stoku te posve slobodno djelovati. To bi se, dakako, promijenilo da su ovamo stigli kći i sin Jeffa Starra. Sid Denver je gospodar Fairburrowa. On radi za Orsona Morbyja u gradu, kao što Dan Farell za njega vodi ranč. Napad na tebe u hotelu i umorstvo djevojčina brata djelo su Dana Farella i Sida Denvera. Noele, nas dvojica trenutno možemo držati pod kontrolom ove momke i tjerati ih u red. Ali to će se u trenu promijeniti čim se vrati Orson Morby. Onda će biti gadno. Ali ja ću ti pomoći, mladiću.

– Zbog starog prijateljstva?

– Ne samo zbog njega. Imam tri važna razloga. Ja sam došao u ovu zemlju uhvatiti Orsona Morbyja. O tome ćemo još razgovarati. Evo, raduje me što smo opet zajedno. Može čovjek odjašiti i te kako daleko – jednog dana opet će sresti stare prijatelje.

– Ili bolje rečeno: njegova ga prošlost slijedi – promrmlja Noel.

Obojica su bez riječi krenula zajedno prema ranču i prihvatila se čišćenja.

Kad se smračilo. Ellen Starr ode u kuhinju i priredi za sve večeru. Jeli su u velikoj blago-

* Maverik – nežigosana stoka prema Samuelu Mavericku koji nije žigosao svoju stoku.

vaonici u zgradi za momke. Djevojka je sjedila na čelu dugačkog stola, za kojim je bilo još mnogo praznih mjesta.

Kad su ljudi završili jelom te zapalili cigarete pijući kavu, djevojka odjednom progovori smireno i čvrsto:

– Vjerujem da vi niste tako loši kao što se to činilo na prvi pogled. Opomenuli su me da ne dolazim ovamo na ranč jer ovdje harači zla banda, uz koju djevojka ne može biti sigurna. Ne vjerujem više u to. Vi ste možda bili pod utjecajem Dana Farella, koji je bio loš predradnik. Ni moj otac možda nije vrijedio mnogo i Dan Farell ga je izdao. Ako vi ostanete ovdje sa mnom na ranču, i ako budete sa mnom za istim stolom jeli kruh, ne vjerujem da biste mogli biti protiv mene. Morali biste biti prave hulje da postupite tako. Moj brat je ubijen...

-- Mi s njegovom smrću nemamo veze – reče Tom Gore i ustane.

Ostali su također ustali i pošli prema vratima. No još su jednom zastali. U njihovo ime ponovno progovori dugi Tom Gore:

– Budući da nas, gospodice, niste izbacili, i da to nije uradio ni Noel Keaney, mi ćemo ostati. Ali ne oslanjajte se previše na nas.

Zatim je izašao. Ostali su ga slijedili.

Snake-Jimmy probadao je Noela Kaneyu pogledom punim mržnje. Djevojka, Noel i Alamo sjedili su još neko vrijeme šutke za stolom. Onda će odjednom Ellen:

– Noele, je li bilo u redu što sam im se obratila?

– To će se pokazati tek kad oni dobro razmisle o onome što su čuli i kad se jednog dana nađu pred odlukom – tiho će Noel gledajući Alamo.

– Spavat ću s vama u brvnari – reče on. – Ali mogli bismo još malo prošetati.

Alamo ustane bez riječi i izađe. Noel pogleda djevojku.

– Idi spavati, Ellen. Mi ćemo sve srediti. Sutra ćemo provjeriti knjige i ustanoviti koliko gotovine imamo u banci. Možda ću morati još jednom razgovarati s Danom Farellom. Morat ćemo zaposliti nekoliko novih jahača. No to će biti prilično teško. Spavaj dobro, Ellen!

Ustala je i htjela mu prići. Više nije djelovala hladno i energično, više je bila nalik na zaplašenu djevojku koja se boji pa traži čvrst oslonac, na primjer velikog brata. Shvatio je da joj sada nedostaje brat. Stavio je ruke na njezina ramena i rekao:

– Mi ćemo uspjeti. Ne brini. A Alamo Brittle je zaista moj stari prijatelj. Ako mi on pomogne, sve će biti mnogo lakše.

On prijede rukom preko njezine sjajne kose, pa izađe.

Alamo Brittle naslonio se na ugao kokošinca gaseći ostatak svoje cigarete. Iskrice su polettjele u tamu. Kad je Noel stigao do njega, Alamo mu se bez riječi pridružio. Krenuli su do obara i tamo se naslonili na grede.

– Reci, Alamo zašto želiš uhvatiti Orsona Morbyja? – upita Noel nakon kraće stanke.

– Dobit ću za to tri tisuće dolara – promrmlja tiho Teksašanin. – Od svršetka rata stalno sam jahao. Bilo je to dugo jahanje. Kad sam izašao iz zarobljeništva, odjahao sam kući.

Ti znaš da me je čekala djevojka. Ali sam saznao da se udala za čovjeka po imenu Orson Morby. I tako sam jahao bez cilja, a onda se priključio nekoj surovoj grupi koja je lovila maverike. Odjahao sam dalje. Preko Novog Meksika, Arizone, Nevade i Utaha stigao sam u Kolorado. Bile su to godine jahanja. Onda sam u nekom prljavom salunu opet sreo onu djevojku. Bila je bolesna i uništena. Ali ja sam je još volio. Pričala mi je o Orsonu Morbyju. Nas troje živjeli smo kao djeca u susjedstvu. Morby se prije vremena vratio iz rata. Rekao je Ann da me ne čeka više jer da sam poginuo kod Appomatoxa. Malo prije nego što sam se vratio ona se udala za njega i odselila. Ali nije joj bilo dobro s njime. Orson Morby imao je smolu s nekim stadom koje je gonio. Priključio se razbojničkoj bandi i Ann im je bila samo na teret. Bio je to pasji život za ženu.

Jednog dana uhvatili su Orsona Morbyja. Porota ga je osudila na smrt. Čekali ga je uže. No Ann mu je u zatvor prokrijumčarila kolt. Uspio je pobjeći. Ona ga je izvan grada čekala sa dva brza konja. Ali on ju je bacio sa sedla te poveo i drugog konja da može brže pobjeći. Ann je provela godinu dana u ženskom zatvoru. Onda su je pustili, no tada je već bila bolesna na pluća. Od toga je i umrla. Evo, Orson Morby joj je bio zao. Zato mu se želim osvetiti. Osim toga, jedno društvo uzgajača stoke unajmilo me kao detektiva na pašnjacima. Rančerima preko u Koloradu kradljivci stoke nanose veliku štetu. Šef te bande je Orson Morby. Dobit ću

tri tisuće dolara, ako ga uhvatim. Morby još ne zna da sam ovdje. Priključio sam se momcima nakon njegova odlaska. Vidiš, to su dva najvažnija razloga zbog kojih ću ti pomoći. A treći je razlog naše staro prijateljstvo.

Noel stavi ruku na Alamovo rame i upita:

– Možemo li bilo s koje strane dobiti pomoć?

– Teško! Ovom zemljom upravlja Orson Morby. Rančeri prijeko u Koloradu i Wyomingu ne usuduju se preko brda. Već su to pokušavali, ali su ih zaustavili male bande koje tjeraju stoku. Tada je došlo do pravog pokolja, i Morby je još čvršće uzeo sve u svoje ruke. Ne, s one strane nećemo dobiti nikakvu pomoć, Noele. Moramo se boriti sami. Ali uspijemo li pobijediti Orsona Morbyja i njegova oba ortaka Sida Denvera i Dana Farella, onda više neće biti teško. Onda će se, naime, i grad Fairburrow preokrenuti. I ono malo doseljenika više se neće bojati.

Noel Keaney je razmišljao neko vrijeme, raščlanjujući činjenice.

– Prijatelju – reče – mi ćemo na prilično težak način morati dovesti u red stvari u ovoj zemlji.

VII

Svanuo je siv dan. Noel Keaney probudio je momke. Ustali su zlovoljni i psujući. Ali kad su se umili i ušli u blagovaonicu, Ellen ih je već čekala s dobrim zajutarkom.

– Nadam se da će vam prijati, ljudi – reče ona i nasmiješi im se.

– Zbog nas se niste trebali toliko truditi, gospođice Starr

– promrmlja Tom Gore.

I Reece Chester zagunda:

– Zapravo sam ja danas trebao raditi u kuhinji, jer je naš kuhar otišao s goničima stoke.

Al Rourke je pocrvenio mrmljajući:

Čemu se brinete za nas, gospođice? Mi to ne zaslužujemo! Vama se to vjerojatno neće isplatiti. Bolje da nas potjerate do vrata.

Ellen Starr se i dalje osmjehivala.

– Na ovom ranču ne želim ostati dužna svojim jahačima – rekla je – i radim svoj dio posla kako najbolje znam i umijem. Što je u tome loše?

Ljudi su nerazumljivo zažagorili. Alamo Brittle nasmijsao se tiho i podrugljivo, a onda progovorio:

– Njih zabrinjava to, gospođice Starr, što vi ne postupate s njima kao s ljudožderima, dakle s prezirom. U njima još negdje u dubini srca tinja sjećanje na njihove majke i sestre. Počinju slutiti da pristojnost ne smiju vratiti nečim lošim ukoliko se ne žele osjećati kao nitkovi. A to im se ne sviđa. Oni moraju u sebi raščistiti hoće li primiti ili odbiti pruženu ruku. Radije bi bili prosti, jer bi tako našli izgovor da se od njih ne očekuje ništa dobra. Onome tko s njima postupa kao s divljim ljudožderima ne duguju ništa. Tako im je lakše.

Kad je ušutio, ljudi su opet zlovoljno zagundali. Ali jeli su, nastojeći da ne gledaju djevojk.

Kad su pojeli, Noel ih povede do obora. Pohvatali su konje i

osedlali ih. Skočili su u sedla. Tada će Noel:

– Očistit ćemo pašnjake ranča. Sva goveda s tuđim žigom sakupit ćemo u određenu dolinu ili u kakvu kotlinu. Vi znate bolje koje bi mjesto bilo povoljno da tamo sakupimo krdo. Jeste li me razumjeli?

Zurili su u njega. Onda upita Tom Gore:

– A što će se dogoditi s tim sakupljenim krdom? Na našim pašnjacima imamo desetak raznih žigova.

– Jednog dana vratit ćemo goveda u Kolorado. Krenite, dakle, na posao i obavite ga kako valja.

Ljudi su se pogledali. Snake-Jimmy stane se paklenski smijati, a onda odjaši. Tom Gore, Reece Chester i Al Rourke krenuli su za njim.

Alamo reče nehajno:

– Oni neće ni prstom maknuti.

– Onda ću ih prebiti. A ako im se to ne sviđa, neka odu – reče Noel grubo i izjaše iz dvorišta. Alamo ga je slijedio. Njih dvojica sakupili su više od deset goveda, i to većinom steona ženke koje su na sebi imale žig, slovo »S« u krugu, znak ranča Starr. U podne s tim malim stadom prelaze rijeku i napuštaju pašnjake ranča. Nakon dva sata stigli su blizu naselja Williama Bakera. Izbjegavali su polja i tjerali goveda kolnim putem prema Bakerovoj kući.

William Baker i njegova žena izađu pred kuću. Noel dojaše do njih i prigine se iz sedla. Pruži im presavijen papir.

– Ovdje je dvanaest goveda – reče. – A ovo je prijepis na vaše ime, Baker. Time možete početi uzgajati buduće stado.

Nadam se da vam je time ranč Starr nadoknadio štetu na njivama.

Doseljenik uze papir i zabezegnuto se zagleda u Noela. Njegova žena još nije shvatila o čemu je riječ, odnosno nije se usudila povjerovati u to. Ali onda će Will Baker sporo:

– Zašto to radite, gospodine?

– Zbog dobrosusjedskih odnosa.

– I za to zahtijevate prijateljstvo i pomoć?

– Ne zahtijevam ništa. Ima li još mnogo doseljenika u ovoj zemlji?

– Oko šest. Ali mi živimo jadno jer nas Orson Morby i njegovi jahači uvijek zakidaju u našim pravima. On će to učiniti i s vama, Noele Keaney.

– Ja nosim dva kolta i branit ću se – nasmije se Noel. Bio je to hladan, surov i opasan smijeh.

Will Baker, koji se još nedugo u Njemačkoj zvao Wilhelm Bäckker, lagano se lecnuo. Shvatio je da će se ovaj mršavi čovjek doista boriti.

– Wille, kako je to bilo u vašem zavičaju – govorio je Noel – kad je netko pustošio polja, provodio nasilja nad vama, zakidao vas na pravima tako da ste morali živjeti u strahu? Kako je tamo bilo?

– Mi smo u Njemačkoj imali kralja. On je stvorio zakone. Dogadalo se da pred sudom netko i dobije pravo.

Noel kimne:

– U ovoj zemlji ovdje još nema zakona – reče. – Ovdje postoji jedan jedini šerif, a suca nema. Ovdje čovjek mora sâm sebi pomoći. Mora se boriti za svoja prava. Razmislite malo o tome, Will.

On kimne na pozdrav ženi i dotakne šešir, pa odjaše odatle, a Alamo Brittle, koji ga je čekao na putu, krene za njime. Will Baker je gledao za njima. Onda promrmlja na njemačkom jeziku:

– Martha, taj čovjek će možda izmijeniti prilike u ovoj zemlji. Onda ni grad Fairburrow više neće živjeti od razbojnika i kradljivaca stoke nego će se povezati s poštenim rančerima i doseljenicima. Razvit će se trgovina. A možda dobijemo zakone i sud. Ovaj čovjek je pravi borac.

Ali žena će plašljivo:

– Ne upuštaj se ti u to, Wilhelm. Ja neću da te ubiju. Nemoj da te uvuku u neprilike. Napustili smo Njemačku zato što nisi htio u rat. Mogao si onda i kod kuće poginuti, kao što je poginuo tvoj brat u pokolju kod Sedana. Nisi trebao ni dolaziti u ovu zemlju da te ovdje ubiju.

– Ne, Martha, ovdje je drukčije – reče čovjek zamišljen.

– Ovdje ću se boriti protiv revolveraša i bandita, a ne protiv ljudi koji također ne vole rat ali moraju u vojsku i moraju pucati jer se velikima tako hoće. Ja nisam htio pucati na Francuze, koji su bili isto tako jadni momci kao i ja, pretežno sirotinja, koja uvijek mora biti poslušna i nositi teret na svojim ledima. Ovdje je drukčije, Martha! Ova- mo je u zemlju došao čovjek koji se želi boriti za red i pravdu. Morat ću o tome porazgovarati s našim susjedima.

VIII

U međuvremenu su se Noel i Alamo približavali gradu. Ali prije nego što su ugledali Fair-

burrow, razdvojili su se. Noel je dalje jahao sâm. Ljudi su buljili u njega kada se pojavio u gradu. Dojahao je pred malu banku jadnog izgleda. Polako je ušao.

Ubrzo se ustanovilo da je pomoću svoje punomoći Dan Farell podigao svu gotovinu ranča Starr, sedam tisuća dolara, a odnio ih je Sid Denver, koji je predočio ček potpisan rukom Dana Farella.

Noela Keaneya obuže srdžba dok je jahao pored saluna. Sjahao je. Od bankara, koji se usputno bavio prodajom živežnih namirnica i željeznom robom, saznao je da se Dan Farell sklonio kod Sida Denvera u salunu i da se ondje liječi.

Noel Keaney gurne pomična vrata i uđe u salun. U kutu je sjedilo nekoliko djevojaka iz saluna. Bacala su karte i čitale stare časopise. Dva kockara od zanata sjedila su za stolom i očekivala žrtve koje muči višak dolara u džepu.

Predvečer je, a to je vrijeme još prerano za velik promet. Ni sunce još nije pravo zašlo.

Premda Orson Morby i njegova banda s velikim dijelom ljudi s ranča Starr nisu u zemlji, bilo je još jahača koji su povremeno dolazili u grad da bi se opskrbili, popili viski, zaplesali, zabavili se s djevojkama i opet nestali. Većinom su to bili ljudi sa sjenom, izgubljeni ljudi i oni koji žive u vječnom sukobu sa zakonom, a dolaze u ovu zemlju da se sakriju i zabetu trag.

To je grad u kojem ne osjećaju opasnosti. Ovdje se mogu oporaviti, odmoriti i čekati dok trava ne pokrije njihova zla djela i dok potjerama iz Kansasa, Kolorada, Wyominga i Iowe ne

dosadi slijediti njihove tragove. Od takvih jahača živi ovaj grad. Vrata su mu otvorena za sve progonjene i za sve razbojnike. U tom kutu Nebraske još nema zakona.

Noel Keaney pride šanku. Čvrsto i hladno pogleda barmena koji se smješkao.

— Gdje je Dan Farell? — upita.

— Ja nisam ured za obavijesti — smijuljio se barmen. — Ako želite viski, možete ga dobiti. Inače...

Čovjek bikovska izgleda zašuti kad se Noel naslonio preko šanka i pozvao ga prstom:

— Moram ti reći nešto važno, prijatelju — šaptao je Noel.

Barmen se nagnuo preko šanka i približio svoju debelu glavu Noelu.

— Što mi to imaš reći? — zasoptao je.

Ali Noel nije odgovorio. Čvrsto je zgrabio čovjeka za kosu i udario njegovom glavom o poniklanu ploču šanka, pa upitao:

— Prijatelju, koliko puta moram pitati da bih dobio traženu obavijest?

Barmenu nije bilo do opetovanja.

— Gore, druga vrata desno — rekao je.

Noel ga je pustio i pošao prema stubama. Usput je promatrao ona dva profesionalna kockara. A kad su se pomakli da se bace pod igraču stol, on se okrenuo i povukao svoj desni kolt, sagnuo se i povukao obarač nevjerojatnom brzinom. Tako brzo reagiranje nitko ne bi ni u mislima pripisao tom dugom i mršavom čovjeku.

Pucao je zato što je barmen

ispod šanka izvukao sačmaricu i upravo je naslonio o rame.

Metak Noela Keaneya povukao je barmenu duboku brazdu od gornjeg dijela šake do lakta. Čovjek je zaurao i ispustio pušku. Pritisnuo je okrvavljenu desnicu pod pazuh lijeve ruke, okrenuo se i teturajući izašao kroz vrata koja su zacijelo vodila u blagovaonicu.

Djevojke u kutu kraj prozora su vrisnule. A onda je opet zavladao tišina. Noel je držao na oku onu dvojicu za igračim stolom. Znao je da su te kartaške hijene zacijelo opasni revolveraši i namještenici saluna.

— Samo ne pokušavajte istu glupost — rekao im je grubo.

Nisu se pomakli, lukavi su i čekaju bolju priliku. Pustili su ga da ide.

Noel Keaney se uspeo stubama. U ruci je držao svoj kolt i okretao ga prema čovjeku što je stajao iza otvorenih vrata svoje sobe i pažljivo ga promatrao.

Noel je odmah pogodio da je to Sid Denver, vlasnik ovog saluna i ortak Orsona Morbyja. Noel stoji pred čovjekom koji gospodari ovim gradom, pred namjesnikom Orsona Morbyja.

I Sid Denver je visok, tamnokoš, krupan i već djeluje pomalo dežmekasto, jer zacijelo fizički ne radi mnogo i malo jaše. Široko i plosnato lice Sida Denvera ostaje nepomično. On je odjeven u tamno odijelo. Noel ga gleda i zna da se suočava s hladnokrvnim i zacijelo vrlo jakim momkom, koji je prije bio po zanimanju igrač i kockar i u desecima gradova skupio mnogo iskustva. Denverove su se debele usne otvorile. Bljesnulo je besprijeorno i jako zubalo.

— Što je to — zapitao je. — Vi ste pucali maloprije? Zašto? Želite li orobiti moju blagajnu? Zbog čega ste upali ovamo kao divlji revolveraš?

Govorio je to promišljeno i hladno, kao da smatra Noela Keaneya umišljenom veličinom. A Noel Keaney se nasmijsao, odmaknuo oružje i rekao nehajno ljubazno:

— Vi ste Sid Denver? Ispričavam vam se što vam smetam. Vaš je barmen bio neprijazan prema meni, ali nije znao dovoljno brzo upotrijebiti svoju sačmaricu. Žao mi je. Htio bih posjetiti Dana Farella. Molim vas pokažite mi put.

— Idite do vraga, čovječe! Vi ste u mojoj kući. Gledajte da što prije nestanete!

Noel odmahne glavom.

— Naprijed, Denver — reče oštro. — Vi ćete ići preda mnom i ući u sobu Dana Farella. Reći ćemo mu neka ne puca, jer će inače metak vas dohvatiti. Hajde! Krećimo!

Rekavši to, Noel se približi Denveru za dva koraka. A kad je on naumio maknuti desnu ruku, Noel naglo digne nogu. Vrhom čizme pogodio je Denverovu ruku upravo u trenutku kad se u njoj pojavio mali deringer. Malo oružje palo je na pod. Sid Denver odjednom je izgubio moć savladavanja i urlajući se bacio prema naprijed.

Noel Keaney se spretno izmakao i podmetnuo napadaču koljeno, udarivši ga u bedrene mišiće. Kad se Denver okrenuo i ponovno napao, noga mu je popustila pa je pokleknuo.

Noel Keaney ga je udario po glavi, pa još s lijeve i s desne strane. Zatim ga uhvati, pa ga, primivši dva Denverova udar-

ca, svom snagom bacio o zid hodnika. Sid Denver se htio osloboditi ruku koje su ga zgrabile za prsa. Stao je na noge Noelu Keaneyju i on je odskočio prema natrag.

Kad se Denver htio baciti na njega, on ga je dočekaio udarcem odozdo u bradu, zvanim »kuka«, tako da je opet odletio do zida.

A onda je primio niz udaraca. Muklo je soptao i šmrcajući stenjao, jer su mu popustila koljena. Duboko u sebi, kraj sve nevolje, spoznao je da više nije jak kao prije, i to zato što ovdje u Fairburrowu preudobno živi. Bilo bi bolje da je više jahao, sjekao drva i bavio se drugim fizičkim radom.

– Ustani, gospodine – reče mu Noel Keaney daščući.

– Ti si još gazda ovoga grada i svi ljudi te poštuju. Ustani, dakle, i pokaži što znaš, gospodine!

Sid Denver s mukom ustane.

– Čekaj samo – hripao je – uskoro ćeš biti mrtav. Sve to ti ništa ne koristi. Tako velik nisi da bi se tim surovim načinom dugo održao ovdje. Samo pričekaj!

Tako kao Jim Starr, zar ne?

Sid Denver nije odgovorio. Gadno je opsovao čuvši Noelove riječi:

– Dakle, hoćemo li sada posjetiti našega dragog bolesnika Dana Farella – ili...?

Sid Denver uzdahne. Okrene se i pode prema vratima koja su stajala ukoso preko puta.

– Dane Farell! Ja dolazim prvi k tebi unutra! – povikao je muklo.

Čim je Denver polako otvorio vrata, Noel je brzo stupio iza njega u sobu i uzeo otkaćen

kolt u ruku. Tako su zajedno ušli. Dan Farell je sjedio na krevetu i kolt držao u lijevoj ruci.

Sid Denver zahripa: – Makni kolt, Dane! Ta vidiš da ovaj deran iza mene ima sve adute u ruci.

– Da, čuo sam kako te uvjerava – zapiskao je Dan Farell. Oklijevao je.

– Što hoćeš, Keaney? Što hoćeš od mene?

– Čekovnu knjižicu! Puno-moć! Ključ od ormara gdje stoji novac i ključ ureda na ranču. A uz to i novac koji ste prije jednog sata digli s konta što pripada ranču.

Dan Farell je razmišljao. Svoj kolt je još držao u ruci.

Sid Denver se opet javio: – Ne pravi ludosti, Dane! On me ima na nišanu! Pa sve ako i sada dobije prvu rundu, bit će mrtav onog dana kad se Orson Morby vrati u zemlju...

– Dobro, – reče Dan Farell muklo i pusti kolt na pod.

Noel Keaney odahne. Do sada se, naime, igra odvijala onako kako su je zamislili on i Alamo Brittle. Dosad se njihov plan odvijao s mnogo sreće. Ali sada se trebao na poprištu pojaviti Alamo Brittle, tako da cijela stvar dobije pravi smisao. Noel je još stajao na pragu otvorenih vrata sobe. Pred njime je bio Sid Denver, desno od njega na krevetu sjedio je Dan Farell. Noel je držao na oku Farella.

A kad je u njegovim očima ugledao iskrice, znao je da je Alamo u međuvremenu stigao u salun i da se sada uspinje stubama. Sada on jamačno stoji iza njega u hodniku. Noel to zaključuje po kratkom, slavodo-

bitnom sjaju u očima Dana Farella.

Pružio je kolt i rekao Denveru:

– Ti hajde tamo u kut kod prozora!

Denver odmah krene. Noel desnom rukom uhvati kvaku vrata koja su se otvarala prema unutra. Začuje iza sebe šum, trgne se, posegne za revolverom i htjede se okrenuti.

Alamo Brittle je dobro izveo stvar tako da je sve izgledalo kao pravo. On je zbilja stajao iza Noela u hodniku i sada ga je gurao unutra, pritišćući mu u leđa cijev svoga revolvera.

– Gotova je igra, veliki čovječe – reče. – Sad počinjemo novu!

Dan Farell se umorno osmijehne i zadovoljno otpuhne. Ali Sid Denver digne kolt koji je Farell ispustio na drveni pod, okrene se prema Noelu i udari ga cijevi revolvera preko lica.

Noel pade na koljena, primivši još jedan udarac odozgo. Nije izgubio svijest, ali se ispružio i prepustio Alamu dalju akciju. Podnio je bol s gorkim zadovoljstvom. Znao je da će dan ili dva biti mamuran. Ali kako se ova igra po planu treba još dalje odvijati, isplati se malo pretrpjeti.

Sid Denver nogom gurne Noela u stranu, ali Alamo Brittle reče:

– Počekaš s time, Denvere!

Zatvorio je vrata iza sebe, jer su se stubama uspinjali ljudi. One dvije kartaške hijene odozdo htjele su sada priteći u pomoć, a vjerojatno je stiglo pojačanje – drugi ljudi Sida Denvera.

Prije nego što je Alamo Brittle sasvim zatvorio vrata, još je

jednom gurnuo glavu u hodnik, viknuvši:

– Vratite se dolje! Imamo ga i svršit ćemo s njime sami! Silazite!

Onda je zatvorio vrata i povukao zasun. Pogledao je Noela Keaneyja na podu.

Dan Farell je rekao s kreveta:

– Teksašanine, kad sam te stavio na platnu listu ranča Starr, odmah sam znao da si revniji i pametniji nego ostali momci na ranču.

Alamo se nasmijeshio:

– Morat ćete mi isplatiti posebnu nagradu – reče igrajući se svojim koltom. Vrtio ga je oko razmaknutog kažiprsta, a zatim ga spremio, sagnuo se i okrenuo Noela Keaneyja na leđa, uzevši mu prije toga revolver. Onda je naizmjenice pogledao Dana Farella i Sida Denvera pa rekao:

– Jučer je došao s djevojkom na ranč. Mi smo već prije čuli kako se ponio ovdje u gradu. A budući da je pobijedio čovjeka kao što je Dan Farell, bili smo oprezniji. Prihvatili smo igru tobože dobronamjerno, praveći se da nas dira susretljivost djevojke i da zbog toga kanimo držati uz njega i uz lijepu djevojku. Danas nas je rano ujutro poslao na posao. Morali smo skupiti sva goveda s tudim žigovima i odvesti ih na povoljno mjesto. Ali ja nisam odjahao s ostalim momcima. Promatrao sam ranč. A kad je Noel Keaney krenuo u grad, neprimjetno sam ga pratio. On je silno jak i opasan. Mislio sam da će vam možda zatrebati moja pomoć. Sid Denver je na vlastitoj koži iskusio kakav je tigar taj gospodin Keaney, zar ne?

Sid Denver gorko opsuje, pri-

de Noelu i udari ga vrhom čizme u rebra. Onda pogleda Dana Farella.

– Što ćemo s njime? – zapita. – Ne možemo ga ostaviti živoga, jer onda...

– To je tvoja stvar, Denvere – reče Dan Farrell.

– Alamo je u redu. On drži s nama i bez njega bismo sada sjedili u paklenoj stupici. Njega treba uputiti u sve. Mi ga trebamo, jer... kad se Noel Keaney više ne vrati na ranč, djevojka će tražiti novog predradnika. To će biti Alamo, ako joj se na prikladan način nađe pri ruci. A onda ćemo opet na ranču raditi ono što nam se prohtije. S djevojkom ćemo lako izaći na kraj.

On ušuti, smijući se. Onda ispruži noge preko ruba kreveta i zagleda se u Noela Keaneya.

– Taj me je gad učinio bolesnim čovjekom – zareža. – Radio bih ga vidio kako umire. Pusti svoje ljude unutra, Denver. Neka ga u ovoj sobi prebiju prije nego što ga odvedu.

Sid Denver kimne. Krene prema vratima, ali ga Alamo Brittleee zaustavi pokretom ruke.

– Htjeli smo između sebe prvo još razjasniti i srediti neke stvari, zar ne – promrmlja, a na mršavom mu se licu nije pomaknuo nijedan mišić. Nije dao onoj dvojici da dodu do riječi, već je odmah nastavio: – Ja sam, dakle, sada vaš partner, je li točno? Vi ste izvukli Jima Starra iz poštanske kočije i ubili ga, a onda ste pokušali preko nekih momaka napasti Noela Keaneya, što nije uspjelo?

– Zašto to ponavljaš? – upita Sid Denver nepovjerljivo i pogleda Alama Brittleeeja okrvavljenim okom. No Dan Farrell

se s mukom nasmije i dobaci sa svoga kreveta:

– On to želi znati, jer je lukav čovjek koji voli imati nekoliko aduta u ruci, pototovo kad ulazi u partnerstvo sa dva takva momka kao što smo mi. Zašto te to smeta, Denvere?

– Zato što zna da smo ubili Jima Starra. To me smeta!

– Znaju i drugi naši momci. U ovoj zemlji to nam ne može škoditi. Osim toga...

– U redu – promrmlja Sid Denver i pogleda Alama. – Ti si lukav. Dobro, ja ću sada pozvati svoje ljude da uđu. Oni će odvesti Noela Keaneyja izvan grada. A ti ćeš jahati s njima i negdje ga ubiti. Moji će ljudi paziti. Ako izvršiš taj posao, bit ćeš naš partner. Onda nas trojica dovoljno znamo jedan o drugome da možemo imati povjerenja jedan u drugoga.

Alamo se nekako neobično nasmiješi i kimne. Pogleda prema svjetiljci što je visjela iznad stola i obasjavala sobu. Na stolu je ležala puna lisnica, zatim nož, nekoliko cigara i čekovna knjižica.

Noel Keaney se pomakao prema Alamovim nogama i uspravio se. Premda ga je boljela glava, sve je čuo i razumio. Sad je znao da je pronašao ubojice Jima Starra. Uspravio se, zateurao u stranu i uhvatio se za krevet.

Sid Denver je silom želio poći prema vratima, držeći u ruci kolt Dana Farella. Kad je prolazio pokraj Alama, on mu je snažnim udarcem izbio kolt iz šake i rekao začuđenom i zaprepaštenom Sidu Denveru:

– Tako je dakle! Mi smo samo htjeli točno znati da li vi stojte iza ubojstva Jima Starra,

prije nego što odlučimo što ćemo dalje s vama. Razjasnit ću vam svoje ponašanje: Ja sam, naime, stari i vrlo dobar prijatelj Noela Keaneyja. I'.

Dalje nije stigao, jer je Dan Farell posegnuo zdravom rukom pod jastuk i izvukao drugi kolt.

Alamo je morao odmaknuti svoje oružje od Sida Denvera. Kako je on ipak pucao u Dana Farella, Sid Denver bijesno navalio na njega. Alamo zaglavinja prema metku Dana Farella. Metak mu je okrznuo obraz i pogodio Sida Denvera.

Alamo se baci u stranu, izbjegne drugi Farellov metak i onda ga pogodi drugim metkom.

Stenjao je dok se iz prignutog položaja podizao, zureći prvo u mrtvog Farella, a onda u Sida Denvera – i napokon u Noela Keaneyja.

– Noele – reče muklo i nesigurnim glasom. – Oba su mrtva. Farell nam je skratio posao.

Noel kimne i odahne. Alamo mu pruži oružje, klekne uz Denvera i stane ga pretraživati.

– Da, on je mrtav – promrmlja i ustane.

Netko je žestoko kucao na vrata i začuo se povik:

– Hej, gospodo, što se dogodilo? Hej, što je, gazdo?

Alamo povuče svoj kolt iz korica, pohita k vratima i otvori ih. U sobu nahrupe ona dva kockara i tri namještenika bara. Zastali su, vidjeli su što se dogodilo i stali psovati.

Noel Keaney reče odlučno:

– Da, mrtvi su. Oni su uz pomoć nekih drugih momaka ubili Jima Starra. Dan Farell je pucao na Alama Brittleēja. Sid Denver je naletio na njegov metak

jer je poletio na Brittleēja. Vjerovali vi ili ne – to je istina. A sada iznesite obojicu mrtvih. Ili se radije želite boriti s nama?

Ljudi su kleli, ali su poslušali. Oni su samo drugorazredni ili trećerazredni revolveraši. Osim toga, izgubili su gazdu. Zatečeni su i ne usuđuju se prihvatiti borbu. Samo jedan od njih reče gorko:

– Čekajte samo dok se vrati Orson Morby. Onda ćete vi biti na redu!

Alamo i Noel ne odgovore. Noel uze novčarku sa stola. U njoj je bilo nešto više od sedam tisuća dolara u velikim novčanicama. To je, dakle, bio novac koji je Dan Farell podigao s računa ranča Starr. U drugoj lisenici bilo je nešto kovanog novca i ključ ormara na ranču u kojem se čuvao novac. Noel uzme i čekovnu knjižicu, pa obojica brzo izadu, skoče na konje i odjaše. Put ih je vodio pokraj hotela. Ondje su stajali Tob Sattermann i šerif Curt Randall. Sattermann se nekako čudno smiješio.

– Čim stigne Orson Morby – šerif će promuklim glasom: – ja ću vas uhapsiti!

Nisu se obazirali na šerifove riječi, jer je on bio kukavica i u tom je gradu predstavljao smiješnu lutku, tek toliko da grad ima kakvog-takvog predstavnika vlasti. Obojica odjahaše dalje. Pred vratima svoje staje za iznajmljivanje stajao je stari Tom Sage.

– Ako imate dovoljno snage – dovikne on – da se dalje borite za svoj život, onda je ovo bio dobar početak!

Kimnuli su mu ozbiljno, jer nakon onoga što se dogodilo nisu bili radosni i nisu se osjećali

slabodobitno. Ali drukčije nisu mogli postupiti. Nalazili su se s onu stranu reda i zakona. Ovdje ih još nije bilo. U ovoj zemlji ljudi će sami morati izboriti sebi zakon i red.

Odjahali su u noć.

IX

Ellen pride vratima. Vidjela je kako su momci u spavaonici preko puta ugasili svjetlo. Onda je raspremila stol, oprala posude i sjela na klupu ispred kuhinjskog stola.

Čekala je Noela Keaneyja i Alama Brittleeja. Što je duže čekala, sve ju je više obuzimao strah.

Bila je gotovo ponoć kad je čula topot kopita i ugledala obrise dvojice jahača. Ustane i potrči u dvorište. Stigla je do Noela Keaneyja upravo kad je on sjahao i okrenuo se prema njoj. On je spontano raširio ruke, a ona mu se bacila u naručje. Naslonila je čelo na njegove grudi, položila ruke na njegovu košulju i prošaptala uzbuđeno:

— Odjednom me spopao strah, Noele! Silno sam se bojala. Cijeli dan sam provela sama, a i sada sam tako dugo čekala! Noele, je li se što dogodilo?

On je pomiluje po kosi. Iza njega se Alamo brzo udaljio vodeći oba konja. Noel i Ellen stajali su sasvim sami usred velikoga dvorišta.

Tek nakon nekog vremena postali su svjesni da stoje blizu jedno drugome, da se ona naslonila njemu na prsa, a on da je čvrsto grli. Pogledala je prema njemu. Pod svjetlošću zvijezda njezino se lice činilo nježno i blijedo. Oči su joj velike i raširene, kao da se duboko u njenom srcu zbiva nešto što je

zapanjuje. On napokon spusti ruke i odstupi malo.

— Dañ Farell je mrtav — reče. — Alamo ga je ubio. A Farelov metak nije pogodio Alama nego Sida Denvera. Sid Denver i Dan Farell ubili su tvoga brata. Oni su sami to priznali.

Čim je to izgovorio, zamijetio je kako se ona polako zaljuljala. Priskočio je brzo uhvatio je rukom dok se nije opet sabrala. Svladala je slabost i osovila se.

— Hvala, Noele! Sad mi je dobro. Ne moraš me više pridržavati. I oprosti što sam ti se bacila u zagrljaj. Ne znam zašto sam to učinila. Zaboravila sam da te u Teksasu čeka djevojka. Mi smo samo partneri. Ubuduće ću bolje pripaziti kako se ponašam. Za nekoliko minuta priredit ću vam jelo.

Požurila je iz dvorišta i izgubila se u kuhinji.

X

Pošto je pojeo, Alamo ode spavati. Noel zastane na vratima i preko ramena pogleda djevojku. — Sada moraš u postelju. Ellen — reče muklo i brzo se udalji.

Ušao je u mali ured ranča, upalio svjetiljku te otvorio mali ormar za novac. Bio je prazan. Noel stavi unutra novac i čekovnu knjižicu, zatvori ormar i sjedne za stol. Neko vrijeme buljio je u prazno. Onda uze pero, iskuša ga i stane pisati pismo Connie McGinnis.

Kada je poslije ušao u spavaonicu, začu hrcanje ljudi. Još jednom pogleda kroz prozor. Preko puta, u glavnoj kući na ranču, bilo je ugašeno svjetlo. Orpužio se na svome ležaju i mislio na Connie.

U snu je vidio Connie McGinnis kako mu se približava. No kad mu je prišla bliže, odjednom se njezino lice promijenilo. U snu je, umjesto Connienog, vidio lice Ellen Starr. Probudio se. Netko ga je tresao za ramena govoreći tiho:

– Dan je, Noele.

Otvorio je oči i ugledao Alama. Ustao je, ali je još uvijek bio pod dojmom sna.

Ellen je i opet priredila izvanredan zajutrak. Nisu mnogo razgovarali. Uskoro su svi momci krenuli za poslom. Kad su malo odmakli, Noel zastane, pogleda ih i reče:

– Nastavit ćemo tamo gdje smo jučer stali. Kamo ste odveli goveda koja ste odvojili?

Ljudi su šutjeli. Alamo Britlee oštro povuče zrak kroz nosnice. Tek nakon kraćeg oklijevanja Snake Jimmy reče nehajno:

– Do vraga, jučer mi nismo ni prstom maknuli. Zbog tog nas možete lijepo najuriti oдавle, zar ne? Čim naše gazde odu, mi ljenčarimo na suncu.

Noel pogleda trojicu. Nije mu promaklo da su skloni prevari.

– Dobro – reče čvrsto – onda se nosite do vraga. Ja nisam ni htio od vas tražiti da meni i Alamu pomognete u borbi protiv Orsona Morbyja. Ali za plaću, smještaj i hranu imam pravo tražiti valjano obavljen posao. U redu, vi ste svoje završili na ranču Starr. Pokupite svoje zavežljaje i nestanite s ovih pašnjaka!

Okrene svoga konja da se zajedno s njima vrati na ranč. Ali Tom Gore se ustoboči govoreći:

– Gazdo, daj mi još jednu priliku. Mi osjećamo da smo dužni onoj djevojci. Danas ću se

potruditi da zaradim svoju plaću.

– I ja – doda Reece Chester muklo.

Al Rourke kimne i promrmlja:

– Hajde, gazdo, pokušaj još jednom s nama. Djevojka je bila dobra prema nama.

Noel kimne.

– A ti, Jimmy?

On se zabulji u njega, pa neodlučno slegne košćatim ramenima.

– Mogu i ja još jednom pokušati.

Dobro, Jimmy – kimne Noel.

– Za tebe imam jedan zadatak.

Pritjera svoga konja blizu mladićeva, izvuče iz džepa pismo naslovljeno na Connie McGinnis i pruži ga mladiću koji se smješкао.

– Odnesi to na poštu. I vrati se do podneva. Jesi li me razumio?

– U redu – nakesi se Jimmy. Skine svoj šešir, uloži u nj pismo, te ga opet stavi na glavu. Zatim odjaše. Ostala petorica gledala su za njime. Zatim će Tom Gore:

– Je li to važno pismo, gazdo?

– Važno, bar za mene vrlo važno.

– Onda si pogrešno postupio. Jimmy doduše ne zna čitati ni pisati. Zbog toga ga neće otvarati. Ali neće odjahati ni dvije milje pa će leći negdje i zaspati!

– Možda neće – odgovori Noel mirno. – Vidjet ću. Neka i Jimmy ima svoju priliku.

Čekao je, vrebajući, dok Jimmy nije nestao između brežuljaka. Onda je mahnuo glavom ljudima i naredio im:

– Počnite, dakle, s poslom!

Vidjet ću kako će se Jimmy ponijeti. Poslije ću opet navratiti do vas.

Potjerao je konja. Nije projahao ni dvije milje kad ispod granja na obali maloga potoka ugleda Jimmyjeva konja. Zaobišao je to mjesto u luku, držeći se stalno u zaklonu bregova i uzvišica. Izbio je do potoka prilično daleko od onoga mjesta, privezao konja i pješice krenuo uzvodno uz potok. Posvuda ima dovoljno granja i krošanja. Nakon deset minuta Noel je ugledao mladića kako sjedi na obali, rezucka nožićem štap, a bosa je noge umočio u vodu. Pismo je kraj njega u travi. Najednom ga je zgrabio i zgužvao. Namjeravao ga je baciti u potok. Noel se pojavio iz grmlja.

– Ti si šupljoglavac, Jimmy – rekao je srdito. – Više nemam volje natezati se s tobom. Upravo te žalim, mladiću.

Jimmy skoči na noge od silnog iznenađenja i opsuje. Htio je zgrabiti kolt. Ali Noel je već bio iza njega i oborio ga jednim jedinim udarcem. Onda se sagnuo, digao papir, izravnao ga i stavio izgužvanu omotnicu u džep svoje košulje. Pogledao je momka koji stenjući sjeda i prisanja ruku na bolno uho.

– Jimmy – reče Noel – slušaj me dobro! Ti ne vrijediš ništa. Ti si nepouzdan kao puma kojom bi se netko poslužio umjesto lovačkoga psa. Ovo je bio moj posljednji pokušaj s tobom. Sada se možeš tornjati do sto vragova. Tebi nešto nedostaje, i to tako jako da ti uopće ne osjećaš svoj nedostatak. U tome je tvoje zlo. Ne isplati se više pokušavati s tobom. Nakon tih riječi Noel se okrenuo i otišao. Budući da Jimmy nije po-

vukao kolt, Noel ga više nije udario. O tome je Jimmy stao razmišljati. Vidjevši da se odjednom pojavio Noel, računao je da će ga nasmrtno pretučiti. Polako se u njegovom mozgu stalo bistrirati. Shvatio je koliko ga Noel prezire. Njegovo se ružno i bubuljičavo lice iskesi od silnog bijesa.

– No dobro, svi ćete vi još imati prilike da me upoznate!

Navukao je čizme, pošao do svoga konja i popeo se u sedlo. Prilično brzo krenuo je prema ranču.

XI

Bilo je podne kad se Noel vratio i pridružio svojim jahačima koji su sakupili više od dvjesto goveda u jednoj udolini. Ljudi su upravo jeli hladni obrok. Upitno su pogledali Noela.

– Morat ću sâm odnijeti pismo u grad – reče im. Više nisu pitali za Jimmyja. U njima se nešto preokrenulo. Sada su i oni prezirali Jimmyja. Poslije podne skupili su oko tri stotine tudaših goveda.

– Predložio bih nešto, ako smijem... – reče Tom Gore.

– Hajde, reci – ohrabri ga Noel.

Tom Gore pokaza prema bregovima na zapadu. Tamo se mogao vidjeti širok ulaz u klanac.

– Ako potjeramo goveda u onaj klanac, onda će ona njime krenuti prema zapadu, jer se klanac spušta prema zapadu, a tamo ima dosta trave. Životinje u klancu mogu provesti zimu, jer u njemu ima dosta zaštićenih malih dolina. A mi ćemo se tako s naših pašnjaka riješiti goveda koja nose na sebi tudi žig.

Noel ga pažljivo saslušao i kimne.

— Slažem se. Učinimo tako! Ionako ne možemo stoku predvesti na drugu stranu brda. To bi predugo trajalo. Dobro je ako naše pašnjake očistimo od tude stoke.

I tako su potjerali stoku prema kanjonu, nagnavši goveda duboko u klanac, što se spuštao prema maloj visoravni. Same od sebe životinje se neće vratiti natrag, jer bi se morale verati strmim i stjenovitim putom. Dok su ljudi završili taj posao, već je pala noć.

Na ranč su se vratili malo prije ponoći. Sjahali su, rasedla li konje te objesili sedla. U kući na ranču gorjelo je svjetlo.

No nitko ih nije dočekao.

Noel je krenuo dugim koracima preko dvorišta i zvao Ellen. Ljudi su išli za njime. Kad su već stigli gotovo do vrata verande, na vratima se pojavi Ellen.

Izgledala je vrlo iscrpljeno, a bijela joj je bluza bila puna tamnih mrlja. Noel je preskočio nekoliko stuba i viknuo:

— Što je to na tvojoj bluzi, Ellen?

— Krv — reče djevojka ozbiljno. — Jimmyjeva krv. Prije podneva došao je na ranč. Bio je prost i napao me. Rekao je da bih mu za njegovu vjernost morala više toga ponuditi a ne samo dobro jelo i konak. Borili smo se. Uspjela sam pobjeći u kuću. Dok je jurio za mnom, ja sam već bila stigla u kut ove sobe iza verande i zgrabila sačmaricu. Rekla sam mu neka se tornja do vraga. No on se smijao, prilazio bliže i govorio mi neka ne glumim. Nije vjerovao da ću pucati, premda sam ga

preklinjala da ne prilazi. A onda sam pucala. Bojala sam se ga kao divlje zvijeri. Još je u nesvijesti. Ali preživjet će. Ja sam mu izvadila svu sačmu iz tijela. Ali izgubio je mnogo krvi. Djevojka iscrpljeno ušuti. Noel priđe i stavi joj ruke na ramena. Htio ju je povesti u kuću, ali su se ljudi u podnožju stubišta verande stali buniti. Al Rourke bijesno predloži:

— Hajde da smjesta objesimo toga nitkova!

On, Tom Gore i Reece Chester htjeli su provaliti u kuću, ali su ih Noel, Alamo i Ellen spriječili.

— Nemojte, ljudi! — reče djevojka odlučno.

Zurili su u nju, a Tom Gore uzdahne:

— Napao vas je poput zvijeri i morali ste pucati. A onda ste ga počeli njegovati i sad ga branite od nas! Neka me vrag odnese ako vas ja razumijem! To nije u redu. To nije ništa drugo nego...

— Sažalio mi se — reče Ellen.

— Točno, on ne vrijedi ništa. On je pokvaren i prost. On je zao i izgubljen. Ali sada je bolestan. Potrebna mu je njega. Mi ne znamo zbog čega je on postao prost i zao. Možda bismo morali optužiti druge ljude a ne njega, jer je zbog njih postao zao. Ljudi, vaša je večera na stolu. Ispričajte me. On ima jaku groznicu od rana.

Okrenula se i nestala u glavnoj kući. Vrata su se za njom zalupila. Njih petorica stajali su na mjestu. Čulo se kako teško dišu. A onda će Al Rourke:

— Eto, vidite kako je ona dobra. Taj joj je paklenski gad htio nanijeti zlo. Ta vreća izmeta naumila je učiniti najgore zlo-

djelo koje jedan muškarac može ikome uraditi. Uspjela se obraniti pucajući u njega iz sačmarice. Snake-Jimmy je zreo da se objesi. A ona ga ipak štiti i opravdava ga time da su ga drugi ljudi pokvarili dok je još bio dijete. Silno, obrašteno i naborano lice jahača zadrhti kad je ušutio.

Reece Chester ispusti neki čudan grleni zvuk kao da se glasa razljućeni grizli. Alamo Brittlee odjednom oštro progovori:

— Noele, ni dobra vila ne može iz takvog smeća napraviti ovčicu. Kad Jimmy prizdravi, onda...

Nije do kraja izbovorio prijetnju. Glas mu je nesigurno zanimio. Kad se okrenuo, lupnuo je desnom rukom po dršku svojega revolvera.

— Da — doda i Tom Gore nekim neprirodnim mirom — jedan će se od nas morati obračunati s tom huljom čim prizdravi.

Zatim su svi, zveckajući ostrugama, krenuli preko dvorišta u kuhinju. Bili su silno gladni. Pa ipak, jelo im nije posebno prijalo.

XII

Prošla su tri dana puna rada. Za to vrijeme ništa se nije dogodilo. Nije bilo borbi ni opasnosti.

Noel Keaney i momci svakog bi jutro odjahali na pašnjake i vraćali se kući tek navečer. Ellen se brinula za Jimmyja otako je ležao u nesvijesti, prvi put je došao k sebi i postao svjestan činjenice da ga Ellen Starr njeuguje.

Dok ga je hranila krepkom juhom od mesa, čudno ju je gle-

dao. Mehanički je gutao ne govoreći ni riječi. Samo je zurio u djevojku, a u očima mu se nazoralo čuđenje, nevjerica i nepovjerenje. Kad je od umora sklopio oči, djevojka mu niže namjesti jastuke i tiho izađe iz sobe. Navečer se ponovio isti prizor.

Ali čim se uvečer u dvorištu začuo topot konja momaka koji su se vratili kući, bolesnik bi se lecnuo i u očima mu se pojavile iskrice straha. Izgledao je kao vuk kojega su napucali i nasmrt poplašili.

— Dolaze — jaukao je. — Oni dolaze! Sada će me...

— Nitko vam neće ništa uraditi, Jimmy — reče djevojka mirno. — Već tri dana ležite ovdje. Kad ozdravite, moći ćete napustiti zemlju.

On se silno začudi. Gledao je djevojku ne vjerujući.

— Bio sam prost prema vama, gospodice. Morali ste pucaati u mene. I...

— ... i s time je gotovo — upadne mu ona u riječ. — Nije mi stalo do toga da vas ljudi kazne. Od toga ja ništa nemam.

— Zašto, zašto ste tako dobri prema meni, gospodice? Ne zašlužujem tu dobrotu. Ja mrzim cijeli svijet i cijeli svijet mrzi mene. Ne želim samilosti ni poštade. Do vraga, bacite me iz ove kuće!

— Jimmy, što su vam ljudi uradili? Zašto svim silama želite biti zao, prost i loš?

On se pokušao gorko osmjehnuti te odmahne rukom.

— Kad sam imao četiri godine — progovori — moja me mati bacila s mosta u rijeku. A onda je i sama skočila u vodu i utopila se. Prije toga smo gledali kako su objesili moga oca. A

bio je nedužan. To se ustanovilo poslije, kada su uhvatili pravoga krivca. No onda su već bili mrtvi i moj otac i moja majka. Ja se nisam utopio, jer se pod mojom lanenom košuljicom stvorio zračni mjehur. Struja me izbacila na obalu. Došao sam k stranim ljudima. Isprva sam za sve bio dijete zločinca. No poslije, kad su u tom malom gradu pukim slučajem uhvatili pravog krivca, kad je svim ljudima postalo jasno da su smaknuli nedužna čovjeka, a da je zbog tog moja mati počinila samoubistvo, htjeli su na meni ispraviti svoju krivnju. U međuvremenu ja sam već navršio osam godina. Mrzio sam ih sve. Stalno sam im pljuvao pred noge i bio sam im neugodan jer sam ih prisjećao na njihovu krivnju. Taj se grad morao sramiti preda mnom. A kad su vidjeli da ne mogu isprati svoju krivnju i da ih ja sve više mrzim, i oni su mene stali mrziti. Odbacili su me. Do svoje šesnaeste godine išao sam iz ruke u ruku. Bio sam kod razbojnika, ubojica, skitnica i varalica kojima sam mogao koristiti. Ali čim sam navršio šesnaestu, oslobodio sam se i vratio u grad iz kojeg sam pobjegao. Ubio sam dvojicu ljudi koji su predvodili hajku na moga oca. Od toga dana postao sam usamljeni vuk. Ja ne zaslužujem vašu dobrotu, gospodice! Izbacite me napokon iz ove kuće. Cijelog mog života ljudi su bili zli prema meni. Ja im želim vratiti milo za drago. Mrzim sve i svakoga!

Dah mu se gubio u grcanju. Na njegovu bljedom i upalom licu pojaviše se kapljice znoja.

Ellen uze rupčić i obriše mu lice.

— Jadan si ti momak, Jimmy — reče. — Možda si izgubljen i nitko ti ne može pomoći. Ali možeš mi vjerovati da tvoja majka...

— Ah, prestanite, gospodice! Moja mati... Do vraga, ona je bila kukavica! Bacila me u rijeku i oduzela sebi život. Trebala je otići u drugi kraj. Ona je isto tako kriva kao i svi oni ljudi u gradu. Prestanite, gospodice! Ja sam godinama spavao s ovcima u staji. Na stotinu metara niz vjetar smrdio sam po ovcima. I sva djeca kojoj bih se približio nabacivala su se na mene kamenjem, jer...

— Dobro, Jimmy. Ti optužuješ ljude i svoju majku. Ali i ti si se pogrešno ponio kao i tvoja mati. Nisi imao dovoljno hrabrosti. Noel Keaney i ja dali smo ti pravu priliku. Ali ti nemaš hrabrosti da nadvladaš zlo u sebi. Zašto ne možeš na pristojnost uzvratiti pristojnošću? Zašto ne možeš biti dobar ako je netko...

— Do vraga, često sam to pokušavao. Ali svakko kome se približim vidi u meni vuka.

Izgovorivši to, on sklopi oči i od slabosti opet padne u neku vrstu nesvjestice. Djevojka ga je samilosno gledala.

— Jadni mladiću — reče. — Ni ja ti neću moći pomoći. Ti si potpuno izgubljen.

XIII

Prošao je još jedan tjedan. Pašnjaci ranča Starr bili su čisti. Na njima više nije bilo tuđe stoke. Momci su radili u zgradama na ranču. Prije svega valjalo je popraviti krovove na svim zgradama i poboljšati obor. Za nekoliko tjedana početak će jesenska prinova. Tada će udarati vrele žigove mladoj teladi. Ove

godine Starr-ranč neće prodavati goveda jer se njihov broj smanjio pošto su potjerali s pašnjaka svu stoku sa stranim znakom.

Jimmy se u međuvremenu sasvim lijepo oporavio. Ljudi ga nisu ni gledali. Za njih uopće nije postojao. Onoga dana kad mu je Ellen donijela ručak, on je ustao iz kreveta i stajao nasred sobe u noćnoj košulji.

– Eto, Jimmy – reče mu ona – oporavili ste se za kratko vrijeme.

On polako i teturajući pođe prema postelji, sjedne i pogleda djevojku.

Iz očiju mu je nestalo zlog bljeska. Ellen se dugo bavila njime, i to je utjecalo na njega.

– Razmišljao sam gospodice – reče. – Kad god sam bio budan, razmišljao sam. Mislim da je prekasno za mene...

– Nikad nije kasno, Jimmy. Kako je zapravo vaše pravo ime?

– To nije važno. Zovu me Snake-Jimmy zato što sam otrovan poput zmije i prijetvoran. Žalim samo jedno, što sam bio prost...

– Nije važno, Jimmy! Bio si budala. A ja sam te zbog toga gotovo smrtno ranila. To je, dakele, sređeno.

– Vi ste tako dobri, gospodice Starr. Molim vas, oprostite mi. Ja još mrzim cijeli svijet. Ali vas, gospodice Starr, ne mrzim. Mogao bih za vas i umrijeti. Vi ste prvi čovjek koji je nakon mnogo godina bio dobar prema meni. Sramim se. Kamo sreće da se sve to nije dogodilo! Što bih sada mogao uraditi za vas da ispravim svoju grešku...

– Ostani na ovom ranču, Jimmy! Budi dobar, čist i vje-

ran! Dokaži ljudima da si se promijenio i da im vjeruješ. Jednog dana oni će te prihvatiti kao takvog. Moraš se samo dokazati. Ako sam ti ja mogla oprostiti, oprostit će ti i ostali. Noel Keaney sigurno će ti dati još jednu priliku. Noel zna dobro da si ti sada razmišljao o svemu i da su ti se otvorile oči. Pokušaj kod nas početi novi život, Jimmy.

– I vi ćete mi vjerovati? Vi ćete me trpjeti u svojoj blizini kad ozdravim? Nećete mi ništa predbacivati?

– Ja ću se radovati ako te ova stvar bude izmijenila. Od srca ću se radovati, Jimmy budem li vidjela da postaješ čovjek koga se može poštovati. Ona sve ovo zlo nije bilo uzalud.

On olakšano dahne.

– Hvala – reče tronuto. – Vaše su mi riječi olakšale srce. Ali ja neću ostati ovdje. Odjahat ću. Pred vašim bih se očima sramio do zadnjega daha. Ne, ja ću odjahati i pokušati negdje na drugom mjestu. Vi ste mi pokazali da čovjek ne mora biti izgubljen u životu ako jedan jedini put...

– Dobro, dobro, Jimmy – prekine ga ona prijateljski. Postavi poslužavnik na stol, pomogne Jimmyju da se ugodno smjesti, stavi mu jastuk iza leđa i doda poslužavnik s hranom.

– Danas vas više ne moram hraniti, Jimmy – reče.

– Moje je ime Jim Lund, i kada bih znao pisati, jednoga dana javio bih vam kako sam se snašao u drugom kraju.

– Ja ću vas naučiti čitati i pisati, ako ostanete ovdje i dokažete ljudima da ste izabrali novi put – promrmlja ona i izađe.

Ali Jimmy iza nje odmahne glavom. Kad je zatvorila vrata, počne jesti. Bio je vrlo gladan, jer mu je tijelo u vrućici oslabilo.

— Ne, neću ostati ovdje — progunda. — Ovdje više nikome od ljudi ne mogu pogledati u oči. Ostali su shvatili da je ova djevojka dobra i služe joj. To je dobro, jer ona to zaista zaslužuje. Ali ja...

XIV

Prošla su tri dana. Na ranču se neprestano radilo. Ranč se pretvarao u uzoran posjed. Jimmy je sjedio na verandi u naslonjaču za ljuljanje. Sunčao se i dobivao zdravu boju. Gledao je kako ljudi popravljaju obor.

Alamo Brittlee vraćao se iz grada s kolima punim hrane, oruda te ostalog pribora potrebnog za kuću i za gradnju. Dovezao je kola do verande i šutke pogledao mladića.

— Jimmy — odjednom reče — Ellen Starr nam je rekla da želiš otići odavle čim se budeš mogao popeti na konja. Nemoj to činiti. Ako ti budeš u redu, mi ćemo lako sve zaboraviti.

— Ja ne mogu zaboraviti. Zato moram otići. Ali ipak ti zahvaljujem na riječima, Alamo.

Mladić ušuti. Odjednom više nije izgledao kao priglupi momak. Činilo se da je sazrio i kao da ima više od dvadeset godina. Promijenio se.

Ljudi su napustili obor i prišli jer je Alamo i za njih donio neke važne stvari.

Reece Chester poviče još izdaleka:

— Hej ti, žutokosi Apaču, nisi li zaboravio rubac za oko vrata, dugmad za hlače i duhan?

I ostali su zapitkivali. Ellen se približavala iza kuće. Tamo je uredila mali povrtnjak, a još nije bilo kasno da nešto posije i posadi.

Jimmy je promatrao Noela Kaneyja, koji je zataknuo čekić za pojas hlača. Noel se razlikovao od drugih momaka, premda je bio odjeven kao i oni. Ali nešto je u njemu što još možda na neki način posjeduje Alamo. On je naočit čovjek, koji se ističe među svim ostalima.

— Htio bih biti takav kakav je on — pomisli Jimmy na verandi. Gledao je kako Noel uzima neki paket s kola i začudi se kad je Noel s tim paketom krenuo prema njemu.

Zaista, Noel Kaney dolazio je k njemu na verandu i pogledao ga.

— Ovdje su hlače i košulja za tebe, Jimmy. Ellen Starr nam je pričala da želiš otići. Što se nas tiče, ne moraš. Ali ja znam kako se ti sada osjećaš. Ti se želiš negdje drugdje dokazati, bez ičije pomoći. No budeš li osjetio da si čovjek na mjestu, vrati nam se.

On stavi paket momku u krio. Jimmy se trgne, uzme paket i nestane u kući koliko je brže mogao, jer je još bio slab. Unutra otare oči.

— O kakva sam hulja bio! — zastenje. — Svakoga dana oni me iznova posramljuju. Moram otići.

U međuvremenu je Alamo podijelio dopremljene stvari. Upravo dok su ljudi htjeli istovariti ostatak robe, na otvorenim vratima dvorišta pojavila su se tri jahača. Noel pogleda Alama, a on će tiho:

— To su ljudi iz Kolorada. Poznajem ih.

Jahači su se zaustavili ispred skupine ljudi. To su ljudi prosi-jedi, iskusni i odvažni. Pružaju dojam neustrašivih rančera. Srednji jahač je velik i nosi ši-ljastu bradu. Njegove svijetle si-ve oči redom prelaze preko lica ljudi, zabljesnuvši pri pogledu na Alama. Zatim upravi pogled na Noela Keaneyja.

– Vi ste Keaney, zar ne? A ono je gospodica Starr! Moje poštovanje. Divim vam se, go-spođice.

Skine šešir. I njegovi pratiodi učine isto. Zatim čovjek opet po-gleda Noela.

– Ja sam Joe Hardin i pred-sjednik društva rančera s one strane brda. Prije nekoliko da-na saznali smo što se zbiva u Fairburrowu. Ve ste lijepo sre-dili stvari, Noele Keaney. Naši su jahači naišli na goveda koja ste odvojili i potjerali u veliki klanac. Idućeg tjedna potražiti ćemo u brdima našu stoku. Do-šli smo samo da vam zahvali-mo. Ta razbojnička zemlja ov-dje, kao i družina u brdima, sta-jala nas je mnogo jada. U me-duvremenu smo saznali i da je Orson Morby s jednim dijelom svojih momaka potjerao go-le-mo stado na prodaju. Oko se-dam tisuća grla, za koja će do-biti oko osamdeset tisuća dola-ra. Među govedima bilo je i na-ših, vjerojatno više od četiti tisu-će. Kad se Orson Morby sa svo-jom bandom vrati u ovu zemlju, opet će se nastaviti nevolje. On će vas napasti! Želite li našu po-moć? Mogli bismo doći ovamo s našim družinama...

– Hvala, Joe Hardine – pre-kine ga Noel Keaney. – Hvala na ponudi. Ali to ne bi bilo u redu. Nastao bi veliki rat i ne bi imalo smisla da se drugi bore

za ovu zemlju. Ona sama mora ustati protiv razbojnika, oslobodi-ti se i početi nanovo vlastitim snagama. Ja bih, dakako, na-mjestio ovdje nekoliko dobrih jahača kada bih uspio doći do njih. Ali vas se u Koloradu ta borba ne tiče. Mogli bismo se zajednički boriti protiv Orsona Morbyja i možda ga pobijediti. Ali onda bi ovdašnji stanovnici ostali neopredijeljeni. Pojavio bi se novi Orson Morby, i opet bi građani iznova trgovali s ban-ditima i tako im pomagali. I sve bi opet počelo iz početka. Ne, u ovom kraju mi moramo sami srediti svoje račune.

– Razumijem, prijatelju – kimne Joe Hardin. – Ve biste htjeli postići da se grad i cijela pokrajina sami oslobode ove zle bolesti. Ali tako dugo mi ne želimo čekati. Orson Morby nam nanosi previše štete. Mi ne želimo čekati dotle dok se ova zemlja opoštene, dok u njoj za-vladaju red i zakon, pravi šerif i pošten sudac. Čim se Orson Morby opet pojavi, mi ćemo to brzo doznati. Imamo svog čov-jeka u Fairburrowu, koji će nam poslati vijest po golubu-pismo-noši. A vi ćete ovdje, Noele Kea-ney, biti još sretni budete li do-bili pomoć.

On uljudno skine šešir ispred Ellen i odjaši sa svojim jahači-ma.

Noel je šutke gledao za njima. Onda je duboko uzdahnio i re-kao gotovo nehotice:

– Ja ih ne mogu spriječiti da se umiješaju u tu surovu igru. Ali koliko god bi to bilo dobro ovdje za nas na ranču, toliko bi loše bilo po ovu zemlju. Jer grad Fairburrow i ova zemlja moraju imati svoju volju. Mora-ju svojim držanjem dokazati da

ne žele pljačkaše i da je njihovo vrijeme prošlo. Inače tome vremenu nikada neće doći kraj.

Govorio je to sa sve većom gorčinom. Onda uze omot iz kola i odnese ga u pojam kraj kuhinje. Ostali se momci prihvate opet svoga posla.

XV

I opet je nekoliko dana prošlo u miru. Ranč Starr se nalazio u izvrsnom stanju. Jahali su najzmjence, stražareći na pašnjacima.

Bližio se dan kad bi se iz Kansasa morao vratiti Orson Morby sa svojim ljudima. Momci na ranču nekako su napeti i uzbuđeni. Alamo i Noel ni pri najtežem poslu nisu skidali svoje opasače s oružjem. Čekanje je bilo puno uzbuđenja: Kad će se vratiti Orson Morby? Što će tada uraditi? To je veliko pitanje, puno strepnje.

I preostala trojica jahača ranča Starr Tom Gore, Reece Chester i Al Rourke, djelovali su vrlo nervozno. Stalno su bili na oprezu i spremni za okršaj. Oni su doduše znali da Noel Keaney i Alamo Brittle ne tražiti od njih da se bore za taj ranč protiv Orsona Morbyja. Oni su samo radnici i ne dobivaju plaću revolveraša. Pa ipak su oni na poseban način uzbuđeni. A jedno je jasno: Oni poštuju Ellen Starr. Svojim načinom djevojka je u tim nekoć divljim momcima probudila i potakla nešto što je bilo duboko skriveno u njima i zaboravljeno u toku njihova surova života. Oni cijene tu djevojku. A podnose i Noela Keaneyja. Priznali su ga za vodu. Svojom ličnošću on snažno utječe na njih. I tako su prolazili ti posljednji dani.

Jednog jutra izađe iz glavne kuće na ranču Jimm Lund. Nosio je svoj zavežljaj. Još je prilično hramao. Pošao je do kuhinje, odložio zavežljaj na klupu i pogledao Noela Keaneyja i djevojku koji su upravo tog časa izašli u dvorište.

— Spremam se na put — reče on potišteno. — Hvala vam na novu košulju i hlače. Mogu uzeti jednog konja iz obora? Platit ću vam ga od prve svoje zarade...

— Uzmi dobrog konja i kreni. Neka ti je sa srećom momče — promrmlja Noel i ode. Nakon nekoliko koraka zastane, napola se okrene i reče:

— Budi uvijek dobar, Jimmy. A kad spoznaš da se više ne stidiš, vrati se ovamo.

— Hvala, gazdo — reče Jimmy muklo, pogleda Ellen Starr te skinje šešir.

— Gospodice, obećavam vam da ću jahati čistim putom. Vi ste me izvukli iz pakla. To sam shvatio. Vjerujem da život može biti bolji i ljepši...

— Razumijem te Jimmi. Dodi opet! Mnogo sreće! I ne zaboravi da ću često misliti na tebe.

Htjela mu mu je prići i pružiti ruku. Ali Jimmy Lund odjednom zajeca, okrene se u stranu, zgrabi svoj zavežljaj i odšepesa.

— Vi ste dobri prema meni! I predobri — govorio je kroz plač.

Dok je u oboru osedlavao konja i pričvršćivao mu zavežljaj za sedlo, došli su iz susjednog obora Tom Gore, Reece Chester i Al Rourke. Naslonili su se na poprečne grede promatrajući momka.

On se popeo na konja i pogledao ih odozgo. Na njegovu mršavu licu titrali su mišići. Okli-

jevaio je da toj trojici muškaraca, koji su ga šutke i mirno gledali, kaže riječ oprostaja. Činilo se kao da se boji da bi mu uzvratili kakvom grubošću. Onda će Tom Gore:

– Djevojka je prava čarobnica, zar ne Jimmy? Ako se jednog dana vratiš i zatekneš nas još ovdje, ja ću ti pokazati sve smicalice lasom koje si htio od mene naučiti.

Kad je Tom Gore ušutio, Jimmy Lund više nije izdržao. Potjerao je svoga konja tako snažno kao da bježi od nečega. Ljudi su gledali za njim.

XVI

Jimmy je stigao u grad prije podneva. U gradu ga je svatko poznavao. A budući da nitko nije znao koliko se u međuvremenu promijenio, svatko mu se sklanjao s puta, jer je svima bio poznat kao svadljiv, zao i nasilan. Za njih je on još otrovni Snake-Jimmy.

Dojašio je do dućana mješovitom robom i privezao svoga konja za gredu. Upravo kad je htio ući u dućan, u mjesto se s juga dokotrljala podnevna poštanska kočija. Skripajući kočnicama, zaustavila se ispred poštanskog ureda.

Jimmyju Lundu je zastao dah kad je vidio putnike koji su se iskricali iz poštanske kočije. Prišao je, uguravši se u gomilu ljudi. Pred poštanskom agencijom znatiželjnici uvijek dočekuju svaku kočiju. Zinuo je od čuda jer je prvi čovjek koji je izašao iz kočije bio Orson Morby.

Iza njega su se iz kočije izvukla još četvorica. Peti je još skočio s krova kočije.

Eto, Orson Morby se iznenađujuće naglo pojavio u Fairbur-

rowu. Sa sobom je poveo petoricu svojih najopasnijih i najdivljijih momaka. Zacijelo mu se silno žurilo. Jimmy Lund je odmah sve razumio.

Ove su poštanske kočije brže od svakog jahača na dugu prugu jer mijenjaju spregu od šest konja na svakoj stanici. Kočije voze dan i noć. Samo mijenjaju konje i vozače.

Orson Morby je vjerojatno stigao sa svojim ljudima i ukradenim stadom u Dodge City, i tamo primio pismo u kojem ga njegovi doušnici obavještavaju o najnovijim događajima. Takvo pismo najvjerojatnije je otposlao Tob Saltermann.

Tada je Orson Morby brzo prodao svoje stado i sjeo u poštansku kočiju zajedno s petoricom najpovjerljivijih ljudi. Glavni dio njegove bande i pomagači iz redova bivših momaka ranča Starr stići će za njime idućom poštanskom kočijom.

Dakle, Orson Morby je pohađao što je moguće brže da ovdje opet uzme stvari u svoje ruke. Jimmy Lund prilično dobro poznaje tu petoricu momaka koje sa sobom vodi Orson Morby. Sve su to opasni revolveraši.

Jimmy zapaža i da je iz kočije izašla jedna djevojka. Lijepa, ali izmučena dugim putovanjem i gotovo potpuno iscrpljena. Odlučno je odbila pomoć jednog od one petorice. Jimmy, koji je poznavao Orsona Morbyja i njegov čopor, mogao je zamisliti kakve je neugodnosti i prostote morala djevojka pretrpjeti za vrijeme duge vožnje. Suvozač joj je dodao putnu torbu i malu košaru. Uzela ih je i okrenula se kao da nešto traži. •

Pristupi joj činovnik poštan-

skog ureda. Jimmy je čuo kako ju je upitao:

– Želite li u hotel, gospodice? Ili vas netko čeka?

– Čeka? O, ne! Putovala sam brže nego pismo. Ako ste već tako dobri, da li biste mogli poslati glasnika gospodinu Noelu Keaneyju? On upravlja rančem Starr, ako su moje obavijesti točne... i...

– Glasnika bih mogao poslati – reče poštanski službenik hitro i brzo pogleda uokolo. Svi znatiželjnici, pa i Orson Morby i njegovi ljudi, buljili su u djevojku.

Ali nju to ne smeta. Ona zna kako mogu biti znatiželjni ljudi u tako zabačenom kraju.

– Ja sam Connie McGinnis – reče mirno i jasno. – Neka glasnik obavijesti gospodina Keaneyja da sam stigla i da dođe po mene.

– Bit će u redu – reče službenik poštanske linije.

Connie McGinnis lagano kimne, prođe kraj Jimmyja Lunda i uđe u predvorje hotela. Jimmy je zapazio da djevojka ispod crnoga putnog kostima nosi crnu bluzu. Na crnom je šeširu imala crni veo.

Ona je u žalosti, pomisli Jimmy. Vidio je Orsona Morbyja kako se smijulji obraćajući se jednome od prisutnih ljudi:

– U ovu je zemlju, kažu, stigao veliki momak, koji želi uvesti novu modu, zar ne? No još ćete danas imati prilike vidjeti kako se ja obračunavam s takvom budalom.

Orson Morby se okrene i domahne svojim ljudima. Oni pođu. Makar su stigli poštanskom kočijom, nosili su mamuze. Pro-lazeći mimo Jimmyja Lunda,

Orson Morby naglo zastane i stane ga promatrati.

– Ti si to, Snake-Jimmy, je li? Što tražiš ovdje?

Jimmy pogleda toga krupnog čovjeka, koji ga je nadvisivao za širinu dlana. Orson Morby je pravi div. Zajedno s čizmama visok je zacijelo dva metra, a težak oko sto i dvadeset kilograma. Snažan je. Premda na tijelu vjerojatno nema ni grama previše mesa, djeluje glomazno i teško.

Odjeven je u iznošenu odjeću stočara, ali na njegovoj je okrugloj glavi kapa kakvu su nosili irski radnici što su polagali tračnice u ovom kraju. Kapa je nalik na lubenicu.

Orsonovo lice premalo je za tako golemo tijelo. Okruglo je, malog nosa. Usta su mu također mala, a i uši. Pa ipak je to grubo i čvrsto lice, s mrkim i prodornim crtama, hladnim i vrlo svijetlim očima.

Jimmy izdrža pogled. Pri tom reče:

– Dan Farell je mrtav. A novi me je gazda ranča potjerao.

Orson Morby ga pažljivo odmjeri.

– Zašto?

– Nisam njegov tip.

Onda Orson Morby kimne i reče:

– To mogu lako zamisliti. Ako te se dobro sjećam, ti si čisti otrov. Ali ne boj se da ćeš ostati bez posla! Odsad jašeš za mene. Pridruži se odmah!

Teškim i nezgrapnim korakom on pođe dalje. Mamuze su mu zveckale. Daske nogostupa škripale su pod njegovom težinom. Hodao je vanjskim rubovima svojih lako zaobljenih nogu kao Indijanac, gurajući vrhove prstiju prema unutra.

Jimmy krene za Orsonom Morbyjem i njegovim ljudima. Zna da se mora pokoriti. Kad Orson Morby odluči da će on, Jimmy, za njega jahati, onda tu nema protivljenja.

No Jimmy grozničavo razmišlja. Stvara desetak različitih planova, odbacuje ih i bira najbolji. Slijedi Morbyja sve do šanka, uzima čašu koju je naručio za njega i pije s bandom. Tob Satterman ih poslužuje. Ponizno se smješka Orsonu Morbyju govoreći:

– Morby, nadam se da ćeš znati cijeniti to što sam ti pisao o promjenama koje su ovdje nastale?

– Mojim prijateljima ide dobro – zareži Morby. – I tebi će ići dobro, Tobe.

Jimmy se progura do Morbyja.

– Mogu li odvesti svoga konja u mjesnu staju, gazdo?

– Dakako da možeš, mladiću. Možeš uraditi i nešto više. Reci vlasniku staje da nam za večeras priredi jahaće konje. Ova djevojka iz Teksasa je prava sreća za nas. ha ha ha. Noel Keaney će, dakle, doći po nju. A glasnik kojeg šalje čuvar poštanske stanice neće mu reći da osim djevojke i Orson Morby čeka na njega. Vidite, ljudi, kako mene u svim stvarima prati sreća?

Stao se smijati, a u tom je smijehu odzvanjao silan bijes.

Jimmy se iskrade napolje. Bez daha pojuri na svome konju do staje. Ondje sretne staroga Bucka Sagea. Preda mu svoga konja i prenese Orsonovu poruku.

Bivši ga stari kauboj ljutito pogleda pa odbrusi:

– Mladiću, ne znam hoću li vam posuditi konje. A želiš li primiti moj dobar savjet, onda nemoj ovdje ostati. Noel Keaney mi je jednom zgodom, kad je bio ovdje u gradu, pričao kako si se ti promijenio. Keaney i ja smo dobri prijatelji. Ako ne iskoristiš priliku koju ti je dala gospodica Starr nego pristupiš bandi Orsona Morbyja, onda ćeš uskoro stradati.

On se umorno okrene i htjede povesti Jimmyjeva konja u staju. Ali momak mu brzo pride, uhvati ga za rukav i reče vrlo uzbuđeno.

– Ja sam vjeran gospodici Starr. S poštanskom kočijom nije se dovezao samo Orson Morby sa svojim najgorim revolverašima nego i jedna djevojka iz Teksasa, po imenu Connie McGinnis. Bit će da je rođakinja ili čak zaručnica Noela Keaneyja. Čuvar stanice je poslao glasnika da obavijesti Keaneyja o njezinu dolasku. Za nekoliko sati Keaney će stići ovamo po djevojku iz Teksasa. Ne bude li znao da ga ovdje osim djevojke čeka i Orson Morby sa svojim revolverašima, upast će u klopku i poginuti. Ako si ti, starče, prijatelj Noela Keaneyja, onda pošalji nekoga na ranč i javi mu to. Jesi li me razumio?

Starac pogleda Jimmyja.

– A što ćeš ti raditi kad Noel Keaney dođe u grad?

– Bude li se morao boriti s Orsonom Morbyjem, pokrivat ću mu leđa. To ću raditi. – Rekavši to, Jimmy ode.

Buck Sage brzo krene i odglavinja u spavaonicu iza staje. Probudi svoga pomoćnika koji je obavljao noćnu službu.

– Chuck, moraš uzeti konja i jahati kao da te svi vrazi gone.

Čovjek sjedne na svome ležaju. Bio je stariji od Bucka Sagea. Njegov stari drug, koji više ne može raditi kao kauboj jer je prestar. – Ako me budiš usred dana – Chuck reče ljutito – onda ću zbilja morati jahati, jer je sigurno riječ o nečem važnom. Jahat ću tako da će se uokrug deset milja čuti kako klepeću moje klimave kosti.

XVII

Glasnik je stigo na ranč rano poslije podne. Pronašao je Noela Keaneyja u koralu. Gospodar ranča sjedio je na divljem konju, koji je jurio kao lud. Svi momci, uključivši i djevojku, čučali su na gornjim gredama koralu i promatrali.

Na kraju je Noel Keaney je u visokom luku odletio s konjskih leđa. Divlji je konj jurnuo za njime, i on je u posljednji tren preko plota preskočio na drugu stranu. Promatrači su se zadovoljno smješkali, a Alamo Brittle reče:

– Upravo nam godi vidjeti da i ti nisi čudo od čovjeka, Noele. Ni tebi nije uspjelo održati se u sedlu na leđima toga prokletoga križanca između pume i vuka. Ta nas je luda životinja sve redom pobacala iz sedla. Već pet dana sve nas skida s leđa. Što da radimo s tim konjem?

Prije nego što mu je Noel odgovorio, glasnik mu se javio znakom i prenio poruku.

Noel je obrisao znoj i prašinu s lica, posegnuo u džep, izvukao dolar iz vrežice i dobacio ga glasniku. Kad se momak udaljio, Noel je pogledao djevojku. U njezinim je očima spazio neki bolan izraz. Ali onda se nasmiješila.

– Dakle, stigla je tvoja zaručnica, Noele – rekla je. – Hajde, dovedi je smjesta. Priredit ću joj sobu. Radujem se što ću upoznati Connie McGinnis. A vi, momci, večeras ćete za večerom biti posebno pristojni i fini, zar ne? – Rekavši to, brzo se udaljila. Ljudi su buljili u Noela.

– Zapravo bismo se morali veseliti što nije dobio našu gospodaricu, zar ne? – progunda Tom Gore.

– Tornjaj se do vraga – reče Noel. – Upreži kola!

Momci su otišli. Alamo pristupi Noelu, stavi mu ruku na rame i reče:

– Možda si ti budala prijatelju. Vjerujem da je ta djevojka iz Teksasa prekrasna. Pa ipak mislim da si budala. U svakom slučaju Elleni si zadao bol.

– Znam – promrmlja Noel nesigurno. – Ali Ellen i ja... mi smo partneri. Ona je već otpočetak znala da između nas ne može doći do drugog odnosa. A kad sam zamijetio da postoji opasnost da se jedno u drugo zaljubimo, pisao sam Connie. Sada je ona stigla ovamo i sve je opet čisto i jasno.

– Možda je tek sada zapleteno – odlazeći promrmlja Alamo s nešto manje goržine.

Nakon deset minuta Noel Keaney je već krenuo na put svojim kolima. Razmišljao je o Connie McGinnis. Odjednom se užasn timer jer više nije mogao zamisliti kako ona izgleda. Činilo mu se kao da nije otišao prije nekoliko mjeseci već više od deset godina. Sve se promijenilo i on je mnogo toga zaboravio. Connie McGinnis je kod kuće čekala na mene s punim povjerenjem, pomisli.

— Dovraga — reče glasno — ja volim Connie. Čekala je na mene i sada je kod mene.

Vozio je dalje. Kad je stigao u grad, sunce je već gotovo zašlo iza udaljenih brda na zapadu. Grad je bio prazan i činilo se kao da je izumro. Ali uto iz hotela izade djevojka i stane gledati niz cestu kao da željno iščekuje štopot nadlazećih kola.

Noel Keaney nije imao sreće da putem sretne glasnika kojega je poslao vlasnik staje Buck Sage. Taj je glasnik jahao poprečnim putem preko pašnjaka i brežuljaka, a Noel je morao voziti kolima glavnom cestom. Da, imao je smolu. Inače ne bi tako bezbrižno ušao u grad. Ali on je već na prvom koraku nepovjerljiv. Njegov ga instinkt upozorava na blizinu opasnosti. Čim se kolima dovezao do drvenog nogostupa ispred hotela i spazio Connie McGinnis, upitao se zašto je grad tako tih i prazan kao da u njemu nema žive duše.

Zaustavio je kola, omotao je uzde oko drška kočnice i pogledao s kola prema Connie, koja je mirno stajala na najgornjoj stubi nogostupa gledajući ravno u njega.

— Ovdje sam, Noele — reče ozbiljno. — Primila sam tvoje pismo i sjela u prvu poštansku kočiju. Bill, moj brat, nije se odvajao. Prebolio je rane, ali je dobio upalu pluća. Bill je mrtav. On me više ne treba. Sada sam kod tebe. Noele Keaney.

Dok je govorila, promatrala ga je sa strahom. On skoči s kola i zagrlji je, ali kad ju je htio poljubiti, s dvorišnih vrata staje odjekne promukli glas Bucka Sagea:

— Pazi, Noele! Otvori oči,

mladiću! Orson Morby je u gradu.

Oštar i prodoran glas Bucka Sagea odjeknuo je poput trublje za uzbunu.

Noel Keaney je sada znao zbog čega ga je opominjao instikt. Kako je upravo zagrlji Connie, on ju je jednostavno podigao i potraćao s njome kroz otvorena vrata hotela u zaklon.

Pri tom nije odjeknuo nijedan pucanj. Orsonu Morbyju nije se žurilo.

Čim je u predvorju Noel postavio djevojku na noge, ona se privila uz njega uzbuđeno šapćući:

— Noele, zar će se ovdje ponoviti sve ono isto? Zar i ovdje nije drukčije nego u Teksasu? Bill je mrtav. Noele, moj... moj brat je mrtav. A ja neću da i tebe izgubim. Noele, što se ovdje događa? Reci mi brzo.

Tresla se od uzbuđenja. Ali on je gledao preko njenog ramena prema pultu za prijavu, iza kojega je stajao Tob Sattermann i smijuljio se.

— Sattermanne — reče on grubo. — Je li Morby u gradu?

— Svakako gospodine. Ovdje je i uskoro će vam oderati skalp — smiješio se vlasnik hotela, dok su mu u očima svjetlucale iskre zadovoljstva i opakosti. — Sada ćete platiti račune, Keaney — dodao je.

Noel pogleda Connie McGinnis.

— Vidiš — reče — — ja sam dugo jahao i daleko stigao. Od Teksasa do ove zemlje bio je dug put. Da, bilo je to dugo jahanje i neprekidno traženje prilike za novi život. Ali ovdje je isto kao i u Teksasu. Nisi me tada trebala slati na put, Connie. Ja sam za ljubav tebi pobjegao

iz Teksasa od Jacka Tileya, Gasha Randa i Burta Pricea. Samo tebi za ljubav. A ovdje sam upao u novu nepriliku, kojoj još ne vidim rješenja. Connie, moje je dugo jahanje bilo besmisleno. U velikoj knjizi stoji zapisano da se moram boriti kamo god stignem. Čekaj ovdje, Connie. Sad me ne možeš još jednom poslati dalje. Sad ne mogu bježati. Ti moraš čekati na licu mjesta.

Htio se okrenuti od nje, no ona ga je čvrsto uhvatila

– Noele, ja osim tebe nikoga više nemam na svijetu!

– Da sam ostao u Teksasu, već bi svu tu brigu prebacio preko svojih leđa – promrmlja on i makne njene zgrčene prste sa svoje košulje. – Sada ti moraš čekati, Connie – reče grubo, okrene se i pođe prema vratima.

– Kamo sreće da nikad nisam došla ovamo – dobaci ona gorko za njim.

On zastane i napola se okrene.

– Connie – reče – ne budi nepravedna. Ja ne mogu pobjeći svojoj sudbini. Trebalo je da останem u Teksasu i da se ondje izborim. Kada bih i ovdje još jednom popustio i pobjegao, uvjeren sam da bi na drugom mjestu naišao na iste teškoće. Ali tada bih opet izbjegao odluku. Ne želim cijeloga života jahati po svijetu i bježati pred svakom neprilikom. Moja me sudbina slijedi. Sada ću je iskušati. Čekaj, Connie! – Izgovorio je to oporo. Pa ipak je u tim riječima odzvanjala molba.

Djevojka je raskolačila oči i pritisla male šake uz vrat kao da želi smiriti pritisak u žilama. Ali predala se svojoj sudbini.

– U redu, Noele – reče. – To mi zadaje bol. Ali ja te volim i shvaćam da moraš ići svojim putem.

Osmjehnula se. Zelene su joj oči blistale.

– Ne brini Connie! – Rekavši to, on požuri do vrata i izađe.

Preko puta, iz sedlarske radionice, izađu dva čovjeka. Stali su na rub nogostupa, uhvatili svoje koltove i gledali prema Noelu. čekali su. Dvojica, pomisli Noel.

Pogleda na desnu stranu. Iza druge kuće pojavila su se još dvojica, istog soja ljudi kao i oni ispred sedlarske radionice.

Četvorica, pomisli Noel, osjetivši kako u njemu buja silan bijes.

No kad su ona dvojica s desne strane htjela poći prema njemu, pojavio se preko puta stari Buck Sage. Stajao je na ulazu u stajsko dvorište držeći u ruci pušku za bizone. Podigao je tešku pušku i povikao oštro:

– Hej, vi gadovi! Tornajte se do vraga! Bježite do vraga, kažem vam! Nećete se umiješati u ovu igru!

Noel je vidio kako su se ona dvojica zaustavila i okrenula prema Bucku Sageu. Čuo je kako mu jedan dovikuje:

– Bježi u staju djede! S tom zardalom puškom nećeš nas prestrašiti! – I čvjek potegne kolt.

Uto zagrmi stara puška za bizone. Metak je odbacio revolveraša do zida kuće takvom snagom kao da ga je konj udario kopitom. Drugi se momak baci iza zaštitne grede izbočenoga kata i, ležeći na daskama nogostupa, stane divlje pucati na starca. Buck Sage je kleknuo, ugurao novu patronu u tešku

pušku pa opet opačio. No pogodio je samo debelu zaštitnu dasku.

Noel Keaney nije više mogao voditi brigu o toj borbi. Morao je čuvati vlastitu kožu. Obojica revolveraša ispred sedlarske radionice otvorila su vatru na njega, no udaljenost je bila prevelika za sigurno gađanje koltom. Noel Keaney potraži zaklon iza potporne grede koja se nalazila iza stuba. Odjednom pucnjava utihne.

Sve je vrlo tiho. Ni puška za bizone nije se više čula. Noel je pogledao preko ramena. Da, Buck Sage je udesio oba ona momka iza druge kuće. Ali i on leži na tlu, u svome dvorištu. Malo se uspravio, domahnuo Noelu i opet pao licem prema zemlji.

Uto su se u grad uvezla jedna kola. Pri zadnjem odblesku danjega svjetla Noel prepozna Willa Bakera. Will Baker zaustavi kola ispred staje, skoči s njih i požuri prema Bucku Sageu.

Noel se obazre oko sebe. Oba momka ispred sedlarske radionice ispraznila su svoje koltove.

No to Noelu i nije tako važno. On čeka Orsona Morbyja. Toga čovjeka noš nije vidio, ali je znao da nije ni jedan od one četvorice koji su ga dosad napali. Sad ga vidi. Zna da je to on. Orson Morby dolazi s još jednim čovjekom. Prilično je daleko, tamo iza ugla trgovine živežnim namirnicama. Na prvi pogled Noel odmah shvaća da je taj čovjek Orson Morby.

Orsonu se izjalovilo sve što je isplanirao, jer je Buck Sage istrčao s onom svojom puškom za bizone i otpočeo borbu prije ne-

go što je Orson htio. Ni Buckov poklik, kojim je opomenuo Noela, nije odgovarao tome planu. Orson Morby i njegov čovjek stigli su do nogostupa.

Ona dva momka ispred sedlarske radionice, s one strane ceste, spremili su se za ponovni napad.

No tada se pojavilo još jedno iznenađenje.

Iz neke kuće, točno nasuprot Noelu Keaneyu, izašao je Jimmy Lund, okrenuo se i pozvao onu dvojicu ispred sedlarske radionice.

— Hej! Hej, pripazite, jer ja sam na strani Noela Keaneya! Nije on mene izbacio. Ja se borim za njega!

Noel je to čuo. Držeći Orsona Morbyja na oku, poviče preko.

— Jimmy, budalo, ne miješaj se u ovo! Do vraga, Jimmy, bježi odavde!

— Ja počinjem — klikne Jimmy Lund i krene nogostupom u susret dvojici revolveraša.

— Tako mi svega, Noele Keaney, ja se rado borim za tebe, jer se time borim i za Ellen Starr.

Naglo je potegao oba kolta, kleknuo i stao pucati istovremeno kad i ona dvojica, koja su shvatila da im je on protivnik i oslobadala su si put da mogu napasti Keaneyja s boka.

Noel Keaney ne može više misliti na mladića jer se mora boriti s Orsonom Morbyjem i njegovim pomoćnikom.

On ne vidi da tamo prijeko, Jimmy pada pogoden. On ne vidi kako Will Baker s teškom puškom za bizone dolazi u pomoć starom Bucku Sageu te pokriva mladića. Jimmy se posljednjim snagama otkotrljao u predvorje neke kuće. Ne, Noel

uopće nije čuo prasak te teške puške za bizone. Za njega sada postoji samo Orson Morby i on mu ide u susret.

Kad je Morby opalio, metak je poput udarca bičem zapekao Noelov bok, on je uzvratio vatrom. Morby je samo malo zastao, pa iako ga je pogodio Noelov metak, koračao je dalje i nezadrživo se približavajući opet pucao. Tane je okrnulo vrh Noelova ramena.

Udaljenost je prevelika za gađanje koltom. I Morby to shvaća u svome bijesu. Nakon nekoliko koraka on pričekava da ga stigne njegov pratilac. Ali prije nego što su pritisnuli okidače Noel Keaney se bacio prema njima kao da je plivač koji vježba svoj startni skok. Pri tom je pucao i gledao u vatru iz cijevi. Pucao je dalje i pošto je uz tresak bubnuo na daske nogostupa.

Vidio je kako se Orson Morby zanjihao i pao. Vidio je i kako pada i drugi čovjek. Čudio se da je on još živ.

Na trenutak je zavladala tišina. No onda se začuje topot kopita momaka koji su divlje i brzo jahali. Kad se Noel uspravio, ugledao je Alama Brittleēja i tri kauboja što su pohitali u grad.

Krenuo je prema Morbyju. Kleknuo je osjetivši pri tom kako su ga zapekle rane. Okrenuo Morbyja na leđa. Morby je otvorio oči i pogledao ga.

– Ti si silan momak – rekao je s mukom. – Osim toga, imaš vrašku sreću. Treba imati sreće. – Rekavši to izdahne.

Drugi je čovjek još bio živ. Sjeo je i mučeći se izgovorio:

– Meni je dosta, Keaney, zbija mi je dosta.

– To je dobro za tebe – odgovori mu Noel i provuče se ispod ograde na kolnik. Jako mu je krvarila rana na desnom boku. Alamo mu dode u susret:

– Jimmy je mrtav – gorko reče Noel.

Sad je oživio cijeli grad. Svi su ljudi izašli iz kuća. Noel je pogledao prema hotelu. Tamo je stajala Connie.

Pošao je k njoj. Ona se privila uza nj, no on ju je blago odgurnuo u stranu i ušao u predvorje. Iza pulta za prijavu, blijed kao krpa, stajao je Tob Sattermann.

– Sattermanne – reče mu Noel – ako do sutra ne odete iz ove zemlje, uzet ću vas na nišan. Vama ovdje više nije mjesto. Spakujte svoje prnje, prodajte hotel i nosite se do vraga. Jeste li me razumjeli?

– Je... jesam – zastenjao je čovjek preplašeno.

Tek sada se Noel obratio djevojci.

– Borba je završila – rekao je muklo. Strgnuo je rubac s vrata i ugurao ga pod košulju da zaustavi krvarenje iz rane na boku. Zatim je pomogao Connie da se usigne na kola. Tom Gore je donio iz hotela djevočin prtljag. Odvezli su se iz grada. Slijedili su ih momci sa ranča Starr.

XVIII

Kad su kasno u noći stigli na ranč, u blagovaonici je gorjelo svjetlo.

Na otvorenim vratima stajala je Ellen. Budući da joj je svjetlo bilo iza leđa, nije joj se dobro vidjelo lice. Connie je sišla s kola i stala pred Ellen. – Dobro došli – reče Ellen mirno. – Noel mi je mnogo pričao o vama, Connie. Dobrodošli na ovaj

ranč, kojemu ćete uskoro postati gospodarica.

— Hvala na dobrodošlici, Ellen — odgovori Connie polako. Pri tom je promatrala djevojku, prisjećajući se riječi Toba Sattermanna. Noel im pristupi. Ostala trojica jahača isprezala su konje. Samo je Alamo stajao u pozadini. Čuo je Noela kako pomalo gorko govori:

— Vi ćete zacijelo biti dobre prijateljice. Bit ću sretan ako i...

Ellen ga prekine:

— Udite, Connie. Zacijelo se želite osvježiti prije večere. Dug ste put prevalili iz Teksasa do ove zemlje.

Ona povede Connie za ruku, a drugom rukom uze Connienu putnu torbu. Zatim povede djevojku preko puta, u glavnu kuću ranča.

— Moramo odmah raščistiti stvari — reče Ellen. — Tako da odmah bude jasno jesmo li prijateljice ili neprijateljice. Čuj me dobro, djevojko iz Teksasa: Ja volim Noela Kaneyja isto kao i ti. Ako to možeš podnijeti a da me pri tom ne zamrziš, onda ću ti drage volje postati prijateljica. Ja ću tako i tako otputovati idući tjedan. Noel i ja smo bili partneri, a to smo i sada. On je spasio ovaj ranč i pronašao ubojice moga brata. Zato će dobiti svoj dio. A moj dio moći će otkupiti u toku godina. Ti ćeš ovdje biti gospodarica.

— I ti me ne mrziš, Ellen?

— Ne. Ako Noel s tobom bude sretan, bit ću zadovoljna. On mi je odmah rekao da u Teksasu ima djevojku koja čeka na njega. Bili smo samo ortaci. Nije njegova krivnja što sam se ja zaljubila u njega. Htjela bih biti tvoja prijateljica. Ipak, morala sam ti priznati da ga volim.

— Možda bi bilo bolje da nisam došla — prošapta Connie i obori glavu. — Možda on mene uopće više ne voli, već samo želi održati riječ.

— On te voli, Connie. Jer inače bih ga ja dobila. Kako sada stoje naši odnosi?

— Draga si mi, Ellen. Možda...

— Dosta! Sve je jasno! Ja se idućeg tjedna vraćam na istok. A ti ćeš mi pisati kako ste i kako vam ide.

— Ti si dobra, Ellen. Ali ja previše volim Noela da bih ga se mogla odreći.

— I ne trebaš!

Ona podigne Connie iz naslonjača, zagrlji je i poljubi.

Kad su se zatim skupili svi ljudi ranča da zajedno večeraju za velikim stolom, Ellen Starr je potpuno vladala sobom. Bila je ljubazna i puna topline. Kad su pak djevojke izašle iz blagovao-nice, na trenutak je zavladała neobična tišina. Onda će Noel hrapavim glasom:

— Ljudi, između mene i Ellen Starr sve je ispočetka bilo dogovoreno i jasno. Ona će se idućeg tjedna vratiti na istok. Htjela je samo spasiti svoju očevinu i pronaći ubojice svoga brata. To je i uspjela. Ova zemlja ide u susret novom vremenu. Dan Farrell, Sid Denver i Orson Morby su mrtvi. Ja ću se oženiti s Connie McGinnis i raditi na poboljšanju dijela ranča koji pripada Ellen Starr. Vi, znači, i dalje jašite za Ellen Starr, premda ona neće biti ovdje s nama. Sve se uspješno odvijalo prema njezinoj želji.

Završio je govor bez prave radosti i krenuo prema vratima. Tom Gore je uzdahnuo. — Gazdo, ona će nam nedostajati. El-

len Starr je za nas bila kao zvi-
jezda vodilja. Naša dobra vila,
koja nam je širom otvorila oči
za sve stvari i koja je u nama
slomila zaostalo zlo. Mi smo svi
danas donekle zadovoljni sami
sa sobom. I sviđa nam se taj no-
vi život. Ona nas je promijenila.
Zato će nam silno nedostajati.

XIX

Idućih se dana i ovdje na na-
jvećem ranču, kao i u cijeloj
zemlji i u gradu, mnogo toga
promijenilo. Dolazili su na ranč
posjetioци, doseljenici iz susjed-
stva koje je Noel Keaney želio
bolje upoznati. Bilo je i novih
doseljenika, koji su odnekud sti-
gli sa ženama i djecom kao da
su dotad skriveni čekali da
zemlja bude slobodna pa da se
ondje nastane.

Svi ti doseljenici i prolazni
putnici htjeli su popričati s
Noelom Keaneyjem. Raspitivali
su se za prave granice ranča,
kako se ne bi nastanili na nje-
govim pašnjacima.

Uvijek iznova dolazilo je na
vidjelo da je za sve te ljude Noel
Keaney velik čovjek. Vjerovali
su da će bitno utjecati na budu-
ći razvoj zemlje. Dolazili su i
ljudi iz grada. Jahači pašnjaka
tražili su posao. Noel je pove-
ćao broj kaubojа.

A kad se jednog dana Alamo
Brittlee vratio iz grada dovoze-
ći na kolima poštu i mnoge po-
trebne stvari, izvijestio ih je da
je grad Fairburrow zaista dobio
novog šerifa. Za dva tjedna odr-
žat će se izbori. Napokon će ovu
pokrajinu ujediniti pod jednom
upravom. Izabrat će poslanike,
koji će zastupati interese svoje
pokrajine u zakonodavnoj
skupštini države. Imenovat će
šerifa za cijelu zemlju i izabrati

suca. Iz Lincolna će u Fairbur-
row stići predstavnici vlade.
Oni će paziti da se izbori prove-
du u redu tako da ih vlada pri-
zna. Potom će država Nebraska
dobiti novu pokrajinu.

Više i nije bilo jahača koji bi
jahali za Orsona Morbyja. Čak
je svakog dana bivalo sve ma-
nje pojedinaca i malih grupica
koji su živjeli u skrovitim kam-
povima i dolazili u grad da se
opskrbe. Takvi izgubljeni i pro-
gonjeni ljudi, što žive u nepre-
kidnom sukobu sa zakonom i u
mržnji prema redu, postajali su
s vremenom sve rjeđi. Napušta-
li su zemlju i vraćali se u Wyo-
ming. Unutar granica vladali
su mir, red i zakon.

Noel je čuo za te promjene i
vidio ih. Ponosio se time, jer su
on i djevojka zapravo bili uzrok
svih tih novina. Ellen Starr po-
nudila mu je njegov dio i on je
počeo borbu. Da, mogao se po-
nositi sa sobom i svojim momci-
ma. Pa ipak, on je te dane pro-
vodio prilično nezadovoljno.
Sklanjavao se s puta objema dje-
vojkama i odlazio na rad sa
svojih osam jahača.

Počeli su s jesenskim obilaže-
njem steone stoke. Ne jednom
odjahali bi u grad da posjete
Bucka Sagea, koji se oporavljao.
Još malo i moći će stati na no-
ge. Noel je posjetio i grob Jim-
myja Lunda. Skinuo je šešir i ti-
ho promrmlijao:

— Jimmy, mi bismo zacijelo
jednoga dana postali dobri pri-
jatelji. Vjerojatno tebi imam za-
hvaliti što sam ostao živ.

Kad se jedne večeri na konju
vratio kući te sjeo u svoj ured
da zapiše broj žigosane teladi,
bikova i krava, u ured je ušla
Ellen Starr i naslonila se na zid
kraj vrata. Mirno ga je gledala.

– Noele, ja sutra putujem – rekla je. – Sutra napuštam ovu zemlju. Onda ćeš se moći smiriti i između tebe i Connie opet će sve biti onako kako je bilo u Teksasu.

On ustane te htjede običi veliki pisači stol da joj pride. Ali ona odlučno digne ruku.

– Ostani tamo gdje jesi, Noele!

– Ellen – reče on teško – žao mi je.

– Žao ti je što sam se u tebe zaljubila? Pa evo, ja ću te na istoku valjda moći zaboraviti. Ta mi smo bili samo partneri. Zнала sam od početka da pripadaš Connie. Zašto ti je žao? Tebe ništa nije pozlijedilo! Ti i Connie pripadate jedno drugom.

– Da, tako je dobro – promrmlja on. Ali onda se ispravi i čvrsto pogleda Ellen.

– Ali ja ću te sutra odvesti u grad. Ja ću te odvesti do poštanske kočije. Connie će to razumjeti.

– Connie je dobra – reče Ellen blago i izađe.

XX

Sunce još nije pravo izašlo kad je Noel izvezao kola pred kuću.

A čim su djevojke izašle, skupili su se svi momci. Jahači su došli zveckajući ostrugama a za njima je ostajala magla, pognuta preko zgrada i dvorišta.

Prvi su tu stari jahači: Alamo Brittle, Tom Gore, Reece Chester i Al Rourke. Oni vrte šešire u rukama i čekaju. Djevojke su se na verandi zagrlile i poljubile. Onda Ellen Starr reče srdačno i s mnogo topline u glasu:

– Usreći ga, Connie. Želim vam mnogo sreće. Sretna sam što smo postale prijateljice.

Sišla je s verande, obišla kola i stala pred momke:

– I na vas ću uvijek misliti. Dragi ste mi. Pisat ću vam i molim vas unaprijed da mi odgovorite.

– Alamo i Tom znaju pravilno čitati i pisati – promrmlja Al Rourke bespomoćno.

– Ostajte sretno, kauboji! – poviče Ellen i popne se do Noela na vozačko sjedalo. Noel odmah potjera konje. Kola nestadoše u jutarnjoj magli. Uskoro se više, nije čuo štopot kotača. Ljudi su se polako razilazili.

Jedino je Alamo Brittle zaostao. Pogledao je gore prema Connie McGinnes, koja je stajala na verandi i gledala za kolima. Zatim ga je zamijetila.

– Alamo, vi ste Noelov prijatelj. Recite mi iskreno, jesam li pogrešno uradila. Možda sam ja morala oputovati. Ja sama sebi nalikujem na nametljivicu koja je uzela nešto što nije zaslužila i što joj ne pripada. Alamo, ja vjerujem da je Ellen jača i bolja od mene. Ona se mogla odreći. Otišla je odavle, sve je ostavila. A voli ga kao i ja. Ja osjećam da se ne bih mogla odreći. Ona je uspjela. U sebi je veća od mene. Alamo, što vi mislite o meni?

Mršavi Teksašanin neko je vrijeme šutke gledao prema njoj. Napokon reče polako:

– Noel je u nečemu pogriješio. On je vama prepustio odluku zato što se sâm nije mogao odlučiti. Moram vam reći, Connie, da ću uskoro i ja morati otići jer volim vas. Da, odmah sam se zaljubio u vas. A budući da je Noel moj prijatelj, ne mogu duže ostati ovdje. A zbog tog što vas volim, vi ćete, Connie, povjerovati da vam ne želim zlo. I

vi ste pogriješili. Kad je Ellen odlučila da ode, vi ste također trebali uraditi isto. Onda biste Noela stavili pred odluku. Jednu od vas bi zadržao. Niste ga prisilile na odluku. Prištedjele ste mu tu muku.

Nakon tih riječi čovjek se okrene i udalji. Connie uleti u kuću. Shvatila je da je Alamo u pravu. Da, tako je. Ona je ova-mo došla jer je imala neka starija prava nego Ellen. A Ellen je odustala i sada napušta ovu zemlju. Noel Keaney je pušta da ode. Koju bi od njih pokušao zadržati da su obje htjele otići? Taj je krug pitanja zaokupljao Conniene misli.

XXI

Jučer su večernjom poštanskom kočijom doputovala u grad Fairburrow tri vrlo upadljiva muškarca. Stigli su prepunom kočijom, a ponašali su se među ostalim putnicima vrlo pristojno i suzdržano, što inače nije bio njihov običaj. Ta trojica bila su: Jack Riley, Gash Rand i Burt Price.

Oni su krenuli tragom Connie McGinnis, jer su vjerovali da će tako doći do Noela.

Čim su ta trojica unajmili u hotelu trokrevetnu sobu i malo se osvježili, obrijali i očistili odjeću, razdvojili su se i krenuli noću u grad.

Poslije ponoći sastali su se opet u svojoj sobi i zaključali vrata.

Jack Riley je velik, vitak i okretan momak, koga bi svatko zbog tamne puti mogao lako zamijeniti za Indijanca. Njegove grube crte lica odaju snagu i izdržljivost. On sjeda na svoj krevet, odlaze kratak kaput i šesir te izuva čizme. Nosi nara-

menice s umetkom za kolt. Kosa mu je crna kao u gavrana, duga i gusta.

Tamnim očima motrio je oba pratioca, pitajući:

— No što ste dočuli u ovom gradu?

Gash Rand je malen i kos, izgleda zgrbljeno. Ružan je, ali odvažan i brz. Nosi dva kolta s dršcima prema naprijed.

Zadovoljno i on sjeda, izuva čizme i promatra rupe na svojim čarapama. Tek onda odgovara na pitanje svoga gazde:

— Sigurno, sigurno, Jack. Noel Keaney je u ovoj zemlji. On je ovdje u međuvremenu postao velik čovjek. Neki stari naborani vlasnik staje ispričao mi je cijelu pripovijest o njemu.

— A meni ju je ispričao jedan doseljenik u salunu, kada sam se raspitivao o tome da li bi se u ovome kraju mogao dobiti još koji komad zemlje — umiješa se Burt Price.

Taj je momak mlad, plavokos i lijep. Mnogi bi ljudi pali na njegov lijep izgled, smatrajući ga bezazlenim mladićem. No takvi bi ubrzo shvatili da je on zapravo opasan vuk.

— Da — reče Burt otegnuto. — Noel Keaney je ovdje. Vodi veliki ranč. Connie McGinnis je s njime i njoj možemo zahvaliti što nas je svojim tragom dovela do njega.

Burt Price i Gash Rand gledaju Jacka Rileyja, koji je gnječio svoju desnu ruku i pri tom zadovoljno kimao glavom.

— I ja sam u ovom gradu čuo sve o Noelu Keaneyju — promrmlja. — Taj je gospodin u ovoj zemlji postao nekom vrstom narodnog junaka. Pitaš li nekoga kakvi su izgledi ove zemlje, on ti odgovara da će se

Noel Keaney već za to pobrinuti. Vjeruju da s njime ovoj cijeloj zemlji dolaze bolja vremena.

Nakon tih riječi sva se trojica stanu smijati zlim i opasnim smijehom.

– Ubit ćemo ga – jednostavno će Jack Riley. – On je ubio moga brata i pobjegao. Connie McGinnis mi je pljunula u lice i sada je opet uz njega. Nismo poduzeli tako dug put samo da Noelu i djevojci zaželimo sreću.

Gash Rand na te riječi prasne u smijeh i doda:

– Za Connie i za cijelu ovu zemlju bit će veliki gubitak kad taj čarobnjak naglo umre. Možemo li mi uopće preuzeti na sebe tu krivnju, šefe?

Jack Riley zareži:

– Ja se nikad ne mirim s time da borba ostane neodlučena. Uvijek sam tek onda prestajao kad je moj protivnik bio dokrajčen. To je moj stil. Pri tome ostajem. Osim toga, dao sam riječ svome bratu da ću Noela Keaneyja ubiti.

Više nisu razgovarali jer su zaspali.

XXII

Ellen i Noel prevalili su nekoliko kilometara šuteći. Noel je gledao samo naprijed. Ali kad je htio zaustaviti konje kod nekog potoka, Ellen reče prilično čvrsto:

– Ne zaustavljaj, Noele! Vozi dalje! Bolje je tako. Odluka je donesena.

I on je potjerao dalje. U njemu je osjećaj praznine.

– Što ćeš raditi na istoku, Ellen? – zapita.

– Oh, imam dosta novaca za nekoliko godina. Moja nam je mati ostavila nasljedstvo što je dobila od svoje majke. Novac je

dobro uložen. Mogu i iznajmiti odvjetnički ured svoga brata. U velikom gradu imam znanaca. Imam i obožavalaca. Imam izbora. Moći ću te zaboraviti, Noele.

Te je riječi izrekla tako grubo da se on lecnuo. Posljednje kilometre provezli su se šutke i stigli u grad otprilike sat prije nego što je kretala poštanska kočija. Noel je dovezao kola pred restoran, ušao s Ellen i naručio kavu. Zatim je opet izašao. Odvezao je kola do poštanskog ureda i iskrcao ondje Ellenin prtljag. Kad se ponovno penjao na kola, pristupio mu je neki mladić i rekao:

– Gospodine Keaney, zovu vas da dodete u salun. Tamo su neka gospoda koja žele razgovarati s vama. Čini mi se da ovdje žele kupiti zemlju i naseliti se. No izgledaju kao ogrubjeli stočari.

Noel Keaney razmisli. Zapravo se htio vratiti k Ellen. Osjećao je da je među njima ostalo nešto neizrečeno. Između njih više nema pravog razumijevanja. On je želio srušiti taj nevidljivi zid između njih dvoje ili naći neko rješenje, ali nekako je zazirao od toga. Zato je pošao u salun.

Kad je Noel Keaney gurnuo pomična vrata saluna, u prvi trenutak nije ništa vidio jer je sa svjetla naglo došao u tamniji prostor. Tek nakon nekoliko sekundi njegove su se oči privikle na drugo svjetlo. Najprije je vidio da je barmen iza šanka ukočen od straha. Ruke je držao pred sobom na šanku i nije se micao.

Kraj šanka stoji neki mali grabavi čovjek, okrenut leđima

prema Noelu. Izgleda kao pijanac koji gleda u svoju čašu s viškim. Noelu se učinio nekako poznatim. A kad je nešto sjenu nulo njegovim mozgom u znak uzbune, bilo je već prekasno. U kutu za stolom sjedio je Jack Riley. Burt Price, u drugom uglu, ispušta na stol stare novine iz kojih se skrivao. Oni ustaju i kreću prema njemu iz mračnih uglova. Riley progovara zadovoljno:

— Evo, vidiš, Noele Keaney, mi smo poduzeli dugo putovanje da bismo te dobili pred naše koltove. Kad je Connie naglo nestala iz Teksasa, ja sam odmah pomislio da je krenula k tebi. Slijedili smo je. Poštanske su kočije brze. Tebi se tvoje dugo jahanje nije isplatilo. To te je sve moglo snaći i u Teksasu, zar ne?

Noel ga pogleda.

Da, to je Jack Riley, čiji je brat u borbi revolverima pao i više nije ustao. Bijeg i dugo jahanje nije imalo smisla. Jack Riley je previše ustrajan i ne zadovoljava se polovičnim rješenjima. On sve želi privesti kraju do posljednje točke. To je njegov način. Zatim će Jack gotovo blago:

— Ja sam obećao svome bratu Benu i svome ortaku Peaku Goreu da ću te zbrisati s lica zemlje. Ponosna Connie McGinnis neće te dobiti.

— Zar tako? — uzdahne Noel Keaney.

Stajao je tri koraka ispred vrata, koja su se za njime polako pomicala. Gash Rand se okrenuo od šanka, kriještavo se nakesio te upitao:

— Kako se sada osjećaš, veliki čovječe? O, mi smo čuli da si ti u ovoj zemlji pašnjaka postao vrlo važna osoba. Jedino je šte-

ta što si iza sebe u Teksasu ostavio neke nesredene stvari, koje su te sada stigle.

On se opet stane smijuljiti, njegove su trokutaste oči sijevale zlim sjajem, njegov se rijetki brk ovjesio. Položio je ruke na istaknute drške svojih koltova.

Noel je pazio na njega i Jacka Rileyja krajičkom oka, koliko je mogao. Sad je gledao Burtu Pricea, koji se široko osmjehuje kao da mu je došao čestitati rođendan. Jedino u Burtovim očima nema prijaznosti. Te su oči surove i hladne kao led.

— Dakle, dobro — kimne Noel. — Onda možemo početi, zar ne? O, vi, budale, bolje bi bilo da ste ostali u Teksasu, jer...

— Pazi, Keaney! — poviče u tom trenutku barmen i baci se pod šank.

Čovjek je potpuno izgubio živce jer su ga vrlo vjerojatno ova trojica revolveraša prije razoružala i oduzela mu sačmaricu sa skraćenom cijevi, kakvu gotovo svaki barmen u toj zemlji drži nadohvat ruke.

Noel Keaney iskoristio je tu jednu priliku, jer su trojica napadača na trenutak usmjerila svoju pažnju na čovjeka koji je urlajući nestao iza šanka. Noel se bacio na pod te se između stolova i stolica otkotrljao. Razbio je nekoliko stolica i dva stola. Uzvratilo je na revolversku paljbu koju su po njemu osuli napadači čim su vidjeli što se događa.

Mali je revolveraš htio provjeriti što je s barmenom, a nije isključeno da je za svaki slučaj tražio zaklon. Noel ga pogodi prvim metkom. No istovremeno ga je tane Burt Pricea pogodilo u lijevu ruku. Drugi metak

zapekao ga je preko leđa, s druge strane. Pucao je Jack Riley. Noel je vrebao kroz krš slomljenih stolova i nogu stolica. Ugleđao je noge Jacka Rileyja pa je pucao u njih. Riley je bijesno zaurloao. I on je u međuvremenu prevrnuo jedan stol da bi njime zaštitio svoju ranjenu nogu.

Na mjedeni šank uto dopuza Gash Rand. Penjući se izgubio je svoje koltove. Odbio se od šanka i krenuo teturajući prema pomičnim vratima. Bilo mu je zacijelo dosta i htio je izaći. No odjednom se zgrčio i pao na lice.

S druge strane hodnika Burt Price je opet otvorio paljbu između prevrnutih stolaca i stolova.

Malo udesno iza Noela probijao se Jack Riley.

„Imaju me u stupici“, pomisli Noel gorko, osjećajući kako mu rana na ruci krvari i kako ga boli. Naglo su uspravio i uzmakao prema zidu. Jack Riley i Burt Price također su ustali. Dimili su se koltovi sve trojice. Ali trenutno nije nijedan pucao.

Čulo se samo njihovo hroptanje i stenjanje barmena na podu iza šanka.

— Iskušajmo dakle — reče Jack Riley — tko će posljednji ostati na nogama.

Zatim pritisne obarač. Metak poleti u Noelovo desno rame, ali i on je opalio u onom sitnom djeliću sekunde prije. Vidio je Jacka Rileyja kako počinje glavinjati i kako pada preko prevrnutoga stola.

Sve se to brzo odvijalo. I dok je Noelu Keaneyju iz onemoćale ranjene ruke padao kolt, Burt Price ga još jednom pogodi sa strane.

Noelu se učini da propada u prazno. Ali začas je opet došao k svijesti. Shvatio je da krvareći leži na podu, da se ne može maknuti, da posvuda osjeća snažan bol i da teško diše. Čuo je kako mu se kroz krš od stolica i razbijenih stolova približava Burt Price. Čuo je Jacka Rileyja, koji je stenjao:

— Daj mu, Burte! Daj mu što smo obećali mome bratu i Peaku Goreu. Udesi ga! Connie mi je pljunula u lice. ne smije ga dobiti!

To je sve čuo Noel kao da riječi dolaze izdaleka. Malo se preokrenuo i otkrio da može još malo micati svoju nastrijeljenu lijevu ruku. Osjetio je nešto pod svojim prstima, ispitao to opipavajući i onda zgrabio.

Ponovno je držao u ruci svoj kolt. Dok je tako ležao na podu, ugleda kako se iznad stolica i stolova pomalja gornji dio tijela Burt Pricea. Podigao je kolt, ali kad je htio odapeti, prazno oružje samo škljocne. Burt Price se polako približavao, smješкао i govorio:

— Jack, imam ga! Jack, čuješ li me, imam ga!

Ali Jack Riley mu više nije odgovarao.

U to se naglim udarcem rastvore pomična vrata i s izvučenim koltom uđe novi šerif grada Fairburrowa. To je postariji čovjek, koji izgleda kao soko. Godinama je služeći u divljim gradovima izgrađivao svoj ugled čovjeka koji zna čistiti gradove od bandita.

Stari iskusan borac na prvi je pogled shvatio stanje stvari. Budući da je Burt Price još pokazivao volju da puca u Noela, za-

radio je metak sjedokosog šerifa.

Noel Keaney je sada utonuo u dubinu bez dna. Činilo mu se kao da roni u duboku vodu i nikako ne može isplivati prema svjetlu.

»To je tako kad netko umire«, pomisli Noel.

XIII

Noel Keaney ne zna što se sve dogodilo idućih dana. Ne zna kako se liječnik toga grada borio za njegov život. Ne zna da su se obje djevojke neprestano smjenjivale, pomažući liječniku. Ne zna on kako cijeli grad strepi za njegov život i kako svi ljudi u ovoj zemlji iskreno žele da on ne umre. Jer on je potreban toj zemlji.

Ljudima treba tako jak čovjek kao što je Noel Keaney. Prije njega ovdje je bio neki drugi, vrlo snažan čovjek: Orson Morby. Ali on je bio zao.

Ranjen je, već je nekoliko dana u nesvjestici i trese ga groznica. Njegovo otporno i jako tijelo ranilo je nekoliko metaka. Izgubio je mnogo krvi. Ali negdje duboko u Noelu Keaneyju skrivena je rijetka snaga, koja se stalno bori protiv smrti. Ta je snaga djelovala u njemu i onda dok je ležao bez svijesti.

A možda je Noel Keaney osjećao i slutio da one dvije djevojke, koje ga obje vole, neprestano bdiju uz njegovu postelju i trude se da mu pomognu nadvladati smrt. Stari je liječnik takoder vrijedan. Ponekad odmahne glavom govoreći zbuñeno:

– Ja jednostavno ne razumijem kako je još živ i zašto. Još nikad nisam sreo takvoga borca. On se još sada bori, i to je

njegova najžešća i najgora borba. On se svake sekunde bori protiv smrti, a ne zna to jer nije pri svijesti.

Takve ili slične riječi izgovarao je stari liječnik gotovo svakoga dana.

Pri tom je morao gledati blijeđa lica dviju djevojaka i podnositi njihove poglede pune strepnji. Onda je počeo drukčije:

– On je pravi borac. Sve dok se ne predaje, živjet će. To je njegovo najdulje jahanje.

Tako je prošlo nekoliko dana.

Onda je Noel Keaney odjednom otvorio oči. Ali u njima nema pogleda. Oči prazne, bez izraza shvaćanja i prepoznavanja. Zatim je opet utonuo u prazno.

Djevojke su se pogledale i radost im je zarumenila obraze.

– To mu je prvi put uspjelo – dahne Ellen.

– Idući put će nas prepoznati – šapne Connie.

Zatim je opet prošao dan, pa noć. Dali su Noelu Keaneyju malo vina. Popio da je mehanički. Drugog dana opet je zatrepćao trepavicama. Njegovo smršavljelo lice više nije onako blijedo i beskrvno. Mišići na licu se pokreću. Kad je ponovno otvorio oči, ugledao je nad sobom lica obiju djevojaka. Nijemo ih je promatrao neko vrijeme.

Connie McGinnis prošapće nježno:

– Dragi Noele! Dobri, dragi Noele! O, sad ćeš uskoro ozdraviti. Jednoga dana opet ćeš ponosno sjediti u sedlu.

Pokušao se nasmijati, ali mu nije sasvim uspjelo. Upravio je pogled na Ellen.

A ona nije ništa rekla, samo ga je gledala. No njega je dirnu-

la snaga njezina pogleda. Od nje je nešto strujalo prema njemu, kao kad sasušeno stablo natopi kiša. Da, u pogledu Ellen Starr ležala je silna snaga.

Connie McGinnis nestane na tren. Začas se vratila noseći u ruci zdjelu s juhom od mesa i žlicu. Podmetnula je ruku pod Noelovu glavu.

Žlicu po žlicu hranile su ga juhom. Bilo bi dobro da je mogao sve pojesti. Ali nije mogao. Oči su mu se ponovo sklapale. Te kratke minute buđenja više su ga iscrpljivale nego što bi ga, da je zdrav, iscrpilo višednevno jahanje. Kad je opet zaspao, djevojke su se pogledale.

– Mi ga zaista jako volimo – reče Connie nježno. Prišla je Ellen, koja je još sjedila na rubu postelje, i stavila joj ruku oko ramena.

– Ellen – reče – mi smo nešto pogrešno uradile.

– Što to, Connie?

– Nismo pustile da sâm odluči. Ti si njemu i meni oduzela pravo odluke. To nije bilo u redu.

– On se ne može odlučiti promrmlja Ellen muklo. – On voli nas obje. U svakoj je od nas nešto što on voli. Kad bi se nas dvije mogle sastaviti u jedno biće, onda bi vjerojatno imao ono što želi. Ja mislim da se on ne može odlučiti.

– Morale smo ga prisiliti na to. Trebalo je da i ja otputujem, Ellen. Onda bi on sigurno jednu od nas zaustavio.

Ellen Starr odmahne glavom:

– Ne – reče. – On bi nas obje pustio da odemo.

Connie McGinnis htjede nešto reći. Ali bolesnik stane mrmljati neke nerazumljive riječi. Lice mu se zarumenilo. El-

len mu položi ruku na čelo. Connie mu opipa bilo.

– Opet ga hvata vrućica – reče Ellen zabrinuto.

– Da, bilo mu snažno udara – prošapće Connie.

Gledale su ga i iz njih su izbijala jaka strujanja, kao što uvijek biva kod majki ili žena koje vole, kad se za nešto bore ili kada pomažu nekome tko je slab i bolestan. Noel Keaney se opet smiri.

Ali nakon nekog vremena iznova opet počne mrmljati nerazumljive riječi. Htio se pomaknuti i preokrenuti u krevetu, no djevojke su ga čvrsto uhvatile da mu se ne rastvore rane koje su jedva zarasle. On se smirio. Tiho je ležao. Odjednom je progovorio prilično razgovijetno. Obje su ga djevojke mogle dobro razumjeti.

– Ellen – reče on s mukom i teško dišući. – Ellen, ne smiješ otići. Naš ranč...

Onda se prekinuo. Riječi su mu postale nerazumljive. Opet se htio preokrenuti. Vrućica mu je bivala sve jača. Činilo se kao da ga muči nešto u njemu samom. Možda u snu mašta o tome kako treba svim silama zaustaviti Ellen da ne ode.

Djevojke su ga držale čvrsto da se ne miče. Čule su ga kako neprekidno iznova izgovara Ellenino ime.

Izbila je istina na javu. Sada, kada nije imao kontrole nad sobom, otvorila su se vrata. I djevojke su mogle vidjeti u njegovo srce. Sada je sve jasno. Dok ga djevojke blago zadržavaju da se ne miče, njihovi se pogledi susreću.

– On je u vrućici i ne zna što govori – reče Ellen zbunjeno.

Ali Connie McGinnis ozbiljno odmahne glavom. Lice joj je blijedo i prozirno. Zubima je stisnula donju usnicu. A onda reče na silu:

– To je istina, Ellen. On sada ne može sakriti svoje osjećaje. On tebe voli više nego mene. Ja samo imam njegovu riječ. Htio mi je ostati vjeran jer je prvo mene volio. A kad je sreo tebe, morao je jednog dana spoznati da...

– Dosta, Connie!

– ... da je velika ljubav nešto drugo nego sklonost. Ellen, ja sam ga možda mogla usrećiti da nije tebe sreo. O, ja ti ne predbacujem ništa! Ti si moja prijateljica, a ja sam ga sama potjerala iz Teksasa. Ali bilo je uzalud. Njegovo dugo jahanje nije moglo spriječiti borbu. Sreo je tebe. Ti znaš i sama kako se on trudio svom silom protiv osjećaja u sebi. Pozvao me da bi održao svoju riječ. Ali ja želim da on doista bude sretan i da dobije ono što želi svim srcem. A to si ti, Ellen.

Ona ušuti pa će nakon kratkog vremena:

– Ti mu sada moraš reći, Ellen, da ga nećeš ostaviti, već da ćeš ostati uz njega. To mu moraš već sada obzirno dati na znanje. On će to na neki način prihvatiti. Onda će se smiriti, Ellen, inače će nam umrijeti. Ja ću otići. I ja mogu biti isto tako jaka i snažna kao što si ti! Mogu se odreći, jer se on napokon odlučio.

Kad je bolesnik stao opet govoriti i u bunilu spominjati Ellenino ime, ona mu reče:

– Smiri se, Noele! Budi miran. Moraš ozdraviti! Jer ja želim ostati s tobom. Neću otići. Čuj me, ja ne idem nikamo.

Ostajem. Ti i ja, mi pripadamo jedno drugom. Mi pripadamo ranču i našim prijateljima. Miruj, Noele. Ja ne odlazim.

Sad se sasvim smirio.

Kad mu je Connie McGinnis opipala bilo, nasmijala se sretno i rekla:

– Vidiš, on se sasvim smirio. Prvi put u životu on se nečega bojao. I budući da nije vladao sobom, nije mogao savladati svoj strah. Ostane li živ i ozdravi li potpuno, ovo sve što se dogodilo samo je za njegovo dobro.

XXIV

Prošla su tri tjedna. Lijep jesenski dan još jednom pokazuje svu raskoš godine. Možda je to posljednji lijep dan u ovoj godini, jer zima već vreba iz prikrajka i uskoro će zahvatiti zemlju.

Jednog takvog dana Noel Keaney sjedi u stolici za ljuljanje kraj otvorenog prozora liječnikove kuće i gleda na ulicu grada Fairburrowa. Ljudi često prođu ovuda, pogledaju ga, mahnu mu i pozdrave ga. Mnogi mu doviknu poneku srdačnu riječ.

Mnogo se ljudi doselilo u ovu zemlju. Posvuda je sve više doseljenika, a mali se rančeri pojavljuju na širokim pašnjacima između brda. Ovaj grad je sada sjedište cijele pokrajine i vidljivo je porastao. Ima šerifa i suca.

Za ranč Starr jašu četiri nova jahača. Alamo Brittle je vrijeme predradnik. I Connie McGinnis već dva tjedna boravi na ranču. Ellen i Noel ostali su sami u gradu. Tek ponekad bi ih posjećivali Tom Gore, Reece Chester i Al Rourke.

Noel Keaney gleda toga dana na ulicu i uživa u suncu. Poči-

nje osjećati novu snagu u svom omršavljenom tijelu, a nekoć opasne i krvareće rane više ga ne bole.

Odjednom ugleda kola što su stala pred kućom. Connie McGinnis sjedi na njima zajedno s Alamom Brittleem.

U kolima se nalazi prtljag, a straga je svezan Alamov prekrasni konj bez sedla, jer sedlo leži kraj ostalih stvari u kolima. Tri jahača prate kola. Priveli su konje do grede i sjahali. To su Tom Gore, Reece Chester i Al Rourke. Na njima su njihova najbolja odijela i djeluju nekako svečano.

Alamo Brittle pomaže Connie da side s kola, a Noel, koji se zavalio u stolici za njihanje, čuje kako dolje otvaraju vežu. Čuje i Ellenin glas, zatim Connien i napokon miran i opušten Alamov glas. Sve glasnije su odzvanjali koraci na stubištu, a onda su se zaustavili ispred vrata. Connie polako uđe. Osmjehivala se nježno. Prišla je Noelu, sagnula se i poljubila ga u obraz. Stavila ruku na njegovo rame i sestrinski pogledala čovjeka koji je podigao lice prema njoj, gledajući je ravno u oči.

— Noele — reče ona. — Ja putujem. Želim tebi i Ellen mnogo sreće!

Noel Keaney pocrveni u licu. Odlučno odmahne glavom.

— Ne — reče — Ti ne smiješ otići, Connie! Ne smiješ ti sama...

— Ona nije sama — javi se Alamo, te pride bliže mršavom Teksašaninu. — Ja pratim Connie. Ostat ću s njome. Mi ćemo si potražiti komad zemlje i osnovati dom. Počet ćemo s nečim i biti zadovoljni. Otputovat će-

mo vrlo daleko, jer jednoga dana...

On ušuti, ali Noel je znao što je njegov prijatelj htio reći. Alamo se nadao da će jednoga dana postići da ga Connie zavoli. A budući da je tome tako, on želi otići s njome što dalje. Connie se naglo prigne, poljubi Noela u usta i onda reče:

— Zbogom, veliki čovječe! Vjerujem da se ne moraš brinuti za mene.

Onda izade iz sobe. Alamo pruži Noelu ruku.

— Ja je volim i htio bih je usrećiti, prijatelju — reče blago. — Ti ćeš uskoro ozdraviti. Tom Gore je isto tako dobar predradnik kao ja. Više me ne trebaš. A Connie me treba. Možeš li to razumjeti, staro momče?

— Mogu — promrmlja Noel. — Sve se svršilo tako kako se moralo svršiti. Bilo je to dugo jahanje. Ali sad je sve jednostavno i jasno. Želim mnogo sreće tebi i Connie.

Rukovali su se. Zatim Alamo izade. Ellen uđe u sobu i stane kraj Noela uz prozor. Gledali su kako Connie i Alamo odlaze kolima. Tri su ih jahača ispratila dio puta. Stanovnici grada Fairburrowa izašli su na ulicu da ih vide. Noel Keaney pogleda Ellen.

— S njime će biti sretna. Dobila je dobroga čovjeka. Ona će ga odvratiti od lutanja i borbi.

— To vjerujem, Noele. Ona će mu davati podršku. Jer u tome je bila dosad velika razlika između nje i mene. Ona se više neće bojati i moći će izdržati sve što joj se dogodi.

Ellen se sagne te poljubi čovjeka kojega je izabrala sebi za cijeli život. Vani sja sunce. Dje-

vojka nakon nekog vremena reče:

– Zima će doći i proći. U proljeće ćeš opet jahati preko pašnjaka. Stanovnici ove zemlje izabrat će te za svoga zastupnika u Dom predstavnika. Tvoje dugo jahanje je završeno, Noele Keaney.

– Da – reče on i svojim krupnim rukama uhvati njenu ruku.

– Stigao sam do cilja, Ellen. Sve je dobro i jasno. Ja sam na cilju. Ako dobijemo sina, nazvat ćemo ga Jim – Jimmy.

– A bude li djevojčica, neka se zove Connie, moj najdraži.

XXV

Evo, dragi čitatelji. Pripovijest je završena. A ako me zapitate što je bilo s Connie i Alamom, mogu vam odgovoriti da u Oregonu živi veliki rod što potječe od Alama Brittleēja i njegove žene.

To je isto tako velik i poštovan rod kao i onaj Keaneyjevih u Nebraski.

KRAJ

Dorothy M. Johnson:

S ONE STRANE GRANICE

U trenucima napetosti čovjek razmišlja o ludim stvarima. Jašući punim galopom ispred a ponekad iza svoga partnera Edwardsa, u nastojanju da se što prije dokopaju ranča, Priam se neprekidno pitao hoće li stići na vrijeme i što će bita ako konj nagazi na jazbinu prerijskoga psa i slomi nogu.

Ali kad su prišli dovoljno blizu dopola spaljenoj kući koja se još dimila, kad su ugledali obje žene pred ruševinama i shvatili da su žive i zdrave, Priam progunda:

– Prekasno!

Prekasno da bi se spasio njihov način života.

Njegov partner uskliknu oštro:

– Svi su spašeni. Ali Blossom...

Bilo je prirodno da Edwards najprije pomisli na to, napokon, Blossom je bila njegova supruga. Nepomično je stajala posred dvorišta pred zadimljenim ruševinama, a njezinom dugačkom, zaprljanom

suknjom vitlao je vjetar. Ugledavši muža kazališnom je gestom prinijela obje ruke ustima. Divna tema za sliku »Rančerova žena dočekuje muža nakon indijanskog napada«.

No, Blossom će se uvijek izvući, pomisli Priam. Pobrinut će se ona za to.

Edwards skoči iz sedla prije no što se konj zaustavio i potrči prema njoj. Skamenjeno lice i njen optužujući pogled jasno su govorili:

– Nisam li ti rekla? Zar se bilo što drugo moglo očekivati ako se naseliš u Montani?

Edwards je zagrti i ona zajeca.

Priam se zagleda u dvoje svjetlo-kose Freeseove djece. Stajala su do Laure, tiha, znatiželjna i oprezna, kao da bi svakoga časa mogla nestati, poput prerijskog psa. Laura je sjedila na panju uz koji su nekad bila naslagana drva, promatrajući bez riječi Priama koji je prilazio. I Dogie Kid je čekao oslonjen na na-

gorjeli držak velike sjekire. Nešto se izmijenilo u Dogieja Kida ali Priam još nije mogao prosuditi što. Ne fizički – pomisli – nešto drugo, neko dostojanstvo i sigurnost kojih dotad nije bilo.

– Je li sve dobro? – upita Priam znajući da nije mogao izgovoriti ništa smješnije i nepotrebnije.

– Sve je O.K. – izvijesti Dogie Kid ravnodušno neujednačena glasa koji je upravo bio na prijelazu od dječakčkog u muški.

Blossom naglo podignu lice s ramena svoga muža i kriknu: – Sve je prekrasno! Da, sve je divno! – i prasnu u histeričan smijeh.

Dogie Kid kratko objasni:

– Indijanci su došli prethodne noći. Cuo sam kad su otjerali konje pa sam brzo odvuкао žene i djecu u spilju na obali. Imao sam svoj revolver... pušku ne. Ostali smo ondje i izišli tek jutros. Svi smo čitavi. Laura je ozlijedila ruku, to je sve. Pala je kad smo silazili u spilju.

Priam pogleda Lauru. Mirno je sjedila na panju, držeći lijevu ruku u krilu. Oči su joj bile sklopljene.

Prekasno, shvati Priam. Nakon ovoga nikad ne bi ostala ovdje u divljini. Nikad neće saznati bi li pristala. Nisam je dosad pitao, a sad ne mogu.

– Namjeravao sam se pobrinuti za njenu ruku – Dogie Kid će kao da se ispričava. – Ali najprije sam malo pogledao naokolo da vidim koliko su štete počinili. Odveli su konje. Iz kuće je odneseno sve, izuzevši ove sjekire i stare tave. Skuhali smo nešto povrća da bismo nahranili djecu.

– Ja ću pregledati ruku – kimnu Priam. Još je bio zadivljen promjenom koja se uočavala na Dogieji Kidu. Više nije bio dječak. Obavio je zadaću muškarca.

– Dobro si to uradio – reče kratko.

Istoga trenutka bilo mu je jasno da Dogie Kid niti je tražio niti cijenio takvu pohvalu. On je jednostavno uradio ono što se od čovjeka očekuje kad navale Indijanci, a u kući ima žena i djece koju treba

spasiti. Dvije noći i jedan dan čuvao ih je dolje u spilji s revolverom u ruci.

Edwards je nježno potapšao ženu ruku i smrknuta pogleda prišao Priamu.

– Ovime je sve okončano – objavi. – Briga me što će biti s ranom i stokom. Vodim ženu i Lauru natrag u Pennsylvaniju.

Suzdržavajući bijes, Priam odgovori:

– Nadam se da nećeš krenuti iz ovih stopa. Ima nas sedmero, kola su spaljena a naša dva konja premorena.

»Premorena« bio je preblag izraz. Priamov je konj stajao oborene glave, drhćući cijelim tijelom, preslab čak da pokuša pasti. Edwardsov je ridan legao u travu i bezuspješno se pokušao provaljati da bi sa sebe očistio znoj.

– Skini im sedla – reče Priam Kidu – i sputaj im noge. Oni su sve što imamo.

Priam sjede do Laure. Djevojčina je ruka vjerojatno bila slomljena i nikakvo čekanje neće joj pomoći. A ni jadikovke.

– Kako si?

Otvorila je oči i gotovo se nasmiješila.

– Živi smo i zdravi, hvala – odgovorila je. – Brinuli smo o vama.

– Jutros dok smo prelazili greben, ispod nas je u velikoj žurbi projahala grupica Indijanaca. Dolazili su iz ovoga smjera pa smo pojurili kući – dotaknuo je ozlijeđenu ruku i djevojka se trgnu. Cijela je ruka bila otečena a na jednomu mjestu vrlo izrazito. To je značilo prelomljenu kost.

– Bit će nam potrebna tri dana da stignemo u Miles – objasni Priam. – Čak i kad nabavimo kola i zapregu. Bit će najbolje da odmah namjestimo tu ruku, lakše ćeš puto-vati.

Trgnula se ali onda odgovori polako i smireno:

– Kako god ti kažeš – pristane. – Samo, odvedi djecu. Ne želim da to gledaju.

Dogie Kid ispusti sedlo koje je nosio i promrmlja:

— Odvest ću klince iza kuće. Možda pronademo nešto što su Indijanci ostavili.

Prije nekoliko dana nikad ne bi predložio nešto takva, pomisli Priam. Sad to nije moglo narušiti njegovo dostojanstvo jer se više nije ubrajao među djecu.

— Evo što namjeravam — Priam će ljubaznim glasom. — Malo ćemo razvući tu ruku i zatim je povezati obloženu s nekoliko daščica. Pogledat ću naokolo, možda pronaćem nešto prikladno.

— Neću pobjeći — odgovori Laura i Priam načas pomisli da će doživjeti napad histerije. Usne su joj se iskrivile u čudan osmijeh ali Laura samo sklopi oči i nastavi mirno sjediti.

Između brvana spaljene kuće bilo je tankih daščica uguranih ondje da bi zatvorile procijepe. Priam izvuče nekoliko komada. Bile su pocrnjele, ali to se moglo otesati. Onda se ogleda, tražeći nešto za povoje.

Među ruševinama koje su se još pomalo dimile stajala je Blossom i razrogačenih očiju promatrala to posvemašnje pustošenje koje nije baš ništa poštediti.

— Moji krasni stolnjaci — prošaptala je. — Moja vjenčana Haljina!

Priam podignu nagorjelu tkani nu.

— To će biti baš dobro za povoje — reče. — Hvala.

Blossom se zagledala u njega kao da vjeruje da je poludio, ali to ionako nije bilo ništa novo.

Edwards je pomogao pri namještanju ruke, držeći je na mjestu dok je Priam obavijao daščice zavojima. Kad je završio, svima je znoj tekao niz čelo a Laurine su oči bile ispunjene suzama.

— Dolaze jahači — iznenada će Edwards i priskoći sedlu da bi iz navlake izvukao karabin. Priam žmirkajući pogleda niz preriju.

— Bijelci — reče. — Stiže pomoć.

Dogie Kid je dotrčao noseći ma-

nje Freeseovo dijete i vukući za sobom drugo. Žmirkao je pokušavajući izoštriti pogled i Priam shvati da Kid više ne može dobro vidjeti, da je mrtav umoran nakon dvije noći i jednoga dana napete pažnje, bez trenutka sna.

— Prilegni negdje i malo odspavaj — reče ali Dogie Kid odmahnu glavom.

Udovac Buck Rangoon, stočar koji je živio nekoliko kilometara niže uz potok, dojahao je u pratnji dvojice odraslih sinova. Silazeći s konja počeo je pričati:

— Prespavali smo na livadi gdje smo kosili sijeno. Kad smo jutros došli kući, kuhar je rekao da je prošle noći čuo Indijance kako prolaze. Odmah smo posli ovamo.

— Edwards i ja bili smo odsutni sedam dana, loveći konje — objasni Priam. — Jutros smo ih opazili s grebena. . . . Sve je uništeno, Laura je slomila ruku. Inače nema ozlijeđenih. Možete li nam posuditi kola i zapregu da ih otpremimo u Miles?

Buck je domahnuo starijem sinu.

— Čuo si što je potrebno. Dodaj i dovoljno hrane i pokrivača — zapovjedi.

Mladić bez riječi okrenu konja i brzo odjaha. Udovac podignu obrve:

— Nisu li to Freeseova djeca? Što će oni ovdje?

— Njihov otac je odveo majku u Miles, prije nekoliko dana. Žena je pred porodom. Mališani su ostali na čuvanju. I zbog njih treba požuriti. Loše vijesti brzo putuju, njihovi će roditelji biti zabrinuti.

Stočar se ogleda procjenjujući štetu, spaljenu kuću, srušeno spremište za sedla, uništena kola.

— Počet ćete iznova?

— To morate pitati moga partnera — Priam slegnu ramenima. — Novac je bio njegov a ja sam uložio samo znanje i svoj rad.

Onda opazi da ga Laura promatra pa odmah pode k njoj.

— Krenut ćemo za Miles City čim stignu kola — objasni joj.

— Hvala — reče djevojka uljudno.

Onda se nasmiješi gledajući nešto iza njegovih leđa.

– Gledaj – reče. – Dogie Kid bio je u potrazi za hranom i donio nam pile za objed. O nama se zaista dobro brinuo. U njega se možemo pouzdati.

Priam se okrenu i zagleda u Kida koji je gotovo teturao držeći pile za noge.

– O njemu još nitko nije izrekao tako povoljan sud.

Blossom se umiješa zajedljivim glasom:

– Krasno se brinuo za nas! Dva-deset četiri sata trpjeli smo žeđ a rijeka nam je bila pred nosom, ni deset metara daleko. Kad sam predložila da ispužem van i podem po vodu, zaprijetio je da će pucati u mene.

– Da su ugledali tebe – Priam će strpljivo – ulovili bi i sve ostale. I prošle je noći bilo vrlo opasno – mnogo je stavio na kocku izišavši iz rupe.

Mogao je zamisliti Blossom kako u Pennsylvaniji prepričava tu strašnu dogodovštinu. Glumit će male-nu, hrabru ženu čvrsta pogleda koja sa smiješkom na usnama preživljava nebrojene strahote. Pričat će:

– Prošlo je samo pet godina, znate, od vremena kad su Siouxi uništili Custerov odred. Moj se muž počeo baviti stočarstvom zajedno s čovjekom po imenu Priam King, pa je trebalo poći u Montanu. Ja sam, dakako odlučila biti uz bok svomu mužu.

Žena može svomu mužu biti pravi pakao, pomisli Priam, promatrajući je. Ili andeo, ali to je mogao samo pretpostavljati. Kad su on i Edwards počeli raditi na imanju i pripremati gradnju kuće, mnogo je vremena utrošeno u nagađanja što će se svidjeti a što ne budućoj domaćici. Edwards je bio malo zabrinut, ali ne dovoljno, to se pokazalo uskoro.

– Bit će to težak život za ženu – priznavao je – ali ona jedva čeka da dode. Blossom je vrlo hrabra djevojka.

– Ostale se žene vrlo dobro snalaze – pokušao ga je umiriti Priam.

Nije mu se svidjela riječ „hrabra“. Ono što treba da se uradi, mora se uraditi, i to je sve.

Blossom je isprva zaista bila ugodno društvo. Pjevala je i šalila se. Voljela je jahati, ali ne sama. Nije znala kuhati ali držala je kako je vrlo zabavno to što je muškarci moraju podučavati tomu. Bila je sklonija branju cvijeća no pometanju poda, a muškarce je dočekivala duhovitom pričicom umjesto pripremljenim obrokom. Akad bi spomenula da ne voli ostajati sama, usne bi joj čudno zadrhtale.

– Ali, mi te nikad ne ostavljamo samu – uvrijedeno joj je prigovorio Priam. – Nismo li se dogovorili da će jedan od nas dvojice uvijek biti u blizini, udaljen najviše kilometar?

Isprva je u njih radio kauboj Isaac. Kad je napustio posao, Priam je u Miles Cityju pronašao i unajmio dječaka, obećavši mu plaću odrasla čovjeka. Dogie Kid bio je siroče a u Miles je dojahao iz Teksasa, prateći veliko stado na putu prema sjeveru. Priam je kupio nekoliko goveda od vlasnika stada i pri tom zapazio dječaka. Dan poslije toga ugledao ga je u gradu, upravo kad su ga izbacili iz saluna a on se rukama i nogama borio da se vrati i dokaže svoje pravo da stane s muškarcima uz točionik.

Priam ga je podigao jednom rukom i držao na odstojanju.

– Koliko ti je godina?

– Četrnaest, trinaest, što ja znam – dječak se koprcao pokušavajući se osloboditi. – Što se to vas tiče? Od Teksasa dovdje radio sam posao odrasla muškarca!

– Odrastao muškarac mogao bi se osloboditi iz moje šake – upozorio ga Priam. – Zašto to ne učiniš?

Dječak ga pogleda ispod oka.

– Zato jer nisam dovoljno velik – prizna kroz zube. Nešto je odmah bilo očito u Dogieja Kida: bio je pošten.

– Onda dodi, radit ćeš za mene i moga partnera – predloži Priam.

– Dok ne porasteš. Plaća za odrasloga ali takav je i posao.

– Dobro – odgovori dječak i odjednom se razvedri.

Blossom ga je mrzila već od početka. Bio je to jedini muškarac u krugu od dvije stotine kilometara koji joj nikada nije polaskao. Čak joj je i Priam isprva dobio pokoji kompliment. A Dogie Kid se ponašao kao da Blossom i ne postoji.

Pošto je godinu dana proboravila u preriji, Blossom je pozvala sestričnu Lauru da je posjeti. Laura je došla u proljeće, tamna, tiha djevojka koja nije očekivala da je se mazi. Kad je prvi put odsjekla glavu piletu izdala su je koljena pa je morala sjesti na panj. Pokrila je lice rukama da ne gleda kako se pile koprca. Priam ju je, smiješeći se, promatrao iz šupe gdje je popravljao sedlo. No djevojka je začas odlučno ustala, očupala pile i žustro krenula u kuhinju. Nagadao je kako će Laura poslije komentirati svoj pothvat, ali nije rekla ni riječi.

Došla je u proljeće, a trebalo je da se vrati prije prvoga snijega. Dva-put ju je Priam poveo na duga jahanja kroz preriju. Iako nije mnogo govorila, pogled joj je bio sjajan a lice gotovo neprekidno vedro i na-

smiješeno. Nije bilo lako odvesti Lauru, Blossom je vrlo jasno dvosmislenim izjavama obznanjivala da računa na njeno društvo.

– Samo ti podi na jahanje, draga. Ja ću već nekako. Tako sam dugo bila sama da sad to više i nije važno. A kad se opet vratiš kući na istok, bit ću sama kao i prije.

Slušajući to Priam se zapita kako će Edwards reagirati na tvrdnju svoje žene koja je upravo zatajila njegovo postojanje. No Edwards nikad nije ništa odgovarao na takve optužbe. Postajao je sve šutljiviji i mršaviji.

– Trebalo je da ostanem ondje, na Istoku – promrmeljao je jednom, a Priam odgovori:

– Kad sam jahao za nadnicu barem nije bilo takvih problema.

Sad je neočekivano, preko noći, lišen tih briga jer će opet u tuđu službu, kao kauboj. Jedan izlet Indijanaca okončao je njegovu kratkotrajnu karijeru rančera, iako nije bila lakša od najamna rada. Edwards će prodati stoku, u to nije moglo biti sumnje. Blossom je pobijedila i oni se vraćaju natrag kući. Priamove su se usne iskrivile u ironičan osmijeh kad je shvatio da su Indijanci izborili pobjedu za Blossom.

KRAJ

U PRIPREMI

Lee Hoffman:

PUCNJAVA

U LARAMIEJU

DA LI ZNATE DA JE »KVIZ«
SVAKOM MOZGU ANTIFRIZ

SVAKE DRUGE SRIJEDE

14 DANA ZABAVE, POUKE I
RAZONODE:

KVIZ

ENIGMATSKA REVIJA ZA
CIJELU OBITELJ!

SKANDINAVKE ● OSMOSMJERKE ●
KLASIČNE KRIŽALJKE ● REBUSI ● CRTANE
ZAGONETKE ● PREMETALJKE ● ZADACI IZ
LOGIKE ● KRIMI-PRIČA ● HUMORESKA I
DRUGO ŠTIVO ZA POUKU, ZABAVU I
RAZONODU PRUŽA VAM JUGOSLAVENSKA
ENIGMATSKA REVIJA » K V I Z «